

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

నోమవారము, ఆగస్టు 28, 2006
12 వ శా. స. VII స. వాల్యూస -- VII నంబరు -- 2
శక సంవత్సరము - 1928, భాద్రపదం - 6

MONDAY, THE 28th AUGUST, 2006

12 L.A. VII S. VOL-- VII No. - 2

6 - Bhadra, 1928 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము
పబ్లిక్ గార్డెన్స్
హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ యు. పురుషోత్తమ రెడ్డి శ్రీ బి. వేదవ్యాస డా. (శ్రీమతి) జి. కుతూహలమ్మ శ్రీ నాదెండ్ర మనోహర శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తులజానంద సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్ శ్రీ యు. జగదీశ్వర్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. అంజయ్ శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యానందం శ్రీ పి. సీతారాములు శ్రీ కె.ఎ.సర్పింహారాజు శ్రీ డి. సర్పింహలు శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబోసు శ్రీ కె. తులసీరాం శ్రీ డి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి శ్రీమతి వి. గిరిజా సుందరి శ్రీ ఎస్. జయరాం
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ మహ్మద్ జీవీరుద్దీన్

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(వన్నెండవ శాసనసభ)

(ఏడవ సమావేశము : ఎనిమిదవ రోజు)

నొమువారము, ఆగస్టు 28, 2006

సభ ట. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో పున్మారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
                వాయిదా తీర్మానముల గురించి
  2. సభా కార్యక్రమము
  3. సభాత్మపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్దాప సమాధానములు(అనుబంధము -1)
  4. సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు
  5. ప్రకటన
  6. సంతాప ప్రతిపాదనలు
    1. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కేతిరెడ్డి మార్యాపతాపరెడ్డి గారి మృతి వట్ల
    2. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. యానాది రెడ్డి గారి మృతి వట్ల
    3. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఆనం సంజీవ రెడ్డి గారి మృతి వట్ల
  7. ప్రభుత్వ బిల్లులు
    1. 2006, ఆంధ్రప్రదేశ్ వట్లణ ప్రాంతాల (అభివృద్ధి) (సవరణ) బిల్లు
    2. 2006, ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయితీరాజ్ (సవరణ) బిల్లు
    3. 2006, ఆంధ్రప్రదేశ్ పారామెడికల్ బోర్డు బిల్లు
    4. 2006, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రైవేటు ఔర్ధ్వ సంరక్షణ సంస్ల (రిజిస్ట్రేషన్, క్రమబద్ధీకరణ)(సవరణ) బిల్లు
    5. 2006, క్రిమినల్ ప్రక్రియా స్థాతి (ఆంధ్రప్రదేశ్ సవరణ) బిల్లు
    6. 2006, ఆంధ్రప్రదేశ్ న్యాయస్థానాల ఫీజు, దావాల మదింపు (సవరణ) బిల్లు
  - (ప్రతిపాదించబడినవి)
  8. లఘు చర్చ
                రాష్ట్రంలో కొన్ని ప్రాంతాలలో నెలకొని ఉన్న వర్షాభావ సరిస్థితి గురించి (కొనసాగింపు)
-

సభా కార్యక్రమపుట
వాయిదా తీర్మానముల గురించి

MR. SPEAKER : First, let me read out the Adjournment Motions.

1) An Adjournment Motion given notice of by Dr. N. Janardhan Reddy Garu and others regarding " Failure of the Government in controlling Chickun Gunya and other Viral Fevers in the State."

2) An Adjournment Motion given notice of by Dr. Vijaya Rama Rao Garu and others regarding " The need to adopt a resolution for separate Telangana State."

3) An Adjournment Motion given notice of by Sri Nomula Narasimhaiah Garu and others regarding " The problems of Telangana people due to inadequate irrigation and drinking water facilities inspite of the promises made by the Government."

4) An Adjournment Motion given notice of by Sri Chada Venkat Reddy Garu and others regarding " The measures to be taken for the development of irrigation facilities in Telangana Region."

5) An Adjournment Motion given notice of by Sri G. Kishan Reddy Garu and others regarding " The celebration of Hyderabad Liberation Day by the Government."

6) An Adjournment Motion given notice of by Sri Komireddi Ramulu Garu regarding " Expediting execution of railway line from Karimnagar to Nizamabad via Metpalli."

All these Adjournment Motions have been disallowed.

(టిఆర్ఎస్ శాసన సభ్యులు ప్లకార్డుని పట్టుకొని స్థిర్ పోడియం వద్ద జై తెలంగాణా, జైజై తెలంగాణా అంటు నినాదాలు చేస్తూ నిలబడ్డారు)

మిస్టర్ స్థిర్: చర్చ ద్వారా ఈ అంశాలన్నీ మాటల్లాడడానికి స్నేహ పుంటుంది అల్లర్న వల్ల కాదు. అన్ని ఇస్మాయిల్ శా రోజు, నిన్న కాని అడ్డిర్చుమెంటు మోషన్లో ఇచ్చిన ప్రతి ఒక్క అంశాన్ని చర్చ ద్వారా టేక్ చేద్దాము. ఫోర్ములీడర్సుతో మాటల్లాడి చర్చకు తీసుకొని వద్దాము.

(Addressing Dr. G. Vijaya Rama Rao, who is standing at his seat) This is not the way that the House should continue. Your Party Members are testing everybody's patience. I am cautioning you. This is not the way to discuss issues in the House.

తెలంగాణ ఇస్కూ పునుది, మిగతా సభ్యుల ఇస్కూన్ ఉన్నాయి. ఇవి అన్ని కూడా ఫ్లోర్లీడర్సుతో మాట్లాడి చర్చ లేక్ప చేధ్యము, మీరు ,మీ మీ స్థానాలోకి పోయి కూర్చొండి, చర్చిద్యము, ఆ విధంగా ఏదన్నా సాధించాలి కాని అల్లర్లతో కాదు. మీరు ప్రతి ఒక్కరి ఓపికను పరిక్షోధమతున్నారు.

(Repeated interruptions by TRS Members standing at the podium)

You can not hold this House for ever. Once again I am appealing to all the Hon'ble Members. Kindly resume your seats. You should not test everybody's patience. There is a limit for everything. నిజయరామారావుగారు నేను మీకు ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను. మీరు లేవనెత్తిన అంశాన్ని ఏ విధంగా చర్చించాలి ఫ్లోర్ లీడర్సుతో మాట్లాడి చర్చిద్యము, మీరు సహకరించాలి. You can participate in the discussion. ఈ రోజు 4 వరోజు, 3 రోజుల నుంచి ఇదే అంశంపైన హాస్ అడ్జెర్సు అయినది. you have to help me.

(Repeated Interruptions)

మీరు వెళ్లి కూర్చొండి, నేను ఫ్లోర్లీడర్సును పిలిపించి మాట్లాడుతాను, మీరు మాట్లాడండి. చర్చ ఎప్పుడు ఏ విధంగా చర్చించడానికి స్టోర్స్ పున్నదో మాట్లాడి చర్చకు తీసుకొని వద్దాము. What more do you want? కాని ఈ విధంగా కాదు.

(టిఆర్ఎస్ శాసన సభ్యులు తెలంగాణాపై తీర్మానం చేయాలని నినాదాలు చేశారు)

మీరు చెప్పుదల్చుకుండి చర్చ ద్వారా చెప్పండి, చర్చలో పార్టీసిపీట్ అయి చెప్పండి, ఈ విధంగా చెబితే ఏమి వస్తుంది. చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. ఈ అంశాన్ని మనం చర్చిద్యము, చర్చ కూడా పుంది, సహకరించాలి. But I am sorry. This is not the way. If this is the case, I have to take necessary action. I can not allow the House to continue in this state.

(Interruptions)

నిజయరామారావుగారు దయచేసి మీరు వినండి, మీరు మాట్లాడదల్చుకున్న అంశాన్ని లేవనెత్తిన అంశాన్ని చర్చ ద్వారా సభ ద్వారా ప్రజలకు చెప్పండి మీరు, కాని ఈ విధంగా కాదు. So much of flexibility has been adopted. We will discuss with all the Floor Leaders. ఏ విధంగా చర్చించాలో మాట్లాడుదాము. I am assuring you. We will take it up in the right form, but not like this. హాస్ ఈ విధంగా కొనసాగడం బాగుండదు. ఎవరి ఓపిక్సెన్స్ ఒక లిమిట్ పుంటుంది అందీ. నేను మీకు స్టోర్స్ ఇస్తున్నాను, మార్గాలు చెబుతున్నాను, సహకరించాలి.

(తెలుగుదేశం పార్టీ శాసన సభ్యులు, ప్రజలేమో చికిన్గస్స్ పోరాటం, ప్రభుత్వ మేమో అవిసీతికి ఆరటం అని ప్లకార్డుని ప్రదర్శించారు)

మీరు ఒక వేళ ఇదే విధంగా ఉండాలం టే, మీరు ఇదే పద్ధతిలో ఉండాలి అంటే ... we can not go on like this. There is a limit for everybody's patience. I am once again requesting and appealing to all of you. ఈ విధంగా హాస్ ఉండడానికి బాగుండందు, వీలుండదు. మీరు దయచేసి అర్థం చేసుకోవాలి, మాట్లాడుదాము, మిగతా ఫ్లోర్లీడర్సుతో మాట్లాడి లేక్ప చేధ్యము.

(Repeated interruptions from TRS Members)

అవునండీ, ఇప్పుడు చర్చ టేక్ప్ చేయాలంటే హోన్ ఆర్డర్లో కి రావాలి, ఈ విధంగా డిస్ ఆర్డర్లో ఉంటే ఇప్పుడు చర్చ ఏలా అపుతుంది? విజయరామరావుగారు రోజుా మీతో అప్పీల్ చేస్తున్నాను ఇది చర్చిద్దము, నేను ఫ్లోరీడరస్తో మాటలాడి నమయం దీనికి కేటాయిద్దమని చెబుతున్నాను. మీరు చెప్పదల్చుకుంది చర్చలో మాటలాడండి, చెప్పండి కానీ ఈ పద్ధతి బాగుండదు.

Vijaya Rama Rao Garu, please come and meet me in my Chamber.

The House is now adjourned for half an hour.

(The House then adjourned at 8-39 AM for half an hour)

(సభ విరామానంతరం ఉదయం 9.32 నిమిషములకు తిరిగి సమావేశమైనది.)
(గారప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

సభా కార్యక్రమము

(టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులు స్పీకర్ పోడియంవద్ద నిలబడి నినదిస్తున్నారు. “జై తెలంగాణా, జైజై తెలంగాణా”, ”పాధిస్తూం, పాధిస్తూం, తెలంగాణా పాధిస్తూం”, ”తెలంగాణా అమరపీరులకు జోహర్, జోహర్”, ”తెలంగాణాపై శాసనసభలో చర్చ జరగాలి”, ”తెలంగాణాపై అసంబీల్ తీర్మానం చేయాలి”, ”చేయాలి, చేయాలి, తీర్మానం చేయాలి”, ”కె.సి.ఆర్. నాయకత్వం వర్ధిల్లాలి”, ”తెలంగాణా వ్యతిరేకుల్లారా, ఖబడ్డార్” అని ఈ సందర్భంగా టి.ఆర్.ఎస్. శాసనసభ్యులు నినందించారు.)

MR. SPEAKER: Ample time has been given to you. ఈ అంశాన్ని ఏ పద్ధతుల్లో చర్చించాలో మీకు చెప్పాను. దయచేసి సహకరించండి.

డా. జి. విజయరామారావు (స్టాప్ ఫునపూర్): సర్, మైక్ ఇప్పండి.

(అంతరాయం)

MR. SPEAKER: Once again I am appealing. దయచేసి మీరు మీ స్థానాల్లో కూర్చోండి. విజయరామారావుగారు, దీన్ని చర్చించటానికి మార్గం ఉందని చెబుతున్నాను. ఇదే పట్టింపుపైన ఉండటం సరికాదు. Now, Minister for Legislative Affairs.

(Interruptions)

Dr. Vijaya Rama Rao garu, please ask your Members to go back to their seats. I have told you earlier and I am once again requesting you that if you want to discuss the issue, I will give you an opportunity. But, you are all repeatedly stalling the proceedings. To-day is the fourth day. I request you to please go back to your seats. Kindly cooperate with the Chair.

(Interruptions)

It is my final appeal. Please go back to your seats. Yes. Minister for Legislative Affairs.

SRI K. ROSAIAH: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"That under Sub-Rule 2 of Rule 300 of Rules of Procedures of Legislative Assembly, the following Members be suspended from the service of the House for the day"

Sarva Sri S. Bapu Rao, A. Chandra Sekhar, K. Eshwar, A. Govind Naik, Ch. Laxma Reddy, K. Laxma Reddy, V. Laxmikantha Rao, K. Lingaiah, K. Nagesh, Narayana Rao, N. Narsimha Reddy, T. Padma Rao, K. Prathap Reddy, S. Ramalinga Reddy, E. Ravinder Reddy, M. Satyanarayana Reddy, Dr. G. Vijaya Rama Rao, and Smt M. Padma Devender Reddy.

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That under Sub-Rule 2 of Rule 300 of Rules of Procedures of Legislative Assembly, the following Members be suspended from the service of the House for the day"

Sarva Sri S. Bapu Rao, A. Chandra Sekhar, K. Eshwar, A. Govind Naik, Ch. Laxma Reddy, K. Laxma Reddy, V. Laxmikantha Rao, K. Lingaiah, K. Nagesh, Narayana Rao, N. Narsimha Reddy, T. Padma Rao, K. Prathap Reddy, S. Ramalinga Reddy, E. Ravinder Reddy, M. Satyanarayana Reddy, Dr. G. Vijaya Rama Rao, and Smt M. Padma Devender Reddy.

I request the suspended Members to kindly withdraw from the House.

(Interruptions)

I request you to kindly leave the House.

(At this stage, as the suspended Members were continued to stall the proceedings of the House, as directed by the Hon'ble Speaker, the Secretary of the Legislature Secretariat summoned the Marshals and accordingly, the suspended Members were taken out of the House by the marshals)

MR.SPEAKER: All the questions are deemed to have been answered.

స్వతంత్ర గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాం సమాధానములు (అనుబంధము -1)

సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు

MR.SPEAKER: All the papers are deemed to have been laid on the Table of the House:

1. A copy of the Fifth Annual Report of the Southern Power Distribution Company of Andhra Pradesh Limited for the year 2004-05, in compliance with Sections 617, 619, 619-A and 619-B of the Companies Act, 1956.
2. A copy of the Annual Report of the Andhra Pradesh Power Finance Corporation Limited for the year 2004-05, in compliance with Sections 617, 619, 619-A and 619-B of the Companies Act, 1956.
3. A copy of the Fifth Annual Report of the Eastern Power Distribution Company of Andhra Pradesh Limited for the year 2004-05, in compliance with Sections 617, 619, 619-A and 619-B of the Companies Act, 1956.

ప్రకటన

MR.SPEAKER: I have to make an announcement that Sri G. Kishan Reddy, M.L.A. along with others were arrested on 28-08-2006 while proceeding towards the Andhra Pradesh Legislative Assembly by raising slogans against the Government and for obstructing the public life, later he was released on personal bail on the same day.

సంతాప ప్రతిపాదనలు

1. అంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కెత్తిరెడ్డి సూర్యప్రతాపరెడ్డి గారి మృతి వట్ల

MR.SPEAKER: This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Kethireddi Surya Prathapa Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.

Sri Kethireddi Surya Prathapa Reddy was born on 1st May, 1954. He represented as MLA from Dharmavaram Assembly Constituency in Ananthapur District during 1999-2004. He strived for the development of his Constituency.

He passed away on 17th April, 2006. He was 52 years.

2. అంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. యానాది రెడ్డి గారి మృతి వట్ల

2. This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri K. Yanadi Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.

Sri K. Yanadi Reddy was born on 2nd February, 1931. He represented as MLA from Kavali Assembly Constituency in Nellore District during 1978-83, 1985-89 and 1989-94. He served as Chairman to the Kavali Panchayathi Samithi. He served as a Minister for Endowments. He strived for the development of his Constituency.

He passed away on 05th May, 2006. He was 65 years.

3. అంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఆనం సంజీవ రెడ్డి గారి మృతి వట్ల

3. This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Anam Sanjeeva Reddy, former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.

Sri Anam Sanjeeva Reddy was born in 1923. He represented as MLA from Athmakur Assembly Constituency during 1959, 1962-67 and Rapur Assembly Constituency during 1967-72 in Nellore District. He served as a Minister for Civil Supplies in the Cabinet of Late Sri Kasu Brahmananda Reddy. He strived for the development of his Constituency.

He passed away on 08th May, 2006. He was 83 years.

Let us observe silence for two minutes as a mark of respect to the departed souls.

(The House then observed silence for two minutes as a mark of respect to the departed souls.)

ప్రభుత్వ చిల్డులు

**1. 2006, అంధ్రప్రదేశ్ పట్టణ ప్రాంతాల (అభివృద్ధి) (సహకార) చిల్డు
(ప్రతిపాదించబడినది)**

SRI KONERU RANGA RAO: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Urban Areas (Development) (Amendment) Bill, 2006"

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Urban Areas (Development) (Amendment) Bill, 2006"

(Pause)

Motion was adopted and the Bill was introduced.

**2. 2006, అంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీరాజ్ (సహకార) చిల్డు
(ప్రతిపాదించబడినది)**

SRI J.C. DIWAKAR REDDY: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2006"

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2006"

(Pause)

Motion was adopted and the Bill was introduced.

**3. 2006, అంధ్రప్రదేశ్ పారామెడికల్ బోర్డు చిల్డు
(ప్రతిపాదించబడినది)**

SRI K. ROSAIAH: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Para Medical Board Bill, 2006"

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Para Medical Board Bill, 2006"

(Pause)

Motion was adopted and the Bill was introduced.

₹9.40

**4. 2006, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రైవేటు వైద్య సంరక్షణ సంస్ల
(రిజిస్ట్రేషన్, క్రమబద్ధికరణ)(సవరణ) చిల్డు
(ప్రతిపాదించబడినది)**

SRI K. ROSAIAH: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Private Medical Care Establishments (Registration and Regulation) (Amendment) Bill, 2006"

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Private Medical Care Establishments (Registration and Regulation) (Amendment) Bill, 2006"

(Pause)

Motion was adopted and the Bill was introduced.

**5. 2006, క్రిమినల్ ప్రక్రియా సృతి (ఆంధ్రప్రదేశ్ సవరణ) చిల్డు
(ప్రతిపాదించబడినది)**

SRI K. RAMAKRISHNA: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"that leave be granted to introduce the Criminal Procedure Andhra Pradesh (Amendment) Bill, 2006"

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"that leave be granted to introduce the Criminal Procedure Andhra Pradesh (Amendment) Bill, 2006"

(Pause)

Motion was adopted and the Bill was introduced.

**6. 2006, ఆంధ్రప్రదేశ్ న్యాయస్థానాల ఫీజు, దావాల మదింపు (సపరణ) బిల్లు
(ప్రతిపాదించబడినది)**

SRI KONATHALA RAMAKRISHNA: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 2006"

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 2006"

(Pause)

Motion was adopted and the Bill was introduced.

లఘు చర్చ

రాష్ట్రంలో కొన్ని ప్రాంతాలలో నెలకొని ఉన్న వర్షాభాష సరిస్థితి గురించి (కొనసాగింపు)

Now the discussion will be continued on the subject of drought.

శ్రీ కె. మోహన్ రెడ్డి (నల్గొండ): అధ్యక్షా, కరువు మీద జరుగుతున్న చర్చలో పాల్గొనడానికి నాకు మొదటిసారిగా అవకాశం కల్పిస్తున్నందుకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ కరువు మీద చర్చలో పాల్గొనడానికి నేను వారం రీజాల సుంచి వెయిట్ చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే మా అనంతపురం జిల్లాకు కరువు ఏమైనా పట్టుకుండేమౌన్న భయం పట్టుకుంది. ముఖ్యంగా మా అనంతపురం జిల్లా యొక్క కరువు ఆక్రందనలు నినిపించాలని నేను అవకాశం కోసం కాచుకోవడం జరిగింది.

ఉ.9.50

అనంతపురం జిల్లాలో స్వాతంత్యం వచ్చినపుటి నుంచి ఈ అరపై సంవత్సరాలలో దాదాపుగా 33 సార్లు కరపు రావడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని గమనించవలసిన అవసరం పుంది. స్వాతంత్య భారతదేశంలో జైసల్వేర్ ప్రాంతం తర్వాత ఈసిధంగా కరపు బారిన పడిన జిల్లా అనంతపురం జిల్లాయేనని చెప్పవచ్చు . ఎందుకంటే మన భారతదేశంలో అత్యంత తక్కువ వర్షపాతం కల్గిన జిల్లా జైసల్వేర్ అయితే రెండవ జిల్లా అనంతపురం జిల్లాయని పేర్కొనడం జరిగింది. అనంతపురం 63 మండలాలు ఉన్న అతి పెద్ద జిల్లా . ఈ 63 మండలాల్లో జూన్, జూలై, ఆగస్టు మాసాలలో దాదాపు 35 మండలాలలో 50 శాతం తక్కువ వర్షం పడడం జరిగింది. మిగతా 25 మండలాలలో ఒకటి నుంచి యాభై శాతం పడినా, అది కూడా వేరుశనగ విత్తనాలు వేసుకోవడానికి అనుకూలంగా లేకుండా పోయింది. మా రాయలసీమలో గతంలో ఒక నాసుడి ఉండేది. రాయలు ఏలిన రత్నల సీమని అనేవారు. ఆవిధంగా పుందో లేదో , లేక ప్రాణ కోసం ఆవిధంగా అన్నారో ఏమో తెలియదు గాని ఈరోజు అనంతపురం జిల్లాలో కనబడేని బీడు భూములు, బోడి కొండలు, ఎండిపోయిన పంటలు, ఇంకిపోయిన చెరువులు, వలసలు, కబేళాలకు తరలిపోతున్న పశుసంపద, నిరుద్యోగం . అత్యంత ముఖ్యమైన విషయమేమంటే వ్యభిచార గృహాలకు తరలిపోతున్న యువతులు మనకు దర్శనమిస్తుంటారు.

ఈచెందంగా వ్యభిచార గృహాలకు యువతులు తరలిపోవడానికి ముఖ్య కారణం ఆర్థిక ఇబ్బందులే తప్ప మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. వారు ఇష్టంతో పోతున్నది కాదు, ఆర్థిక ఇబ్బందులే వారిని అటువైపు తీసుకెళుతున్నాయి. అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనదేమంటే, తల్లిదండ్రులే ఈచెందంగా ప్రోత్సహించి పంపించడం జరుగుతేంది. ఇంతకు ముందు బ్రిటిష్ పాలకులు జరిపిన సర్వోలో కూడా అనంతపురం జిల్లా ఎడారి ప్రాంతం అయిపోతుందని చెప్పడం జరిగింది. గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నపుడు పి.వి. నర్సింహరావుగారి ఆధ్యార్యంలో అప్పటి కాంగ్రెస్ ఎంపీలు, ఎంఎలీలు, విలేకర్లు జైసల్ఫేర్కు పోయి అక్కడి పరిస్థితులను అధ్యయనం చేసి అంతకన్నా ఎక్కువగా అనంతపురం జిల్లా కరపు బారిన పడే ప్రమాదం ఉందని చెప్పడం జరిగింది. దాన్ని డిహిపి జిల్లాగా గుర్తించి రాష్ట్రం ఇచ్చే నిధులేగాకుండా కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి కూడా అదనంగా నిధులు ఇస్తడం జరిగింది. దానికి అనుగుణంగా ఈనాడు అనేక రకాలుగా నిధులు ఇస్తున్నా, మా ముఖ్యమైన బాధంతా సాగునీటికి సంబంధించే . ఎన్ని నిధులు ఇస్తున్నా, ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా మా సాగునీటి సమస్యలను తీర్చలేకపోయాయి. దాదాపు 23 లక్షల ఎకరాలు సాగుకు అనుకూలంగా పుంటే దాంటో 21 లక్షల ఎకరాలు వర్షాధార భూములున్నాయి. 23 లక్షల ఎకరాలలో 21 లక్షల ఎకరాలు వర్షం మీద ఆధారపడి సాగు చేయడమంటే ఎంత కష్టమైన పని, ఏవిధంగా రైతులు సష్టపోతున్నారో గమనించాలని కోరుతున్నాము.

అనంతపురం జిల్లాలో చిత్రాపతి, పాపాగ్ని, పెన్నా పంటి పెద్ద నదులున్నా, అని ఎప్పుడూ పారిన దాఖలాలు లేవు. దాదాపు, పది ఇర వై సంపత్తురాల నుంచి చూస్తున్నాం, ఏ ఒక్క రోజు కూడా వాటిలో పూర్తి స్థాయిలో ప్రవాహం ఉన్నట్లు మేము చూడలేదు. మాకు పీచిఅర్, సిజిపి, పెదవల్లి పంటి పెద్ద జలాశయాలు ఉన్నా వాటికి నీళ్లు లేక ఎప్పుడూ ఎండిపోయే ఉంటాయి. గత సంపత్తురంలో మాత్రం ఎక్కువగా వర్షాలు రావడం మూలంగా చెరువులు నిండడం జరిగింది. ఎప్పుడో రాయల కాలంలో నిర్మించిన ఈ చెరువుల క్రింద సాగుతున్న భూమి ఒక లక్ష ఎకరాలు మాత్రమే . 23 లక్షల ఎకరాలలో ఒక లక్ష ఎకరాలు మాత్రమే ఈచెరువుల క్రింద సాగయ్యే పరిస్థితి పుంది. ఈ జూన్, జూలై, అగస్ట్ మాసాలలో 220 ఎంఎం వర్షం రావలసి పుండగా, కేవలం ఈ మాసాలలో 103 ఎంఎం మాత్రమే వచ్చింది. వర్షం పడిన మండలాలలో మేసిన వేరుశనగ కూడా పూర్తిగా ఇప్పుడు ఎండిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. మిగతా మండలాలలో ఈ వేరుశనగకు కావలసిన వర్షం పడక అక్కడి రైతులు విత్తనాలు కూడా అమ్మకుంటున్న పరిస్థితి పుంది. వేరుశనగ పంట దాదాపు 8 లక్షల పొక్కారలో సాగు చేయవలసివుంటే ప్రస్తుతం 5 లక్షల పొక్కారలో మాత్రమే సాగు చేయడం జరిగింది. వాటికి కూడా సరైన అదనులో వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల అంతా ఎండిపోయే పరిస్థితి ఈరోజు ఏర్పడింది. చాలా దయనీయమైన పరిస్థితులు ఈనాడు జిల్లాలో నెలకొని పున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. కదిరి, నల్లమడ నియోజకవర్గాలలో దాదాపు 95 వేల పొక్కారలో సాగుచేయవలసి పుంటే కేవలం 35 వేల పొక్కారల్లు మాత్రమే సాగు చేయడం జరిగింది. ఆ పంటలు కూడా ఎండిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. వర్షాభావ పరిస్థితుల వల్ల మేసిన పంట కూడా చేతికందకరైతు ఆర్థికంగా ఎంత దెబ్బతింటున్నాడో మనం జిల్లాలో చూస్తున్నాం .

అధ్యక్షు, ఈ కరపు పరిస్థితుల దృష్టోఽయి 1956 లో తాడిపత్రిలో ఒక గంజి కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అప్పటి ప్రధానమంత్రి జవహర్లాల్ సెప్టెంబర్ 1 తాడిపత్రికి వచ్చినపుడు ఈ గంజి కేంద్రాన్ని చూసి, అక్కడ ఏమి పోస్తున్నారు, ఏమిటది అని వాకబు చేస్తే - ఈ ప్రాంతంలో కరపు నెలకొని పుంది, ప్రజలకు గంజి పోస్తున్నారని అక్కడ వున్న వాళ్లు చెప్పడం జరిగింది. దాని రుని చూడాలని చెప్పి అడిగి రుచి చూసిన తర్వాత ఆయన కంట తడిపెట్టారట . ఇంత దయనీయమైన పరిస్థితుల్లో ఈ జిల్లావాసులు ఎలా పుంటున్నారని

ఆయన ఆరోజు బాధపడడం జరిగింది. అంటే ఎన్నో సంవత్సరాలుగా మేము బాధలు పడుతున్నాం, బాధలు అనుభవిస్తున్నాం . అధ్యక్షు, కరువంటే కేవలం ఒక్క పంట పోవడమే కాదు. ఆర్థికపరమైన, సామాజికపరమైన, వైద్య, విద్య, రాజకీయపరమైన అనేక సమస్యలు కూడా తలెత్తుతున్నాయి. ఈరోజు శ్యామ్సీజిం అనంతపురం జిల్లాలో ఏర్పడిందంటే దానికి ముఖ్యమైన కారణం - వెనుకబాటుతనమే. ఎప్పుడైతే పంటలు బాగా పండకుండా, యువతకు ఉపాధి అవకాశాలు లేకుండా పోతుందో అప్పుడు పరిస్థితులు మారిపోతాయి. మా ప్రాంతంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధి లేకపోవడం వల్ల చాలా మంది ఉగ్రవాదం వైపు, శ్యామ్సీజిం వైపు మొగ్గుచూపడం జరుగుతోంది. కాబట్టి ఇన్ని విధాలుగా మా జిల్లా నష్టపోతోంది. అందుచేత మేము కోరేదెమంటే, ఏదో ఎప్పటికపుడు సంవత్సర కాలంలో పంట నష్టపరిహారం, ఇస్కూరెన్సులు ఇవ్వడం కాదు. శాశ్వతంగా ఈ కరువును మా ప్రాంతం నుంచి పారదోలే పథకాలు కావాలి మాకు. ఏ ప్రభుత్వమైనా సరే, ప్రస్తుతం పుస్త కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం గాని, ఇంతకు ముందున్న ప్రభుత్వాలు గాని ఆ దిశలో దోషాదహా పని చేయలేదని ఈ సభాముఖంగా మనవి చేస్తున్నాము. ఏ ప్రభుత్వం కూడా మా ప్రాంతం నుంచి కరువును శాశ్వతంగా పారదోలే చర్యలు చేపట్టలేదు. అయితే ఈరోజు ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ దిశలో కొన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. హంద్రీ-నీవా పథకాన్ని చేపట్టడం వల్ల మా ప్రాంతాన్ని సస్యశ్యామలం చేయాలనే ఉద్దేశ్యం వల్ల కొంతలో కొంత మేలు జరుగుతోంది.

ఈరోజు అనేక నినాదాలు పస్తున్నాయి. తెలంగాణా వాదం, పోతిరెడ్డిపౌడు పోడ్ రెగ్యలేటర్ తదితరవి పస్తున్నాయి. కాని మేము ఈరోజు సాగునీటి కోసం పోరాడడం లేదు. మేము అడుగుతున్నది తాగునీరు . తాగునీటికి కూడా నోచుకోని మేము మా ఆక్రందనలు వినిపించడంలో కూడా వెనుకబడి ఉన్నామంటే మా పరిస్థితులు ఎంత దయనీయంగా ఉన్నాయా అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాము. ఈరోజు వరదల గురించి ప్రతి ఒక్కరు అందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. వరద సహాయం గురించి గాని, వరదల్లో నష్టపోయిన పోదరులను గాని నేను తప్పు పట్టడం లేదు. వరదలు తాత్కాలికంగా గోపు నష్టం కలుగజేస్తే, కరవన్నది సంవత్సరాల తరబడి మా జీవితాలతో ఆడుకుంటూ, రైతులను అత్యహర్షాత్ములకు ప్రేరించడం, కూలీలు వలసలు పోవడం, వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని, కుటుంబాల జీవితాలను ను చిన్నాభిస్థం చేయడం జరుగుతోంది. ఆకలి చాపుకవ్వి కరువు చాపు కన్నా వరద చాపు ఎంతో సుఖమని మాకనిపిస్తోంది. ఒకసారి ఏదో వరదలు పస్తాయి, మనకు నష్టం కలుగుతుంది . కాని ఈ కరువు మూలంగా ఆకలితో అలమటించి, కృశిస్తూ తరతరాలుగా కుటుంబాలు ఆర్థికంగా దెబ్బతింటున్నాయి, ఎంతో నష్టాన్ని కలుగజేస్తోంది . ఈసందర్భంగా మీరు అనుమతిస్తే ఒక విషయాన్ని చెబుతాము. “ కరవు సీమలో నీళ్లు లేవన్నదెవరు, కబేళాలకు వెళుతున్న గోమాతల కళలల్లో చూడు నీళ్లు కన్నీళ్లు, కరవు సీమలో నీళ్లు లేవన్నదెవరు, కలకత్తా , బొంబాయి వేశ్య గృహాలలో పడుపు వృత్తితో కడుపు నింపుకుంటున్న కరవు సీమ చెల్లెళ్ల కళలల్లో చూడు నీళ్లు కన్నీళ్లు , కరవు సీమలో నీళ్లు లేవన్నదెవరు, కరాళ కరవు సర్వం పడగసీడలో సర్వస్వమూ కోల్పోయి ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న రైతనుల కళలల్లో నీళ్లు చూడు కన్నీళ్లు . మేము ఈరోజు పడుతున్న తపస సాగునీటికి సంబంధించి కాదు. మా తపసంతా కూడా తాగునీటి కోసం . ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా ఆ విషయం మీద దృష్టి సారించకుండా ఎప్పటికపుడు తాత్కాలికంగా పంట నష్టపరిహారం ఇస్కూరెన్సు, ఇస్కూరెన్సు ఇస్కూరెన్సుమని చెప్పి కాలం గడుపుతున్నారేగాని శాశ్వతంగా కరువునుండి ఈ అనంతపురం జిల్లాను బయటవేయడానికి ప్రణాళికలు రూపొందించకపోవడం చాలా శోచనీయం . అనేక చేతివృత్తులు మాయం కావడం జరుగుతోంది. రైతులు తమకుండే పశువులను కబేళాలకు తరలించడానికి, యుక్క వయసు వచ్చిన ఆడపెల్లలు వేశ్య గృహాలకు తరలిపోవడానికి, యువత నిస్పుహకు గురై ఉగ్రవాదం వైపు, శ్యామ్సీజిం వైపు పోవడానికి ఈ కరవు అవకాశం కల్పిస్తోంది. ఎంతోమంది

రైతులు ఈరోజు పంట పెట్టడానికి వారి భార్యల తాళిబోట్లు కుదువబెట్టి, తర్వాత పంట రాక రైతులు బ్యాంకుల్లో అప్పులు కట్టలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న పరిస్థితి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అనంతపురం జిల్లాలో దాదాపు 9.80 లక్షల పశు సంపద పుంది. మనకు తాగునీరు లేకపోతే ఏదో ఒక విధంగా చేసుకోవచ్చు గాని పశుపులకు ఏర్పాటు చేయలేని పరిస్థితి పుంది. ఈ బాధలన్నీ పడలేక చాలా మంది రైతులు పశుపులను పెంచలేక వాటిని కబేళాలకు తరలించడమన్నది చాలా సామాన్యమైన విషయం జిల్లాలో . పశుపులకు సంబంధించి 18 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల గ్రాసం అవసరమైతే 14 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల స్టోక్ ఉందని చెబుతున్నారు అధికారులు. ఈ సెప్పుంబర్ మాసానికి అది కూడా అయిపోతుంది. రాబోయే కాలంలో 3.5 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల గ్రాసం అవసరముంది, దానికి సంబంధించిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

₹. 10.00

దానికి సంబంధించిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము. 1990లో రైతులు తీసుకున్న లోస్సు రు.65 కోట్లు ఉంటే 2000 సంవత్సరానికి రు.250కోట్లకు పెరిగింది. అంటే పది సంవత్సరాలలో 500 శాతం పెరిగింది. రాబోయే కాలంలో ఇంకెంత పెరుగుతుందో ఊహించుకోవచ్చు. రైతులు అప్పు చేసింది కాదు. వడ్డికి వడ్డి పెరగడం వల్ల బకాయిలు పెరగడం జరిగింది. రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడం జరుగుతుంది. రాయలసీమలో కొన్ని కొన్ని ప్రాంతాలలో చాలామంది పెండ్లిళ్లు చేసుకోలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. చిన్న, సన్వకారు రైతులు కాదు. 15, 20, 40 ఎకరాలు ఉండేవారుకూడా పెండ్లిళ్లు చేసుకోకుండా ఉన్నారు. ఒకటి, రెండు పెండ్లిళ్లు జరిగినా కొండల దగ్గరకో, తిరుపతికో జీపులో వెళ్లి చేసుకుని పస్తున్నారు. వారి పరిస్థితి ఎంత దయనీయంగా ఉందో మీరు అలోచించాలి. రైతుల ఆత్మహత్యలు రాను రాను ఎక్కువ అపుతున్నాయి. కానీ తగ్గే పరిస్థితి లేదు. 1997–98 సుండి ఇష్టపాలి వరకు ఈ వరంపర కొసాగుతుంది. వివిధ పౌర్ణామ్యాలలోను, వామ పక్ష పౌర్ణామ్యాలను, ప్రతిపక్ష పౌర్ణామ్యాలలోను తెలుగుదేశంను ఆ దిశగా అలోచించాలని కోరుతున్నాము. మిగతా జిల్లాల లాగా కాకుండా అనంతపురం జిల్లా మీద ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టి అలోచించాలి. కరుపుబారి సుండి బయటపడవేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని, ప్రతిపక్ష నాయకులను కోరుతున్నాను. సష్టు పరిపోరం రాలేదని, సహాయం రాలేదని ప్రతి సంవత్సరం భిక్షకుల్లాగ ప్రతి ప్రభుత్వాన్ని అడుక్కుంటున్నాము. నీటిని గురించి మాటల్డాడే హక్కు కూడా లేకుండా పోతుంది. త్రాగునీరు లేక కటకటలాడుతున్నాము. ఇళ్లలో ఉండి టివిలో చూస్తే సముద్రంలోనికి ఎంత నీరు వృధాగా పెళుతుందో చూస్తే చాలా బాధగా ఉంది. ఆ నీటిని మాకు ఎందుకు మళ్లించలేకపోతున్నారు? కె.ఎల్. రాపుగారు, కాటన్ దీర్ఘగారు చాలా మంచి ప్రణాళికలు చెప్పారు. ప్రభుత్వాలు ఎంతో ఖర్చు పెడుతున్నాయి కానీ ఎందుకు చేయలేదు? నదుల అనుసంధానం ఎందుకు చేయడం లేదు? సముద్రంలోకి పోయే నీటిని మేము ఎందుకు వినియోగించుకోకాడదు? దానికి సంబంధించిన సూచనలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. వర్షాభావ పరిస్థితులున్న మా రైతులకు కనికరం ఎక్కువ. అనంతపురం జిల్లా గురించి మీడియాలో మీరు చూస్తున్న హత్యలు, రాజకీయ హత్యలు, వ్యక్తిగత కక్షలు చూస్తే చాలా ఫూర్మెన్ జిల్లా అని అనుకుంటారు. కానీ కోస్తాలో వరదలు, తుఫానులు వచ్చినపుడు మా ప్రజల సహాయం తీసుకొని కరుపు నిధులు మా చేతులతో పంపిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి. ఈ కరుపు జిల్లాకు సంబంధించి రైతులకు ప్రత్యేక మైన ప్ర్యాక్షేపి ప్రకటించడం, సాగునీటికి సంబంధించి నికర జలాలు కేటాయించాలని మా డిమాండు. నాలుగైదు ఏళ్లకు వరద నీటిని కేటాయించడం కాకుండా ప్రత్యేక పథకం ద్వారా నికర జలాలు కేటాయించాలి. ఈ రోజు దాదాపు 8.5 లక్షలలో వేరుశెనగ సాగు చేస్తే ఐదు లక్షల

పొక్కరుసోనే విత్తనాలు వేయడం జరిగింది. అయినా వర్షాలు లేక ఆ విత్తనాలు మొలవడం లేదు. ప్రతి సంవత్సరం వేరుశెనగ మీద అధారపడి రైతులు ఎంతో నష్టపోతున్నారు. ప్రత్యామ్నాయ పంటలను ప్రోత్సహించి దానికి తగిన సూచనలు సలహాలు ఇవ్వాలి. వాటికి సబ్సిడీ, విత్తనాలు ఇస్తామంటే సరిపోదు. ఆ పంటలకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించాలి. గిట్టుబాటు ధర లేకుంటే ఆ ప్రత్యామ్నాయ పంటకు అర్థం లేదు. వేరుశెనగకు హిపర్క్యూలోనేస్ రావడం వల్ల రైతులు చాలా నష్టపోవడం జరిగింది. ప్రత్యామ్నాయ పంటలను ప్రోత్సహించవలసిన సమయం వచ్చింది. సబ్సిడీ ఇవ్వడం కంటే ఉత్సత్తుత్తికి అనుకూలమైన పంటలను ప్రోత్సహించాలి. ఉత్సత్తుత్తి ఏమీ లేకుండా చేసే ఆర్థిక సహాయం, పంటలు పండితేదని కన్నీళ్లు తుడిచి సహాయం చేస్తున్నామనే దానికన్నా ప్రత్యామ్నాయ పంటలు వేయించి ఆర్థిక స్వావలంబన కల్పిస్తే బాగుంటుంది. పంట రుణాలపై వడ్డి మాఫీ చేసి కొత్త రుణాలను ఇవ్వాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాము. ఇన్సుట్ సబ్సిడీలు, ఇన్సుయారెన్సులు కాకుండా మా స్వంత కాళ్లమీద మేము నిలబడాలి. సాగునీటికి అనుకూలమైన పద్ధతిని మీరు ప్రవేశపెట్టాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాము. శాశ్వత ప్రాతిపదిక మీద చర్యలు చేపట్టుకపోతే రాబోయే కాలంలో అనంతసురం జిల్లావిడారి అనుతుందని ఏనాడో చెప్పడం జరిగింది. అందుకు గత ప్రభుత్వాల పద్ధతులు దానికి దోహదం చేస్తున్నాయి. కరువు వచ్చినప్పుడు, ఎలక్ట్రమ్స్ వచ్చినప్పుడు ఆ విధంగా ప్రకటనలు చేయడం జరుగుతుంది. వామపక్ష నాయకులకు ఆ విధమైన సూచనలు ఇచ్చి సహాయం చేయాలని కోరుకుంటున్నాము. కంది, సజ్జ, మినుములు, ఉలమలు మొదలైన ప్రత్యామ్నాయ పంటలకు 75 శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చి రైతులను ప్రోత్సహించాలి. పండ్ల తోటల పెంపకానికి పూర్తి సబ్సిడీతో ప్రోత్సహం ఇవ్వాలి. చిత్తురు జిల్లాలో లాగా పాల పెల్లువ ఇక్కడ కూడా పెట్టి ప్రతి నియోజక వర్గానికి బుల్క్ పుల్ర్స్‌ము పెట్టి, మిల్జ్ చిల్సింగ్ సెంటర్ పెట్టి పాడి పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాము. ప్రభుత్వ పథకాలు అనేకం వస్తున్నాయి. వాటిలో జరిగే అవినితిని అరికట్టలేకపోవడం వల్ల ఆ పథకాలు లబ్బిదారులకు చేరడం లేదు. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత కొన్ని సరైన నిర్దయాలు తీసుకోవడం జరిగింది. రైతులకు అంతో, ఇంతో వెనులబాటు కల్పించడం జరిగింది. ఉచిత విద్యుత్తు ఇవ్వడం, పొత బకాయిలు మాఫీ చేయడం వల్ల వారికి కొంత ఉపశమనం కలిగింది. హంద్రి నీవా మొదటి, రెండవ దశ నిర్మణాలు చేపట్టడం కొంత ఉఁరట కలిగించే విషయం . పోచెలైనికి అదసంగా పది టిఎమ్‌సిల నీటిని కేటాయించి దానికి సంబంధించి ఒక జి. ఒ. ఇమ్మ్ చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరంలో దాదాపు రు.133 కోట్ల ఇన్సుయారెన్సు రావడం, వేరుశెనగ ఉత్సత్తుకి విత్తన పంపిణీకి సంబంధించి రు.32 కోట్ల సబ్సిడీని భరించడం జరిగింది.

ఉ. 10.10

అంతేకాకుండా ఇన్సుట్ సబ్సిడీ 80 కోట్ల రూపాయల పరకు ఇవ్వడం జరిగింది. బ్యాంకు వడ్డీలను ఆరు శాతం తగ్గించడం, తక్కణ అవసరాల కోసం 9 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆత్యహాత్య చేసుకున్న రైతులకు లక్ష యాభై పేల రూపాయల ప్యాకేచ్ ఇవ్వడం జరిగింది. కొంతలో కొంత వారిని ఆర్థికంగా ఆదుకోవడానికి ఇది ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. పైలెట్ ప్రాజెక్ట్లను కూడా ఈ ప్రభుత్వం అనోన్సు చేయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుకుంటున్నాము. అదే విధంగా గోలెల బీమా పథకాన్ని పూర్తి స్థాయిలో అమలుజరపాలని కోరుకుంటున్నాము. జాతీయ ఉపాధి హమి పథకంలో కొన్ని లోసుగులు జరుగుతున్నాయి, అర్పులైన వారందరికి ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాము. గత సంవత్సరం ఇచ్చిన పెస్సన్సులో అనర్పులైన వారికి ఎక్కువగా ఇచ్చారు, అర్పులైన వారికి ఇచ్చేలా చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాము. అన్నింటికి శాశ్వతమైన పద్ధతుల మీద చర్యలు తీసుకోవాలని, అయిటే నీటిన్నింటికి మూల కారణం గత ప్రభుత్వ నిర్దక్ష్యం. కేశ్వర గారు మాటల్డెటప్పుడు హంద్రి-నీవా గురించి ఒక్క మాట కూడా మాటల్డెటలేదు.

హంద్రీనివ అనేది ఆయన నియోజకవర్గం గుండా వస్తుంది. గత తెలుగుదేశ ప్రభుత్వ హాయాంలో హంద్రీనివజీ దాదాపు మూడుసార్లు శంఖుస్థాపన చెయ్యడం జరిగింది. ఈరోజు రైతుల మీద ఇంత ప్రేమ చూపిస్తున్నారు వీరు. మహానుభావుడు ఎన్.టి. రామారావు గారి గురించి ఏ విధమైన విమర్శ చెయ్యడలచుకోలేదు నేను. ఆయనకు మంచి సద్గావన ఉంది. ఆయన హంద్రీనివాకు శంఖుస్థాపన చెయ్యడం జరిగింది కానీ నిధులు కేటాయించలేదు. తరువాత దాదాపు రెండుసార్లు చంద్రబాబు నాయుడు గారు శంఖుస్థాపన చెయ్యడం జరిగింది. ఒకసారి నాలుగు కోట్ల రూపాయలు ఇప్పుడం జరిగింది. ఎప్పుడు ఎలక్ట్రాన్ వస్తే అప్పుడు వీళ్లకి హంద్రీనివా గుర్తుకు వస్తుంది. ఇప్పుడు వెంకట్రాంరెడ్డి గారు ప్రెజెంట్ ఎం.పి. ఆయన అప్పుడు అక్కడికి వెళ్లే, చోక్కలు చింపించిన ఘనత కూడా వారికి దక్కుతుంది. మా ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చిన వెంటనే హంద్రీనివా మొదటి దశ పసులను ప్రారంభించడం, దాదాపు పదమూడు పందల కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. అదే విధంగా రెండవ దశ పసులను గత మార్చిలో ప్రారంభించడం, దానికి సంబంధించి పద్ధనిమిది కోట్ల రూపాయలను కేటాయించడం జరిగింది. కేశ్వ గారి పొదర్ ముందు సుండి కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందినవారు. నురి కేశ్వ గారు ఏ విధంగా తెలుగుదేశం పార్టీకి ఆక్రితులయ్యారో తెలియదు. వాళ్ల నాయకుడు చేపే కమ్మని ఉపన్యాసాలకు, మాటలకు లోబడి అక్కడికి పోయారో తెలియదు.

అధ్యాం, హాచ్.ఎల్.సికి సంబంధించి కాలువ మరమృత్తుల కోసం 20 కోట్ల రూపాయలు ఆ రోజు వాళ్లు విడుదల చెయ్యలేదు. ఈరోజు రాజజేఫర రెడ్డి గారు వచ్చిన తరువాత రిపీర్ట్ కోసం నలభై కోట్ల రూపాయలు విడుదల చెయ్యడం జరిగింది. రెండు కోట్ల రూపాయలు అడిగినా వాళ్ల విడుదల చెయ్యలేదు, చాలా బాధపడిపోయారు. ఆ కాలువ మరమృత్తుల కోసం సాగునీటిని తీసుకురావడం కూడా జరిగింది. ఎన్నికలప్పుడు మాటలు చెప్పి ఓట్లు దండుకోడానికి కాదు. శాశ్వతంగా కరువు పోరాదోలడానికి సూచనలు ఇవ్వాలని నేను ప్రతిష్ట నాయకులను కోరుకుంటున్నాను. కేశ్వ గారు అనేక విషయాలు మాట్లాడారు. పరుణుడు మీతో ఉన్నాడో, లేడో కానీ యముడు మీ పార్టీలో ఉన్నారు. యముడు ఎవరూ మా పార్టీలో లేరు. కాలయముడే వాళ్ల పార్టీలో ఉన్నారు. రైతులకు జరిగిన అన్యాయం గురించి మా అసంత రైతులను ఎవరిని అడిగినా చెబుతారు. నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. వీళ్లకు రైతుల మీద అంత ప్రేమ ఉంటే ఎందుకు ఆరోజు హంద్రీనివ ప్రాజెక్టును చేపట్టలేకపోయారు. శంఖుస్థాపన చేసి రెండు కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి .....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులచే అంతరాయం)

విసండి మీరు. కేశ్వ గారు మీరు మాట్లాడినప్పుడు విన్నాను. ఇప్పుడు నాకు అవకాశం వచ్చింది. మీరు విసండి. కరువు మీదే మాట్లాడుతున్నాను. కరువు మీద మీరు మాట్లాడుతూ అనేక అవస్థవాలు, అబాండాలు మా ముఖ్యమంత్రి గారి మీద వెయ్యడం జరిగింది. ఈరోజు మిమ్మల్ని విమర్శిస్తే భరించలేకపోతున్నారేమిటి? ఒకసారి కాదు, మూడుసార్లు శంఖుస్థాపన చేశారు. అందరికి బాగా తెలుసు. అందుకే ఆ ప్యాకేజ్ గురించి మాట్లాడకుండా పక్కన పెట్టారు. అసంతపురం ఆక్రందనలు విసండి. సాగునీటి గురించి మేము అడగడం లేదు, త్రాగునీటికోనమే మా ఆక్రందనలు. ఇన్ఫుడ్ సబ్సిడీలు, ఇన్వెర్సెన్స్ లు కాదు. శాశ్వతంగా ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెయ్యలనేది మాకు కావాలి.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులచే తీవ్ర అంతరాయం)

ఆ కాలయముడు ఎవరో మీకు తెలుసు. ప్రజలందరికి తెలిసి మీకు తెలియదంటే ఎట్లా?

అధ్యక్షుడు, ప్రపంచంలో ఎక్కుడా లేని విధంగా కరువబారిన పడిన జిల్లాల నుండి వలసలు పోకుండా ఉండడానికి ఎన్.ఆర్.ఐ.ఐ.పి ప్రోగ్రామ్సి తెచ్చిపెడితే విమర్శలు చేస్తున్నారు. ఏషైనా లోపాలు ఉంటే స్వైన్ సూచనలు ఇవ్వాలి కాని .....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులచే అంతరాయం)

కేశవ్ గారు! ఈ పథకాలాన్ని కూడా కరుపుకు సంబంధించినవే. మీలాగ వనికి ఆహార పథకం పెట్టి కార్బోక్ ర్టల జేబులు నింపడానికి కాదు. కరువు బారిన పడిన ప్రజల కోసం, వలసలు పోతున్న కూలీల కోసం పెట్టిన పథకాలు ఇవి. పరదలు వచ్చినప్పుడు వ్యవసాయశాఖమంత్రి గారి గురించి విమర్శించారు. ఆయన అనంతపురం రావడం జరిగింది, దానికి సంబంధించి సూచనలు ఇవ్వడం జరిగింది. రైతులను మోసం చేసామని అంటున్నారు. ఏవిధంగా మోసం చేసామో చెప్పండి? అన్ని బకాయిలు మాఫి చేసి, ఉచిత విద్యుత్ అమలుచెయ్యడం రైతులను మోసం చెయ్యడమా? ఇన్కం ట్రాక్స్ ఎంప్లాయ్ ఇప్పుడం రైతులను మోసం చెయ్యడమా? మోసం చేస్తున్నామని ప్రచారం చెయ్యడం నీచానికి దిగజారడం అని తెలుస్తుంది.

అధ్యక్షుడు, చంద్రబాబు నాయుడు గారు 9 ఏళ్ల పరిపాలన చేసినప్పుడు దాదాపు 7 సంవత్సరాలు కరుపుబారిన పడింది మా జిల్లా. రెండుసార్లు ఇన్సుట్ సబ్సిఫ్ ఇచ్చారు. అది కూడా ఎలక్షన్స్ వచ్చినప్పుడు సెల్క్స్ చేసుకున్నారు. అప్పుడే అనోస్సు చేశారు. రైతులకు నిజంగా అవసరమైనప్పుడు ఇవ్వలేదు.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులచే తిరిగి అంతరాయం)

రైతులను గురించి ఇన్ని మాటలు చెబుతున్న మీరు ఈ హెల్ప్ లైన్ అంతా వేస్ట్ లైన్ అని చెబుతున్నారు. అనేక విధాలుగా ఈ హెల్ప్ లైన్ ద్వారా లాభం పొందుతున్న రైతులను అడగండి ఇది హెల్ప్ లైనా వేస్ట్ లైనా అని. ప్రతి ఒక్కరికీ ఇస్తున్నాము.

అధ్యక్షుడు, ఇప్పుడ్ని వాళ్లు ఎందుకు చెయ్యలేకపోయారు. అవకాశం ఉండి కూడా వాళ్లు చెయ్యలేకపోయారు. కరువు పెష్టన్స్ గురించి మాటలుతున్నారు. కరువు పరిస్థితులలో కూడా డెబ్బు అయిదు రూపాయలు అని అన్నారే కాని ఎందుకు దానిని ఇంకీజ్ చెయ్యలేదని వారిని అడగుతున్నాను. పెంచవద్దని మేము చెప్పలేదే! రాజశేఖర రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం రైతులను అదుకునే చర్యలను తీసుకొస్తుంది. కరువు పెష్టన్స్ డెబ్బు అయిదు రూపాయల రెండు వందలరూపాయలు చెయ్యడం జరుగుతుంది. దానిని పరిశీలిస్తున్నాము. వీళ్లు తొమ్మిదేళ్లలో తీసుకోలేని చర్యలను రాజశేఖర రెడ్డి గారు వచ్చిన రెండు సంవత్సరాలలో తీసుకున్నారు. దానిని తప్పుపట్టడం అంటే అవకాశవాద రాజకీయాలకు పరాక్రాంత మన ముఖ్యమంత్రి గారు కడవ జిల్లా వాసి అయినా అనంతపురం జిల్లాకు చాలా ప్రేమ ఉండని చెప్పుకుంటారు. ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన చర్యలు మాకు చాలా తక్కువ అని చాలవని ఈ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.10.20

(డా. (శ్రీమతి) జి. కుతూహలమ్మ అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు)

శాశ్వతంగా మాకు సాగునీరు కావాలి. శాశ్వతంగా ఈ కరువును పారటోలే విధానం కావాలి. ఎవరి దయా ద్వారా జ్ఞానాల మీద అనగా ఏదో పరదనీరు మాకు వస్తే ఏదో విధంగా బ్రతుకుతాము అనేది మాకు అవసరం లేదు. మా రైతులను ఏవిధంగా కరుపుబారినుండి బయటపడవేయాలనేది ఆలోచించాలి. శాశ్వతంగా మాకు సాగునీరు కల్పించి, పరిశ్రమలు స్థాపించి ఈ వలసలను నివారించడం, రైతుల ఆత్మహత్యలు అరికట్టడానికి

ఏవిధంగా సూచనలు ఇస్తారో దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఆలోచించాలి. ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడా అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఎన్నో లోపాలు చేసి ఉండవచ్చు. దానిని సరిదిద్దుకోనే విధంగా ఇప్పుడు సూచనలు ఇప్పపలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఈ కరపు బారిన పడిన రైతులకు అనేక విధాలైన ప్రోత్సహకాలు ఇచ్చి, అనంతపురం జిల్లాలో పరిశ్రమలు స్థాపించి అదుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు తెలంగాణాలో ఎంతో పోరాటం జరుగుతున్నది. ఆర్థికంగా మా జిల్లాకు ఏ సహాయమూ అందడంలేదు. మా జిల్లా ఎంతో వెనుకబడి ఉంది. ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలన్నా, ఇంకేదైనా కోరుకున్నా ఆ అర్థత మా అనంతపురం జిల్లాకే ఉంటుంది. స్వాతంత్యం వచ్చిన అరవై సంవత్సరాలలో ఇస్నేళ్ళ మేము కరపు బారిన పడినా కూడా మేమెప్పుడూ విడిపోవాలని కోరడంలేదు. సమ్మేళ్య రాష్ట్రంలోనే మాకు వ్యవసాయాభివృద్ధిగానీ, పారిశ్రామికాభివృద్ధిగానీ కావాలని కోరుకుంటున్నాము. ఆ దిశగా చర్యలు తీసుకోవాలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుకుంటూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి.కే.శవ్ర్ (ఉరపకొండ) : అధ్యక్ష, గౌరవసభ్యులు నాగురించి ప్రస్తావప తీసుకొచ్చారు.

షైర్టపర్సన్స్ : కేశవ్గారూ, క్లారిఫికేషన్లో అడగండి. గస్ట్రార్గారూ మీరు మాట్లాడండి.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ ఎం .ఎ.గస్ట్రార్ (కర్మాలు) : దీనికి కూడా రాజకీయం ఎందుకు? ఏమి ఉందని ఇక్కడ సమాధానం చెబుతారు. స్వీకరుగారు దయచేసి నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. చాలారోజుల తర్వాత కరపుమిద ఈ రోజు చర్య వచ్చింది. మొదట సభలో ఒక నోట్ ఇచ్చారు. ఆ నోట్లో ఆగస్టు 1వ తేదీనాటి పరిస్థితులు వివరించారు. వీరి దగ్గర సరైన లెక్కలు లేవని మేము అనుకొన్నాం . గౌరవ మంత్రిగారు 21వ తేదీవరకు ఉన్న పరిస్థితులు అసగా, వర్షపాతంగానీ, విత్తనాలు విత్తిన విస్తీర్ణంగానీ ఒక నోట్ ఇచ్చారు. నేను ఒక ప్రశ్న అడుగుతున్నాను. ఈ సభా వేదికలో చర్య జరుగుతున్నప్పుడు గపర్చమెంటువైపునుంచి వీరు ఎంతో క్యాబ్జపల్గా ఉన్నారు. ఇది ఈ సభను మోసం చేశారంటే పెద్ద పదమవుతుంది గానీ తప్పుడోవ పట్టించడానికి ప్రయత్నం చేశారని చెబుబతున్నాను. అనెక్కర్ రెండు, మూడులో లెక్కలు చూస్తుంటే మూడవ తరగతి పిల్లవానికి ఇచ్చినా ఈ లెక్కలు సరిగా చేస్తాడు. ఈ రకంగా తప్పుడు లెక్కలు ఎందుకు సభలో పెడతారని అడుగుతున్నాను. అనెక్కర్ రెండులో నార్క్ల్, యాక్ష్యపల్ రెండు ఫిగర్స్ ఇచ్చారు. పరి 22.77 హక్కార్లా, ఎకరాలా చెప్పాలేదు. హక్కార్లని అనుకొన్నాము. యాక్ష్యపల్ ఫిగర్ 13.77 శాతం ఎంతపుతుంది? 116 శాతం అపుతుందట. ఇది ఎలాంటి లెక్కే అర్థం కావడంలేదు. రెండవది దాని కిందనే జోవార్ ఇచ్చారు. మూడ పది బాణా ఇచ్చారు. 0.45 గానీ పర్సంటేజీ 56 అపుతుందట. నాల్గవది మైజ్ లెక్కలు ఇచ్చారు. 4.82 నార్క్ల్, యాక్ష్యపల్ 4.76, శాతం 102 అట. అనెక్కర్ మూడులో చూస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో districtwise area sown during 2006 - 2,52,839 హక్కార్లని అనుకొంటున్నాం . దానిలో ఏమీ రాయలేదు. విత్తనాలు వేసింది 1,33,263. పర్సంటేజీ ఎంతపుతుంది. 80 శాతము అపుతుందట. ఇది ఎట్లా పర్సంటేజీలు, ఏమి లెక్కలు ఇస్తున్నారు శాసనసభకు? మాకు ఇచ్చిన ఫిగర్స్ గురించి మాత్రమే నేను మాట్లాడుతున్నాను. అదృశ్యంగా ఉండే లెక్కలు మీ దగ్గర ఉన్నాయేమో నాకు తెలియదు. మాకు ఇచ్చిన, మా కళ్ళముందు ఉన్నవాటి గురించే మేము మాట్లాడుతున్నాము.

శ్రీ ధర్మ ప్రసాదరావుః ఈ విషయాన్ని గపూర్గారు, పయ్యాపుల కేశవ్ గారు ప్రస్తావన చేశారు. ఈ ఫిగర్స్ కర్ఱె. నా నోటీసుకు తీసుకొచ్చారు. నేను రిప్పై ఇచ్చేటప్పుడు వివరిస్తాను.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల శ్రీ పయ్యాపుల కేశవ్ సుండి అంతరాయం)

ఛైర్ పర్సన్స్: క్లారిఫికేషన్లో అవస్తి రాసుకొని మినిస్టర్ గారు సమాధానం చెబుతారు. మీరు క్లారిఫికేషన్లో అడగండి.

శ్రీ ఎం .ఎ.గపూర్: అధ్యక్షా, మొదటగా ప్రభుత్వంవారు ఇచ్చిన నోట్లో మాకు కనబడుతున్న లెక్కలు అట్లా ఉన్నాయి. దెండవది యాక్షన్ పాస్ లేదు. మీరు ఏమి చేయదలచుకొంటున్నారో లేదు. యథాతథ పరిస్థితి గురించి మీకు తెలిసిన కొన్ని విషయాలు చెప్పారు తప్ప సినియారిటీ ఆఫ్ ది డ్రౌట్ గురించి కాంప్రెసిస్ట్ రిపోర్ట్ గా లేదు. అంటే ప్రభుత్వం కరపునుగురించి సభలో సమయం హరించడంకోసం చర్చకు పెదుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది తప్ప సీరియస్ గా ఆదుకోబోతున్నదనే విషయం ఈ నోట్లో లేదు. నేను చాలా బాధపడుతున్నాను. వలసలు ఇంకా జరుగుతున్నాయి. ఇప్పటికే రైతుల విత్తనాలు పోయినాయి, మొత్తం పెట్టుబడి పోయింది, రైతులు గగ్గోలు పెదుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఏమి మెస్సేజ్ ఇప్పాడలచుకొన్నదీ క్లారిఫికేషన్లో కాదు నోట్లో ఉండాలి కదా. మా సజెపస్స్ కదా ప్రభుత్వానికి కావలసింది. నోట్లో ఏమి పెట్టుకుండా చివర్లో అనోన్స్ చేస్తామనడం సరైనది కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. కొన్ని జిల్లాలో వరదలు ఉన్నాయి. చాలా బాధాకరమైన పరిస్థితి ఆ జిల్లాల్లో ఉంది. మరి సగం జిల్లాలో కరవు ఉంది. రాయలసీమ జిల్లాలో కరవు ఇంతకు ముందెన్నడూ లేనంత సినియర్ సిట్యూయీషన్ రాయలసీమలో తీవ్రంగా ఉంది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉందో, లేదో మంత్రిగారు చెప్పపలసిన అవసరముంది. నేను స్వయంగా అనంతపురం జిల్లాలో చూశాను. ఒక వైపు వర్షపాతం లేనందువల్ల విశాలమైన ప్రాంతాలలో విత్తనాలు వేయలేదు. విత్తనాలు వేయలేకపోయిన వారు అద్యప్పంతులు. ఎందుకంటే విత్తనాలు వేసిన పొలాల్లో మొలకలు కూడా పైకి రాలేదు. వచ్చిన మొలకలు కూడా ఎండిపోయినాయి. అంటే పెట్టుబడి కూడా కోల్పోయారు. విత్తనాలు వేయకుండా విశాలమైన ప్రాంతం ఉంది. వేరే పంటలు కూడా లేవు. అక్కడంతా ఎరు నేలలున్నాయి. వేసిన పంటలన్నీ కూడా ఎండిపోయినాయి. రైతులు దిక్కు తోచని పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. గతంలో మీరిచ్చిన సభీడీ విత్తనాలు అట్లానే ఉన్నాయి. చాలా ఇండ్లలో మేము చూశాము. బస్తాలు, బస్తాలు విత్తనాలు అట్లానే ఉన్నాయి. అక్కడ వేరుశనగ ప్రధాన పంట. విత్తనాలు వేసే పరిస్థితి లేదు. రైతులకు ఏమి మెస్సేజ్ గపర్చమెంటు ఇప్పాడలచుకున్నదని నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. కర్మను జిల్లాలోని ఒక భాగంలో అయితే అనేక కాలుపలు ఉన్నాయి ఘర్యాలేదు గానీ, ప్రధానంగా పశ్చిమ భాగం అనగా ఆదోని, పత్రీకొండ, ఆలూరు, కోడుమూరు ప్రాంతాల్లో చాలా తీవ్రమైన కరవు ఉంది. జిల్లాలోని విశాల ప్రాంతాలలో విత్తనాలు కూడా వేయలేదు. విత్తనాలు వేసినా కూడా పంట వచ్చే పరిస్థితి లేదు. మహాబూబ్ సాగర్ జిల్లాలో ఇలాంటి పరిస్థితే ఉంది. చిత్తూరు, కడప జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలు, ప్రకాశం, నల్గొండ జిల్లాల్లో కూడా చాలా తీవ్రమైన కరవు ఉంది. దీనిగురించి ప్రభుత్వం స్వందించాల్సిన అవసరముంది. ప్రత్యేక కార్బాచరణ ప్రణాళిక రూపొందించాల్సిన అవసరముందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. మాకు ఇచ్చినటువంటి లెక్కలే మేము చెబుతున్నాము, మరి అని కర్ఱె, కాదో ప్రభుత్వం చెప్పాలి. అనంతపురం జిల్లాలో 9,40,000 పొక్కార్లకు గాను 5,11,000 పొక్కార్లలో మాత్రమే విత్తనాలు వేశారు. 8,46,000 పొక్కార్లలో వేరుశనగ విత్తనాలు వేయాల్సి ఉండగా 4,71,000 పొక్కార్లలో మాత్రమే విత్తనాలు వేశారు. అట్లాగే కర్మను జిల్లాలో 5,41,000 పొక్కార్లకు

గాను 3,23,000 హక్కాల్లో మాత్రమే విత్తనాలు వేశారు. చిత్తూరు జిల్లాలో ఇంకా చాలా అన్యాయమైన పరిస్థితి ఉంది.

ఉ. 1030

ఇది దేవుడే ప్రభుత్వం , అని చెప్పినట్లుగా ఈ మధ్య పత్రికల్లో వచ్చింది. దేవుడే ప్రభుత్వం కాబట్టి దేవుడే చూసుకుంటాడని వీదిలి వేశారా? మానవ ప్రయత్నం మనం కూడా చేయాలనేది ఆలోచించారా, లేదా? ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఈ ప్రభుత్వం కొత్తగా ఏర్పడినప్పుడు మేఘు మథనం చేస్తామని అన్నారు. దాన్ని నేను కూడా బలపరుస్తున్నాను. మేఘాలు వర్షించని చోట , సీజన్లో డోట ఏర్పడినప్పుడు తక్షణమే మఘాలను మధించడం ద్వారా కరువు ప్రాంతాలను ఆదుకోవడానికి ప్రయత్నాలు చేశారా? ఈ సంవత్సరం ఏమి చేశారు? ఒక్కప్పు వరదలు వచ్చాయి. విశాలమైన ప్రాంతాలలో వర్షాలు కురుస్తున్నాయి. మరొక వైపు కరువు పుస్పది. మేఘాలను మళ్ళించడానికి, కురవని మేఘాలను కురిసించడానికి ప్రణాళికలను రూపొందించారా? ఆ వైపు ప్రయత్నించి ఫలపుదం కాలేదంటే అర్థం పుంది. కరువు నివారణ కోసం మానవ ప్రయత్నం చేశారా, లేదా? లేక ప్రకృతిపై, దేవునిపై భారం వేసి కూర్చున్నారా అనేది తేల్పుకోదలచుకున్నాను. రెండు, ఈ గవర్నమెంట్ లెక్కల ప్రకారమే పోతే వాస్తవాలు బయటకు రాపు. మాకు , ప్రత్యేకంగా రాయలసీమ ప్రాంతంలో జూన్లో వర్షాలు బాగా కురిశాయి. చాలా చోటు విత్తనాలు వేశారు. కానీ తరువాత వర్షాలు రాకపోవడం వల్ల మొత్తం పంట సష్టాఫోయిన పరిస్థితి పుంది. మండలాల వారిగా ప్రభుత్వం లెక్కలు తెప్పిస్తే లెక్కల్లో మరింత స్వస్తత పుందేది. ఆ రకంగా లెక్కలు తెప్పించి హాస్ ముందు పెడితే బాగుంటుంది. ఏవరేజన్ ఎంత ప్రాంతంలో సీడ్స్ వేసింది చూపుతూ ఆ ప్రకారం పోవడం తప్ప. మీకు లెక్కలు తృప్తికరంగా కనబడుతున్నప్పటికే వాస్తవ పరిస్థితి ఆ రకంగా లేదు. వాస్తవ పరిస్థితి చాలా భయానకంగా పుందనే విషయం మనవి చేస్తున్నాను. మరొక అంశం కూడా పుంది. స్వంత భూమి పుస్త రైతులు విత్తనం మొత్తం వల్ల వారు విత్తనం, పెట్టుబడి సష్టాఫోయారు. కౌలు రైతుల పరిస్థితి మరింత దయనీయంగా పుంది. కౌలు డబ్బు చెల్లించి, విత్తనాలు వేస్తే మొత్తం సష్టాఫోయి, ఆ సష్టాలు తట్టుకోలేక ఆత్మహత్యలకు పొలుచుతున్నారు. గతంలో ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంది. ఈ ప్రభుత్వం మొదట్లో చర్యలు తీసుకున్నప్పటికీ, తరువాత పక్కకు పెట్టిందేమో మరి, ఈనాడు రైతుల ఆత్మహత్యలు మరలా ప్రారంభం అయినాయి. అనంతపురం జిల్లాకు సంబంధించి పత్రికల్లో వచ్చిన విషయం - అంధ జ్యోతి వార్తా పత్రికలో వచ్చిన విషయం - రిఫర్ చేస్తున్నాను. ఆ వార్తా పత్రిక లెక్కల ప్రకారం అనంతపురం జిల్లాలో 47 మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. అదే వార్తాపత్రిక కథనం ప్రకారం కర్మాల్ జిల్లాలో 7 మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో యిధరో, ముగ్గురో ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. కరువు ప్రాంతాలలో ఆత్మహత్యలు వారింభం అపుతున్నాయి. వెంటనే ఆదుకోకపోతే వేగంగా ఆత్మహత్యల సంఖ్య పెరిగే ప్రమాదం కనబడుతేంది. ఎటూ దిక్కు తోచని పరిస్థితి పుంది. మరలా విత్తనాలు వేద్యమంటే సీజన్ దాబిపోయింది. బ్యాంక్ అప్పులే కాకుండా ప్రైవేటు అప్పులు కూడా ఎక్కువ అయినాయి. దిక్కుతోచని పరిస్థితుల్లో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. వెంటనే ప్రభుత్వం స్వందించాలని కోరుతున్నాను. కరువుకు సంబంధించి ప్రభుత్వానికి తెలియదని నేను చెప్పడం లేదు. ప్రజాప్రతినిధులు ప్రజల్లో పుంటారు కాబట్టి వారికి విషయాలు తెలిసే పుంటాయి. కానీ వారిలో కరువుకు సంబంధించి స్వంద కరువయ్యంది. వరదలు మొదలైన వాటి సష్టం లిమిటెడ్ పీరియడ్లో పుంటుంది. కానీ కరువు స్లో పాయిజన్ లాగా ప్రజా జీవితంలో సష్టం కలిగిస్తుంది. కరువు ప్రాంతాలలోని రైతులు అప్పులపాలైనప్పుడు వలసలు పోయే పరిస్థితి పుంది. రైతులు వలసలు పోతున్న పరిస్థితుల్లో తమ పిల్లలను కూడా తీసుకొని పోతున్నారు. అందువల్ల వారి చదువులు పోతున్నాయి. ఫీజులు కట్టలేక విద్యార్థులు చదువులు

మానీవేస్తే , బాగా చదువుకోవాలనే కోరిక పును విద్యార్థులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న సంఘటనలను చూస్తున్నాము. ఆ పరిస్థితి తిరిగి రాకుండా ఆ విద్యార్థులను ఆదుకునే విషయం ప్రభుత్వం చెప్పాలి. వైద్యం విషయంలో ప్రభుత్వం వారిని ఏ రకంగా ఆదుకుంటుంది? డబ్బు ఎవరి దగ్గరా లేదు. మొత్తం ప్రజల పైన కరువు ప్రభావం అన్ని విధాలా పుంటున్నప్పుడు ప్రజలను ఆదుకోవడం కోసం ప్రభుత్వం ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించి వారిని అన్ని విధాలా ఆదుకుంటూ ముందుకు పోవలసిన అవసరం పుంది. గతంలో యిటువంటి పరిస్థితి వచ్చింది. మీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ‘ జయతీ ఫూష్ కమిషన్’ను నియమించారు. వ్యవసాయ రంగాన్ని బాగుచేయడం కోసం సూచనలను యివ్వపలసిందిగా వారిని కోరితే వారు కొన్ని సూచనలు యిచ్చారు. అందులో నుంచి కొన్ని విషయాలను ప్రస్తావించదలచాను. ఆ కమిషన్ ‘ ఎపి స్టేట్ డిప్యూషన్ ఫండ్ ’ ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా చెప్పింది. ఆ రకంగా ఫండ్ ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా , ఈ ఫండ్ నుండి బ్యాంకులకు హోమీ యివ్వడం ద్వారా రైతులకు అప్పు యివ్వడానికి బ్యాంక్ వెనక్క పోకుండా ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా సజషన్ యిచ్చింది. ఒక ప్రాంతాన్ని కరువుప్రాంతంగా ప్రకటించిన తరువాత రిపెడ్యూలమీంట్ ఆఫ్ లోన్స్ ఆటోమేబెంక్గా జరగాలి. ఇంటర్వెన్ వెయివర్ కూడా పుండాలి. ఆ ఇంటర్వెన్సును ప్రభుత్వమే భరించాలని రికమెండ్ చేశారు. అంతే కాకుండా యింటర్వెన్ రేటు తగ్గించాలని కూడా రికమెండ్ చేశారు. అదే విధంగా కరువు ప్రాంతాలలో రైతుల విషయం తీసుకుంటే అసలుకంటే వడ్డి మించిపోయే పరిస్థితి పుంటోది. అసలుకంటే వడ్డి మించకుండా పుండే విధంగా చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా వారు రికమెండ్ చేశారు. ట్రోప్ లోన్కు సంబంధించి 25 శాతం రైతు వాటా పుండాలనే నిబంధనను తోలిగించడం కోసం బ్యాంక్ తో చర్చించాలని కూడా వారు సూచించారు. బ్యాంకులతో మాట్లాడడం ద్వారా కరువు ప్రాంతాలలోని రైతులకు డబ్బు ఆందుబాటులోకి తీసుకురావడం కోసం, పెట్టుబడి కోసం, వారిని ఆదుకోవడం కోసం ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ప్రభుత్వం జయతీ ఫూష్ కమిషన్ ను నియమించి రిపోర్ట్ తీసుకోవడం వరకు బాగుంది. యాక్షన్ టేకెన్ రిపోర్టర్లో యస్టియుల్బిసికి, నాబ్ర్యక్, ఆర్బిపికి పంపించి నెగోష్యెట్ చేస్తాము అని చెప్పారు. ఆ నెగోష్యెట్ ఏమి అయినాయి? ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో రైతులకు స్వాంతన చేకూర్చడం కోసం రు. 1000 కోట్లు లేదా రు. 2000 కోట్లతో డిప్యూషన్ ఫండ్ ను ఏర్పాటు చేసి రైతులను ఆదుకుంటామని, ఇంటర్వెన్ వెయివ్ చేస్తామని, ట్రోప్ లోన్స్ యస్టామని ప్రభుత్వం చేబో బాగుంటుంది. లేకపోతే రైతు నిలదొక్కుకునే పరిస్థితి లేదు. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం ముందుకు రావలసిందిగా కోరుతున్నాము. రైతులకు సంబంధించినంతపరకు ప్రభుత్వం జనరల్గా ఏమి చేస్తుందనేది రెండు ప్రభుత్వాల్లో చూశాము. ఈ ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందంటే ‘ మేము యిన్పుట్ సబ్సిడీ యస్టాము ’ అంటారు. పంటలు వేసిన రైతులు ఆలోడీ ఎకరానికి రు. 5000 నష్టపోయారు. ఐదు ఎకరాలకు రు. 25 వేల నుండి రు. 30 వేల దాకా పెట్టుబడి పెట్టిన తరువాత, నష్టపోయిన రైతుకు యిన్పుట్ సబ్సిడీ యస్టాము అంటే సరిపోదు. అందువల్ల నష్టపరిపోరం రాబట్టడం కోసం ట్రై చేయండి. ఇన్స్పెక్షన్ వారితో, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడండి. నేచరల్ కెలామిటీ అంటే వరదల వల్ల డ్యూశ్లు కొట్టుకుపోవడం మాత్రమే కాదు. ప్రక్కతి వైపరిత్యాల వల్ల వర్షాభావ పరిస్థితులు ఏర్పడి లక్షలాది రైతాంగం దిక్కుతోచని పరిస్థితుల్లో పున్సుప్పుడు, ఈ పరిస్థితులను కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకుపోయి ప్రత్యేక సహాయం తీసుకురావలసిన అవసరం పుంది. రైతులకు నష్టపరిపోరం యివ్వాలి. ప్రత్యామ్మాయి పంటలకు యిన్పుట్ సబ్సిడీ యివ్వండి. ఇన్పుట్ సబ్సిడీ విషయంలో మా ప్రాంతంలో మేము కొన్ని సమస్యలనుబి ఫేన్ చేస్తున్నాము. 5 ఎకరాలకు మించితే యిన్పుట్ సబ్సిడీ యివ్వడం లేదు. కరువు ప్రాంతంలో 25, 30 ఎకరాల రైతు కూడా దివాలా తీస్తున్నాడు. ఈ నిబంధన వల్ల రైతుకు న్యాయం జరగడం లేదు. అందువల్ల ప్రత్యేక నిబంధనలను రూపొందించండి. కామన్ పారా మీటర్స్ వల్ల కరువు పీడిత ప్రాంత రైతులకు న్యాయం జరగదు. పారా మీటర్స్ మార్పు వలసిందిగా ఈసంయర్థంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

కరవు ప్రాంతాలలో ప్రత్యామ్నాయ పంటలు నేయవలసిందిగా ఏ రకంగా చెబుతున్నారో, అదే విధంగా ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి కోసం , రైతులను ఆదుకోవడం కోసం పాడి పరిశ్రమను డెవలప్ చేయండి. అందువల్ల రైతుట కొంతపరకైనా చావకుండా బ్రతికే అవకాశం ఏర్పడుతుంది. పాడి పరిశ్రమకు కావలసిన పశుగ్రాసం సరఫరా చేసే పద్ధతిలో కార్యాచరణ పథకాన్ని రూపొందించండి. వ్యవసాయ కూరీల పరిస్థితి దుర్భరంగా వుంది. వ్యవసాయ కూరీల కోసం నేపసల్ ఎంప్లాయ్మెంట్ గ్యారంటీ స్క్ర్మ్ ఒకటి వుంది. అది కొన్ని జిల్లాలలో అమల్లోపుంది, కొన్ని జిల్లాలలో లేదు .

డ.10.40

ఈ ఉండే జిల్లాల్లో ఎస్సుడయితే పర్మాలు మొదలయ్యాయో అస్సుడు స్టోప్ చేసేశారు. ఎందుకంటే పర్మాలు వచ్చాయి, వ్యవసాయ పనులు మొదలపుతాయి కాబట్టి పనులు లేవన్నారు. కానీ ఇస్సుడు వ్యవసాయం మొత్తం కుదించికుపోతున్నది. వ్యవసాయం మొత్తం నాజనం అయిపోతున్నది. కాబట్టి నేపసల్ ఎంప్లాయ్మెంట్ గ్యారంటీ స్క్ర్మ్ ను ఇస్సుడు పెట్టికపోతే, ఎస్సుడు పెడతారు వ్యవసాయ కూరీలకు? ఈ రోజు మా కర్మాలు జిల్లాలోని అదోని బన్ స్టోండ్ మొత్తం కిటకిటలాడిపోతున్నది పలస ప్రజలతో. ఇక్కడ పనులు దొరక్క, బెంగళూరులో పనులు దొరుకుతాయనే ఉధేశ్వరంతో బెంగళూరు వైపు వెళ్లి బస్సులన్నీ నిండుగా పోతున్నాయి. దాని పల్ల ఆర్టీసి బస్సుల్లో ఓ.ఆర్. కూడా బాగా పెరిగింది. అనంతపురం జిల్లా నుండి లక్షల సంఖ్యలో ప్రజలు పలస పోతున్నారు. ఇందాక గౌ.సభ్యులు మెహనర్షిగారు చెప్పారు. చాలా బాధాకరమైనది, హృదయాన్ని కలచివేసే విధంగా ఎదిగొచ్చిన అమ్మాయిల్ని బ్రోతల్ హాజకు అమ్ముకునే గ్రామీణ దుస్థితి, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉంటున్న పేదల్ని ఆదుకోవడం కోసం ఎల్లా మనం స్పందించాలో ప్రభుత్వం వైపు నుండి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి మొము డిమార్డ్ చేసిదేమిటంటే, ఈ సంవత్సరం మీరు ప్రారంభించిన గ్రామీణ ఉపాధి హామి పథకాన్ని వెంటనే కొనసాగించేటట్లుగా కేంద్రం నుండి పరిష్కార తెచ్చుకోండి. ఏ జిల్లాలో అయితే ఈ పథకం లేదో, ఆ జిల్లాలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే బాధ్యత తీసుకుని అక్కడ ఆ పథకాన్ని అమలుచేయండి. అదే norms పెట్టండి. ఆ రకంగా వ్యవసాయ కూరీలలతో మీకు అన్నం పెడతాం, పలసలు పోవలసిన అవసరం లేదు, మీరు గ్రామాల్లోనే ఉండండి అనే పద్ధతిలో ప్రభుత్వం స్పందించవలసిన అవసరం ఉండని మనవి చేస్తున్నాను.

అట్లాగే కరవు పెస్సన్నలు. మొన్న మీరు పెస్సన్నలు పెంచారు. మేము అప్రిపిలీట్ చేస్తున్నాము. కానీ ఎపరికి పెంచారు? ఇందిరా గ్రామాల్లో మాత్రమే సంఖ్య పెంచారు. అయితే ఇందిరా గ్రామాల జాబితాలో చోటు చేసుకోనిని two-thirds గ్రామాలు ఉన్నాయి. కరవు కేవలం ఇందిరా గ్రామాలకే ఇస్సుడు రాలేదు కదా. కరవు అన్ని గ్రామాలకు వచ్చింది. కాబట్టి ఈ కరవు పరిస్థితులను ప్రత్యేకంగా దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆ గ్రామాల్లో కూడా కరవు పెస్సన్నలు మీరు ప్రకటించండి. ఇక్కడోక ప్రత్యేక పరిస్థితి ఉంది. ఏమిటంటే, కండలు ఉండేవాడు, పనులు చేయగలిగేవాడు అందరూ తరలిపోతే, ముసలి, ముతక తిండి లేక చచ్చిపోతున్నారు. అటుపంటి వారి కోసం కరవు పెస్సన్నలు కేవలం ఇందిరా గ్రామాలకు మాత్రమే పరిమితం చేయకుండా అన్ని గ్రామాలకు ఇవ్వండని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

(బెల్)

పృత్తిదార్మక సంబంధించి స్పందించవలసిన అవసరం ఉంది. చేసేత కార్బికుల ఆత్మహాత్యలు మొదలయ్యాయి. పృత్తిదార్మక పని దొరకడం లేదు. బి.సి. కార్బోరైప్స్ వట్టి పోయింది. కార్బోరైప్స్ దగ్గర డబ్బులేని లేవు. ఒక్క చిన్న సహాయం కూడా బి.సి. కార్బోరైప్స్ చేసే పరిస్థితి లేదు. పృత్తిదార్మకు అదుకోవడం

కోసం ఈ కరవు పరిష్కతులను ప్రత్యేకంగా దృష్టి ఉంచుకుని ఒక ప్రత్యేక పథకాన్ని మీరు రూపొందించవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నారు. మేడమ్, ఇప్పీన్ని తాత్కాలిక సహాయక చర్యలు. కానీ నేను గా..ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకుని రాదలిచాను. ఎందుకంటే మా బాధలు, మా కష్టాలు, మా అగచాట్లు, మా రైతుల ఆత్మహత్యలు ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. కానీ మేము మనవి చేసేదేమిటంటే, రాయలసీమను ప్రత్యేకించి అనంతపురం జిల్లా, కర్నూలు జిల్లాల్ని కరవు నుండి శాశ్వతంగా నివారించలేమా? మీరు జలయజ్ఞం చేస్తున్నారు. చాలా పెద్ద ఎత్తున మీరు కార్బోక్షమం తీసుకుంటున్నారు. మేము సిపిఐ(ఎం) పార్టీ వైపు నుండి ఒక్క పోలవరం విషయంలో తప్ప మిగతా ఏ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వంతో తగాదా పడటం లేదు. పోలవరం విషయంలో కొన్ని సందేహాలున్నాయి. అది వేరే విషయం. కనుక మేము చెపుతున్నది మీ ప్రాజక్ష్యాల్లో ఎల్లపుడు కరవుతో బాధ వడే అనంతపురం జిల్లాను బాగు చేయడం కోసం, శాశ్వతంగా కరవు పీడిత ప్రాంతాల్లో ఉన్న కర్నూలు పడమటి ప్రాంతం బాగు చేయడం కోసం తగినటువంటి ప్రతిపాదనలు చేర్చండి. తుంగభద్ర ప్రాజక్ష్యకు సంబంధించి నా దగ్గర 1982 నుండి 2005 సంవత్సరం పరకు లెక్కలున్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం యావరేజ్గా 120,130 టిఎంసిల నీరు క్రిందకు పోతున్నది. నేను వృధా అవుతున్నదని చెప్పడం లేదు. కిందకు వస్తున్నాయి. ఈ నీటిని కనుక పై ప్రాంతాలకు మళ్ళించుకుంటే అనంతపురం జిల్లాను శాశ్వతంగా బాగు చేయవచ్చు కర్నూలు జిల్లాను శాశ్వతంగా బాగు చేయవచ్చసు. మీరు కిందకు తీసుకుని వచ్చిన తరువాత , పోతిరెడ్డిపాడు హాడ్ రెగ్యులేటర్ నుండి ఇస్తామని చెపుతున్నారు. పోతిరెడ్డిపాడు నుండి మీరు ఉన్న నీళ్ళను ఇచ్చినట్లయితే, అది కర్నూలు జిల్లాలోని ఒక భాగానికి, కడవ జిల్లాలో ఒక భాగానికి ఉపయోగపడుతుంది. పై ప్రాంతాలకు ఉపయోగపడదు. కాబట్టి మేము మనవి చేసేదేమిటంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు చోరవతో స్పుందించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈరోజు తుంగభద్ర నదీ జలాలు పై ప్రాంతాల నుండి కిందకు వస్తున్నపుడు, ఆ నీటిని ఆయా జిల్లాల్లోని పై ప్రాంతాల్లోనే వాడుకుంటే, 700,800 అడుగుల పైనే నీరు దొరుకతుంది మనకు. కానీ ఆ విధంగా చేయకపోవడం వల్ల ప్రతి సంవత్సరం 120 టిఎంసిల నీరు కిందకు పోతున్నది. దీని గురించి కర్రాటక ప్రభుత్వంతో చర్చించండి. కృష్ణ టెచ్యుస్ట్ ముందు చర్చించండి. మీరు రాష్ట్రానికి చెందిన జలాల్ని రీ-అలోకేట్ చేయండి. ఆ రకంగా చేసి అనంతపురం, కర్నూలు జిల్లాలకు నీటిని రీఅలోకేట్ చేసి నికర జలాలుగా మీరు వాటిని చూపించి, మేము వాడుకుంటామనే ప్రతిపాదనలు పెట్టండి. సమాంతర కాలువ అన్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ వాళ్ళ తెస్తామన్నారు. వారు పోయారు. మీరు తెస్తామన్నారు. కానీ మీరు కూడా స్పుందించడం లేదు.....

(బెల్)

ఇటువంటపుడు మా బాధ చెప్పుకోకపోతే ఎప్పుడు చెప్పుకుంటాము? నేను వృధాగా ఆరోపణలు చేయడం లేదు. నేను నమయాన్ని వృధా చేయడం లేదు.

షైర్కర్ణ్యున్ : మీరు మొదలుపెట్టి 25 నిమిషాలయింది. పది నిమిషాలు మాట్లాడవలసింది, 25 నిమిషాలు తీసుకున్నారు.

శ్రీ ఎం.ఎ.గస్టార్ : అంయదు నినిషేల్లో ముగిస్తాను మేడమ్.

తుంగభద్రలో 75% dependibility తీసుకుంటే 120,130 టిఎంసిల నీరు ఉన్నపుడు ఈ నీరు అనంతపురం జిల్లా, కర్నూలు జిల్లాల్ని దాటుకుని కిందకు వస్తున్నపుడు, తుంగభద్ర నీళ్ళను మీరు తుంగభద్ర

డ్యూమ్ నుండి తీసుకుంటారా? లేకపోతే, ఆర్.డి.ఎస్. దగ్గర బ్యారేజ్ కట్టి రైట్ కెనాల్ నుండి తీసుకుంటారా? లేకుంటే లీష్ ఇరిగేసన్ పెట్టి⁹ తీసుకుంటారా? ఏ రకంగా తీసుకుంటారో నిపుణులతో నర్చే చేయించి, ఆ మేరకు ప్రతిపాదనలు చేయండి. నేను ప్రభుత్వాన్ని ఇప్పటికెప్పుడే సమాధానం చెప్పమని కోరడం లేదు. నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, 130 టిఎసిల నీరు కిందకు వచ్చేస్తున్నది. ఈ కరవు ప్రాంతాల్లో తుంగ భద్ర ప్రాజక్క ఒక్కటే శరణాము. అయితే తుంగభద్ర ప్రాజక్క మొత్తం సిల్ఫేసన్ అయిపోతేంది. దాని వల్ల సంపత్తురానికి 30,40 టిఎసిల నీరు కిందకు వచ్చేస్తోంది. ఆ మేరకు సిల్ఫేసన్ వల్ల మన రాష్ట్ర కోటా తగ్గిపోతేంది. రెండవది, ఆ కోటా నీటిని కూడా కర్ణాటక అక్రమంగా కాల్వలకు గండ్లు పెట్టి వాడుకోవడం వల్ల అనలు నీళ్ల రావడం లేదు. హాచ్ ఎల్సె, ఎల్వెల్సె రైతుల కడగండ్లు చెప్పమేము. ఈరోజున అక్రది రైతులందరూ రాస్తా రోకోలు చేస్తున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో తుంగభద్ర నీళ్ల గురించి ప్రత్యేకంగా మీరు ఆలోచించండి. ఆ రకంగా అనంతపురం జిల్లా, కర్ణాలు పడమటి ప్రాంతాలకు న్యాయం చేయడానికి ఇది తప్ప మరో మార్గం లేదు అనేది మేము మనవి చేస్తున్నాము. అగష్ట, సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలల్లో తుంగభద్ర నిండుగా ప్రపహిస్తోంది. ఈ నీటిని వాడుకోవడానికి మీరు కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కరవు ప్రాంతాలను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం హంద్రి నీవా నుజల ప్రవంతి పథకాన్ని తెచ్చి, కాల్వలు త్రవ్యిస్తున్నారు. నేను మనవి చేసేదేమిటంటే, ఆ ప్రాంతాల్లో మీరు ఎట్లా చేయాలో చెప్పడం లేదు. కాని కరవు ప్రాంతాలకు నీళ్ల ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. 40 టిఎసిలు కాదు, మీరు దయచేసి 70 టిఎసిలుకు పెంచండి. చెరువుల్ని, కుంటల్ని నింపండి. కొత్తది ఏదీ మేము అడగడం లేదు. కొత్తగా కాల్వలు, కుంటలు తవ్వవలసిన అవసరం లేదు. ఆలరోడీ సిస్టమ్ ఉంది. వర్షాలు లేక చెరువులు, కుంటలు నిండటం లేదు. దయచేసి వాటిని నింపండి. పచ్చ గడ్డి వస్తుంది. పశుపులకు మేత దొరుకుతుంది. నీళ్ల దొరుకుతాయి. మా ప్రాంతం బాగువడుతుంది. మేము ఏదో మిగతా ప్రాంతాల్లో పోటీపడి బ్రహ్మండంగా డెవల్ప్ కావాలని కోరుకోవడం లేదు. బ్రతకడానికి అవకాశం ఇవ్వండి. అక్కడ జరుగుతున్న బలవంతపు మరణాల్ని అరికట్టడానికి, ఆత్మహత్యాల్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం తక్షణమే చర్యలు తీసుకుని, తక్షణమే శాశ్వత కరవు నివారణ పనులు చేపట్టండి. ఈ రెండింటి విషయంలో ప్రభుత్వం స్పందించి ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించాలని కోరుతున్నాను.

ఇప్పటికే కర్ణాలు డిడిఆర్సి ఒక తీర్మానాన్ని చేసింది. నేను ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తీసుకుని పసున్నాను. తుంగభద్ర నదీ జిల్లాల్ని నర్చే చేయడం కోసం ఒక నిపుణుల కమిటీని నియమించాలని ప్రభుత్వానికి రికమెండ్ చేసింది. ఆ రికమెండ్స్‌పై ప్రభుత్వం పెంటనే స్పందించి కరవు ప్రాంత ప్రజల్ని ఆదుకోవడానికి ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళిక రూపొందించి, తక్షణమే అమలు చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

డా.జి. చిన్నారెడ్డి (వసపర్తి) : అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో ఒక విచిత్రకరమైన పరిస్థితిని మనం చూడటం జరుగుతేంది. ఈ వర్షాకాలపు సమావేశాల మొదటి రోజుల్లో రాష్ట్రంలో చాలా పెద్ద ఎత్తున వరదలు వచ్చాయి. దాని వల్ల అనేక జిల్లాలకు నష్టం జరగడంతోపాటు, ఆ ప్రాంతంలో నివసించే ప్రజల్లో దాదాపు 130 మంది చనిపోవడం జరిగిందని మనం పెద్ద ఎత్తున చర్చించుకున్నాము. అయితే ఇదే సమావేశాల్లో రాష్ట్రంలో ఇతర ప్రాంతాల్లో నెలకొన్నటువంటి కరవు పరిస్థితిని గురించి కూడా చర్చించుకునే పరిస్థితిని మనమందరం కూడా గమనించడం జరుగుతేంది. అధ్యక్షా, ఒకసారి, ఈ సంపత్తురపు సైబులి బుతుపవనాల తీరును చూస్తే, కేవలం నాలుగు జిల్లాల్లో మాత్రమే అధిక వర్షాపాతం నమోదుయింది. కోస్తాంధ్ర ప్రాంతంలో శ్రీకాకుళం, నిజయనగరం, నిచాపట్టణం జిల్లాల్లో మత్తమే అత్యధిక వర్షాలు వడ్డాయి. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఒక్క

నిజామూబాద్ జిల్లాలోనే ఎక్కువ వర్షపాతం నమోదయింది సాధారణ వర్షపాతం కన్నా. అది కూడా కేవలం 0.34 శాతం మాత్రమే. మిగిలిన 19 జిల్లాల్లో తెలంగాణలో కానివుండి, రాయలసీమలో కానివుండి, కోస్తాంథ్ర ప్రాంతంలో కానివుండి చాలా చేట్ల మైనస్ 40 శాతం పైబడి వర్షపాతం తక్కువుగా నమోదయిన పరిస్థితిని మనం ఈ రోజు గమనిస్తున్నాం.

ఉ. 10.50

విచిత్రం ఏమిటంటే, ఇంత తక్కువ వర్షపాతం ఈ 19 జిల్లాలలో ఉన్నపుటికీ మనం ఈ సంవత్సరం వరదలను చూడటం జరిగింది. దానికి కారణం ఏమిటంటే, ఈ కృష్ణా, గోదావరి, తుంగభద్ర, బీమా నదులకు ఎగువ ప్రాంతాలైన మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక వంటి క్యాబ్మెంటు ఏరియల్లో అత్యధిక వర్షపాతం నమోదు కావడం, ఈ అత్యధిక వర్షాల వల్ల చివరి రాష్ట్రమైన అంధ్రప్రదేశ్‌లో ఏ ఏ జిల్లాలలో ఈ నదులు ప్రవాసున్నాయా అక్కడ వరదలతో ముంచెత్తడం జరిగిందని సవినయంగా మనవి చేసుకుంటున్నాము. మన రాష్ట్రంలో వర్షపాతం తక్కువుగా నమోదు అయినపుటికీ ఎగువ రాష్ట్రాలలో క్యాబ్మెంటు ఏరియల్లో వర్షాలు బాగా పడటం వల్ల ఈ సంవత్సరం గాని, పోయిన సంవత్సరం గాని చాలా పెద్ద ఎత్తున మన రాష్ట్రంలో ఉన్న నదుల ద్వారా నీరు అధికంగా వచ్చి సముద్రం పొలయింది. ఈ సంవత్సరం కూడా దాదాపు కృష్ణా నదిలో 600 టిఎసీ, గోదావరిలో 2 వేల టిఎసీలకు పైబడి నీళ్ళ సముద్రంలో కలిసిపోతూ వుంటే మనం చూస్తూ ఊరుకున్నాము. ఈ నాడు కరువుతో బాధ పడుతున్న జిల్లాల గురించి గాని, ప్రజల గురించి గాని మాటలాడుతున్నాము. అయితే ప్రభుత్వం ఏం చేస్తారని ప్రజలు నిలదీసే పరిస్థితి ఈనాడు చూస్తున్నాము. ఈనాడు సముద్రంలో వృధాగా కలిసిపోతున్న నదులలోని వరద నీటిని మళ్ళించుకోగలిగితే, కరువు ప్రాంతాల ప్రజలు ప్రతి సంవత్సరం బాధ పడుతున్న తెలంగాణాకు గాని, రాయలసీమలోని జిల్లాలకు గాని ఈ నీటిని తరలించగలిగితే, కరువును శాశ్వతంగా ఎదుర్కొనుతామని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాము.

ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున జలయజ్ఞం పేరుతో రాష్ట్రంలో పలు ప్రాజెక్టులకు శ్రీకారం చుట్టడం జరిగింది. ఈ పెండింగు ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయితే, వరదలను నిపారించుకుని, కరువుకు శాశ్వత పరిష్కారాన్ని తీసుకురాగలుగుతామని మనవి చేస్తున్నాము. ఇది ఒక్కటే కరువుకు శాశ్వత పరిష్కారమని తమ ద్వారా సవినయంగా మనవి చేస్తూ, అదే ప్రకారం ఈ నాడు తెలంగాణా ప్రాంతంలో కరువు అంటే మొట్టమొదటగా మహాబూబునగరు జిల్లాను, రాయలసీమ ప్రాంతంలో అయితే అనంతపురం జిల్లాను పేర్కొంటాము. అదే ప్రకారం కడవలోను, చిత్తురులోను కూడా విపరీతమైన వర్షాభావ పరిస్థితులను చూస్తున్నాము. కర్నూలులో వర్షాభావ పరిస్థితులు కొంత మేరకు ఎక్కువగా ఉండటం వల్ల ఈ ప్రాంతంలో కూడా కరువును చూస్తున్నాము. కోస్తా అంధలో ప్రకాశం గాని, గుంటూరు గాని, నెల్లూరు గాని, పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలలో గాని మొన్సుటి పరకూ వరదలతో ప్రజలు బాధ పడ్డారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో మైనస్ 31 శాతం వర్షపాతం ఉండని మనవి చేస్తున్నాము. కృష్ణాలో కూడా మైనస్ 36 శాతం వర్షపాతం నమోదు అయింది. గుంటూరులో మైనస్ 45 శాతం, ప్రకాశంలో మైనస్ 42 శాతం, నెల్లూరులో మైనస్ 40 శాతం సాధారణ వర్షపాతంలో పోలీస్ తక్కువుగా నమోదు అయిందని మనవి చేస్తున్నాము. అదే ప్రకారం రాయలసీమలో దాదాపు అన్ని జిల్లాలలో నుఖ్యంగా కడవ, అనంతపూరు జిల్లాలలో 40 శాతం పైబడి తక్కువ వర్షపాతం నమోదు అయింది. అదే విధంగా చిత్తురు గాని, కర్నూలు గాని దాదాపు మైనస్ 30 శాతం వర్షపాతం నమోదు అయింది. తెలంగాణాలో మహాబూబునగరు, నల్గొండ ఈ 2 జిల్లాలలో మైనస్ 41 శాతం వర్షపాతం నమోదయింది. అదే

ప్రకారం ఈ నాడు మహాబూబునగరు గాని, వరంగల్ గాని, రంగారెడ్డి గాని, మెదక్ లో గాని దాదాపు 23, 21, 19, మైనవ్ 13 ఈ మాదిరిగా తక్కువ వర్షపాతం నమోదయిందని మనవి చేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా ప్రభుత్వం తరఫున ఏదైతే నోట్ ఇచ్చారో ఆ నోట్ లో ప్రకాశం జిల్లాలో మనం సాధారణంగా విత్తనాలు వేసే విస్తీర్ణంలో కేవలం 35 శాతం భూ విస్తీర్ణంలో మాత్రమే విత్తనాలు వేయడం జరిగింది. చిత్తూరులో నార్కోల్ ఏరియాలో పోలిస్ట్ 55 శాతం విస్తీర్ణంలో మాత్రమే విత్తనాలు వేయడం జరిగింది. అనంతపురంలో 57 శాతం, కడవలో కేవలం 27 శాతం మాత్రమే విత్తనాలను వేయడం జరిగింది. కర్నూలులో 54 శాతం విస్తీర్ణంలో విత్తనాలు వేయగా, మహాబూబునగరు జిల్లాలో అత్యధికంగా 91 శాతం విస్తీర్ణంలో విత్తనాలు వేయడం జరిగింది. మహాబూబునగరు జిల్లాలో మే నెలలో గాని, జాన్ మాసంలో గాని సైరుతి రుతు పవనాలు బాగా ఉండి వర్షాలు బాగా పడటం వల్ల మొట్టమొదటగా వర్షపాతం బాగుంటుందని రైతులు చాలా ఉత్సాహంగా విత్తనాలు వేయడం జరిగింది. తర్వాత జిల్లెల్లో నెల మొత్తం వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల అదే పరిస్థితి ఆగస్టులో కూడా కొనసాగడం వల్ల మొదట వేసిన విత్తనాలు మొలకెత్తి పంట ఏపుగా పెరుగుతున్న సమయంలో వర్షాభావ పరిస్థితులు ఏర్పడి, పంట బాగా దెబ్బ తిస్తుదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ విస్తీర్ణాల గురించి చెప్పే ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, గప్పారు గారు, మోహనరెడ్డి గారు, కేశ్వ గారు మాట్లాడినపుడు చెప్పినట్లు రైతులకు మొదటినే వర్షాలు లేకపోతే పెట్టుబడి పెట్టపలసిన అవసరం ఉండదు. కాని తోలకరి వర్షాలు బాగా పడినపుడు రైతులు అశతో విత్తనాలు, ఎరువులు కొనుక్కుని రావడం, కూలీలపై ఖర్చు పంటిని పెద్ద ఎత్తున చేసిన సందర్భంలో ఒకసారి విత్తనాలు వేశాక పంట పెరుగుతున్న సమయంలో వర్షాభావ పరిస్థితులు వస్తే, పెట్టిన పెట్టుబడి సష్టపోతాము. పంట దిగుబడి రాకపోవడం వల్ల రైతు రెండు విధాల సష్టపోతాడు. అందుకని ప్రభుత్వానికి తమ ద్వారా మనవి చేసేది, మెట్టపంటలు వేసే మహాబూబునగరు జిల్లాలో అత్యధికంగా 91 శాతం విస్తీర్ణంలో పంటలు వేసి, విత్తనాలు వేశారు. దాదాపు నెల, నెలా పదిహాసు రోజులు వర్షాలు బాగుండటం వల్ల పంట పైకి వచ్చింది. దాదాపు నెల రోజులు వర్షాభావ పరిస్థితుల వల్ల పంట దెబ్బ తింటున్న ఈ ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వం మేఘమధనం పెడితే స్టోండింగ్ క్రాస్చుకు మేలు అపుతుందని ప్రభుత్వానికి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే మేఘమధనం చేయడానికి వ్యవస్థను పూర్తిగా సమకూర్చుకున్నాము. కాని ఆగస్టు 2 నుంచి 5వ తేదీ వరకు ఆ 4 రోజులలో విపరీతంగా కురిసిన వర్షాల వల్ల వరదలు, వరదలు అంటూ ప్రతి ఒక్కరూ వరదల గురించి మాట్లాడుకుంటూ పోయాము. కాని వర్షాభావ పరిస్థితులన్న జిల్లాల గురించి అందరూ మరచిపోయారు. ఒక పక్క వరదలు ఉండగా మేఘమధనం అనడం కొత్తగా అనిపిస్తుంది కానీ, తమ ద్వారా నేను మనవి చేసేది, స్టోండింగ్ క్రాస్చు కాపాడుకోవడానికి మేఘమధనం బాగా ఉపయోగపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మహాబూబునగరు, చిత్తూరు, కర్నూలు జిల్లాలలో 50 శాతం విత్తనాలు వేయడం జరిగింది. కాని ఇక్కడ 91 శాతం విస్తీర్ణంలో పంటలు వేసినందున మేఘమధనం చేపట్టి పంటలను కాపాడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఉ.11.00

ఆదే విధంగా కరువు వస్తే మహాబూబునగరు జిల్లాలో వలసలు తప్పవని నామఁడి. రాష్ట్రంలో అత్యధికంగా వలసలు పోయే రాష్ట్రం మహాబూబునగరు జిల్లా. మొన్న స్థానిక సంస్థలు, ఎంపిటీసి, జడ్పిటీసి, సర్పంచి ఎన్వికలు వచ్చినపుడు ప్రతి అభ్యర్థి చర్చించుకునేది, ప్రౌదరాబాదుకు వెళ్లి, మన రాష్ట్రం నుంచి వలస పోయి, వని చేస్తున్న వారిని తీసుకు రావాలని. ఏదైనా ప్రాజెక్టు కొరకు వలస పోయిన వారిని తీసుకు రావాలని

ప్రతి అభ్యర్థి ఆలోచించిన విషయం మనకు తెలుసు. ప్రతి ఊరు నుంచి కనీసం 100 – 150 మంది మహాబూబునగరు జిల్లా నుంచి వలస పోయి పని చేస్తున్న పరిస్థితి ఉంది. ఆ విధంగా రాజకీయాలలో పోటీ తీవ్రత పెరుగుతూ ఉంది కాబట్టి, ఎవరు ఎంత ఖర్చు చేసి అయినా నరే వారిని తీసుకు వస్తే, వారి గెలుపుకు అవకాశం ఉంటుందని, కొన్ని వేల రూపాయల ఖర్చుతో కూడుకున్నపుటకీ, వారి శక్తి మేరకు బస్పునో, డిసిఎం వ్యామనో, లారీనో ఏర్పాటు చేసి, లేబరును తీసుకు వచ్చిన పరిస్థితి మొన్న ఎన్నికలలో మనందరం చూశాము. తోలకరి వర్షాలు బాగుస్వపుడు జిల్లాలో వర్షాల పరిస్థితి బాగుంటుందని, వర్షాలు బాగుంటే వ్యవసాయం బాగుంటుంది అనుకునే పరిస్థితిలోనే ఆ మాదిరిగా వలసలు ఉంటే, ఇప్పుడు నెలా పదిహేను రోజుల నుంచి వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల పంటలు ఎండిపోయే పరిస్థితిలో వలసలను ఆపడం చాలా కష్టసౌధ్యం.

ఈ రోజు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని పకడ్చుందిగా అవినీతికి తావు లేకుండా ప్రతి గ్రామంలో అమలు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాము. దీని వల్ల చాలా పరకు ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి గ్రామీణ ప్రాంతంలో, వారి వారి స్వంత ఊళలో చూపగలిగితే ఈ వలసలను ఆపగలుగుతామని మనవి చేస్తున్నాము.

ఎక్కుడైనా వంట ఎండిపోతే, వంట వేసుకున్న ప్రాంతంలో కంటిషైన్సీ ప్రకారం షార్ట్ డ్యూరేషను విత్తనాలు, ఎరువులు సమకూర్చే సదుపాయం కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాము. పరదల గురించి పెద్ద ఎత్తున ఏ విధంగా గగ్గోలు పెడుతున్నామో అదే విధంగా కరువు మీద కూడా పెద్ద ఎత్తున స్ఫురించవలసిన అవసరం ఉంది. ‘ఇంటిగ్రేటెడ్ అప్లోచ్’, తో ముందుకు పోవాలని, వర్షాభావ పరిస్థితులు ఏర్పడినపుడు ఆ రైతు కుటుంబాలు సగ్గరపంగా బ్రతకడానికి ఇంటిగ్రేటెడ్ అప్లోచ్ అనగా 2 గేదలనో, 10 గౌలై పిల్లలనో ఇప్పించడం, కిచెన్ పోల్టీషన్ ఏర్పాటు చేయడం వంటివి చేయాలని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాము. రైతుల ఆత్మహత్యలను ఆవడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున ప్రయత్నిస్తున్నది. విదర్భ ప్యాకేజ్ ఇచ్చారు. అట్లాగే ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు కూడా రూ.10 నేలు లేక 15 నేల కోట్లతో ప్యాకేజిని ఇవ్వడానికి ఆలోచిస్తున్నారని నింటున్నాము. ఈ వర్షాభావ పరిస్థితులలో ఎక్కుపగా ఆత్మహత్యలు ఉండే ప్రాంతంలో వారికి ప్యాకేజిని ఇచ్చినట్లయితే వారిని రుణ విముక్తులను చేయగలుగుతామని మనవి చేస్తున్నాము. వారికి వడ్డీ పైన వడ్డీ, చక్కవడ్డీల వల్ల అసలు కన్నా వడ్డీ పెరిగిపోయే పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి, ప్రతి కుటుంబానికి కొన్ని గే దెలను, గౌలైలను ఇప్పడం, పోల్టీ కి సహకరించడం వంటివి చేసి, ఇంటిగ్రేటెడ్ అప్లోచ్ తో వారిని ప్రోత్సహించి, దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా తోడ్పాటు నిచ్చి రైతుకు సహకరించాలని మనవి చేస్తున్నాము. ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారు వ్యవసాయానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యత నిస్తున్నారు. వ్యవసాయం అంటే శుద్ధ దండుగ అనే ప్రభుత్వాన్ని గతంలో చూశాము. కానీ ఈసాండు గ్రామీణ ప్రాంతంలో వ్యవసాయం తప్ప వేరే వృత్తి లేదు. పట్టణాలలో అయితే వేరే వృత్తులు ఉన్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో మాత్రం 70 శాతం మంది ప్రజలు ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో వ్యవసాయం పైన ఆధారపడి ఉంటున్నారు. ప్రభుత్వం వారి కొరకు ఎన్నో చర్యలు చేపడుతున్నది. ఇంకా పెద్ద ఎత్తున కరువు ప్రాంతాలలో ప్రత్యేక శక్తి పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఒక సంవత్సరం వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల పంట రాబడి లేకపోవడం వల్ల ఆయా రైతు కుటుంబాలు ఏ విధంగా బ్రతకుతాయనే ఆలోచన ప్రభుత్వం చేసి, తగిన చర్యలను అమలు చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

అదే విధంగా ఉద్యాపన వనాలను కూడా చాలా పెద్ద ఎత్తున తీసుకురావలసిన అవసరం కూడా ఉంది. నీటి వల్ల తక్కువ నీటితో ఎక్కువ ఘలసాయం పొందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ ప్రకారంగా ముఖ్యంగా

కరువు ప్రాం తాలలో మహబూబునగరు, నల్గొండ, ప్రకాశం, నెల్లూరు జిల్లాలలోని అప్పోల్స్ ఏరియాలు, రాయల్సిన్స్ మలోని 4 జిల్లాలలో ఉద్యానవనాల పంటలైన ప్రభుత్వం ఎక్కువ దృష్టిని పెట్టి, సబ్విడీ ఇచ్చి, డ్రైవ్ ఇరిగేషను ఇప్పుడిన్నస్తున్న దానిని ఇంకా పెంచి, రైతుకు అందుబాటులో ఉండే విధంగా, రైతు మీద భారం పడకుండా తీసుకువస్తే దాని వల్ల ‘ఈకలాజికల్ బేలన్స్’ తీసుకురావచ్చును. వర్షపాతం విషయం చూస్తే, ప్రౌదరాబాదులో మైన్స్ 7.5 శాతం రెయిన్ఫైల్ నమోదు అయింది. ప్రౌదరాబాదు చుట్టూపక్కల రంగారెడ్డి జిల్లాలో మైన్స్ 23 శాతం వర్షపాతం నమోదు అయింది. ప్రౌదరాబాదులో గ్రీసరీ ఉండటం వల్ల, చెట్లు ఎక్కువ పెంచడం వల్ల ఎక్కువ శాతం వర్షం నమోదు అయింది. రంగారెడ్డి జిల్లాలో 33 శాతం ట్రీ కవరేజ్, ఫారెస్టు ఏరియా లీకపోవడం వల్ల వర్షపాతం తక్కువ నమోదు అయింది. ప్రాపర్ ఈకలాజికల్ బేలన్స్ ఉండటానికి 33 శాతం అడవులు, చెట్లు ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. దానిని ఉద్యానవనాలను ప్రోత్సహించడం ద్వారా చేస్తే బాగుంటుందని మనసి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి ప్రాంతాలలో కానుగ చెట్లు ఎక్కువ పెంచాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచన చేస్తున్నారు. డీగ్రేడెడ్ ఫారెస్టులలో ఈ కానుగ చెట్లను పెంచడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ కానుగ చెట్లు వేస్తే నేఱలు, పశుపులు వాటిని తినే పరిస్థితి ఉండదు. ఎకలాజికల్ బేలన్స్, బయోడీజిల్ వృధి చేయడానికి కూడా అవకాశం ఉంటుంది. కరువు పచ్చినపుడు మనం చేపట్టవలసిన తాత్కాలిక ఉపశమనంతో బాటు శాశ్వత ఉపశమనానికి అవసరమైన చర్యలు చేపట్టడం అవసరం. రైతుకు ఇప్పపలసిన కంటెన్స్ ప్లాను, బుణి నదుపాయం, ప్రత్యామ్నాయ పంటలు చేపట్టడం, సష్టాయిన పంట నష్టాన్ని ప్రభుత్వం భరించడం పంటిని తాత్కాలికంగా చేసే పరిస్థితి. అదే ప్రకారంగా వ్యవసాయం పైన ఆధారపడే కూలీలకు ప్రత్యామ్నాయ పశులు చూపించడం తాత్కాలిక ఉపశమనం. శాశ్వతంగా చూస్తే ఎక్కువ వర్షపాతం పొందడానికి మనకు చెట్లు, ట్రీ కవరేజ్ పెంచడం, వృధాగా పోతున్న నీటిని వాడుకుంటూ సద్వినియోగం చేసుకోవడానికి పెండింగు ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసుకోవడం వంటిని. కృష్ణ నదిలో నీరు తక్కువ ఉందని చెప్పడం జరుగుతోంది. గోదావరిలో ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని వేల టింపిల నీరు వృధాగా సముద్రంలో కలిసిపోతున్నది. కాబట్టి ఈ రెండు నదులను అనుసంధానం చేసుకోగలిగితే, రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రాంతాలకు సరైన న్యాయం జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

కరువు పరిస్థితిలో ముఖ్యంగా పశుపులకు పశుగ్రాసం దొరకని పరిస్థితి ఉంటుందని అనుకోవడం లేదు. సెప్పింబరు నెలతో వర్షాకాలం ముగుస్తుంది కాబట్టి, కనీసం సెప్పింబరు మాసంలో వైనా మంచి వర్షాలు పడాలని కోరుకుందాము. సెప్పింబరు నెలలో అయినా మంచి వర్షాలు వడితే, రెండవ పంట పండించుకోవచ్చును. ఒకవేళ సెప్పింబరులో కూడా ఇదే పరిస్థితి ఉంటే, వర్షాభావ పరిస్థితులు ఉన్న జిల్లాలలో రాబోయే రోజులలో ముఖ్యంగా ఎండాకాలంలో పశుపులకు పశు గ్రాసం కొరత వచ్చే పరిస్థితి ఉంటుందని, కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇప్పటి నుంచే సరైన చర్యలు తీసుకోవాలని తమ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని, వ్యవసాయ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. సమాధానం చెప్పబోతున్న సమయంలో నేను సవినయంగా మనవి చేసేది ఏమిటంటే, వరదలు వస్తే ప్రభుత్వం అప్రమత్తంగా, జాగ్రత్తతో ఆ పరిస్థితిని ఎదుర్కొన్నది.

ఉ 11 .10

ఈ కరువు పరిస్థితులలో, ప్రజలు, రైతాంగం ఏ మాత్రం అట్టెర్యావడకుండా, మేము అండగా ఉన్నాము, ఎలాంటి సమస్య పచ్చినా, కష్టాలు పచ్చినా అండగా ఉంటామనే ధైర్యం ప్రభుత్వం, ప్రజలకు చెప్పాల్సిన అవసరం ఉందని సవినయంగా మనవిచేస్తూ, నాకిచ్చిన అవకాశానికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను .

శ్రీ అర్ రవీంద్రకుమార్ (దేవరకొండ) : అధ్యక్షా, ఈ కరువు స్టేట్‌మెంట్‌కు సంబంధించి గౌరవ మంత్రిగారు 1.. 8 . 2006న ఆనాటి పరిస్థితుల గురించి స్టేట్‌మెంట్ ఇప్పడం జరిగింది . ఈ రోజు 28వ తేదీన , 22వ తేది మంత్రిగారు సభలో ప్రవేశపెట్టిన స్టేట్‌మెంట్ గురించి చర్చించుకుంటున్నాము, అంటే దాదాపు 22 రోజుల ఫ్రెతం ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితుల గురించి ఈ స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు . ఇప్పుడు కూడా రాష్ట్రంలో ఇంకా అనేక జిల్లాల్లో ఈ కరువు పరిస్థితులు నిలయతాండ్రుం చేస్తున్నాయి . రాష్ట్రంలో ఎంతో వేగంగా కంప్యూటర్ యుగం అని చెప్పుకునే పరిస్థితులలో 20 రోజుల తరువాత శాసనసభలో స్టేట్‌మెంట్ ఇంత ఆలస్యంగా ఇప్పడం చాలా దురదృష్టకరమైనదిగా భావిస్తున్నాము . కరువుకు సంబంధించి ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చూస్తే, తెలంగాణా జిల్లాల్లో మహాబూబ్ నగర్, నల్గొండ, ప్రకాశం, సెల్లూరు, రాయల్సీమలోని 4 జిల్లాల్లో అత్యధికంగా కరువు బారిన పడుతున్న జిల్లాలను గమనిస్తున్నాము . మరీ ముఖ్యంగా రాయల్సీమతో పాటు, తెలంగాణా జిల్లాలో కరువు ఎక్కువగా ఉన్నట్లు ప్రభుత్వాలక్కలలో తేలినట్లు పత్రికలలో ప్రతిరోజూ చూస్తునే ఉన్నాము . మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో చూస్తే ఇప్పటికే 40 శాతం పంట తగ్గిపోయే అవకాశం ఉందని శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు . ఈ జిల్లాలో ఇప్పటికే అత్యధికంగా 95 శాతం పెసర నష్టపోయినట్లు, కాటున్ అత్యధికంగా వేసిన రైతులు నష్టపోయినట్లు అంచనా వేయడం జరిగింది . అనంతపూర్ జిల్లాను ఒకసారి చూస్తే వాస్తవానికి ఈ జిల్లాలో 23 .55 లక్షల ఎకరాలలో సాగు కావలసిన పంట 8 .86 లక్షల ఎకరాలలో మాత్రమే తోలకరి వాసలు కురిసినపుడు రైతులు పంటలు వేసుకున్నారు . రాష్ట్రంలో 35 లక్షల ఎకరాలలో వేరుశెనగ పంట వేస్తే, ఒక్క అనంతపూర్ జిల్లాలో 20 లక్షల ఎకరాలలో వేరుశెనగ వేసే రైతులు ఇప్పటిపరకు 8 .86 లక్షల ఎకరాలలో పంటలు వేసుకునే దుర్భరమైన పరిస్థితులలో ఉన్నారు . ఈ జిల్లాలో దాదాపు రు .190 కోట్లు పంటలకు పెట్టుబడి పెట్టి వర్షాలు లేకపోవడం వలన ఆ మొత్తం రైతులు భూమిలో వృధాగా పోసినట్లుగా ఈ నాడు బాధపడుతున్న పరిస్థితిని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాము . కడవ జిల్లాలో కూడా కొంత భూమికి తెలుగుగంగ, కెనికెనాల్ తప్ప మిగతాభాగం మొత్తం కరువు బారిన పడి కడవ జిల్లా రైతులు గగ్గోలు పెడుతున్నారు . ముఖ్యంగా 5 నియోజకవర్గాలు రాయచోటి, లక్షీరెడ్డి పల్లె, కుమలపురం, పులివెందుల, జమ్ముల మడుగు ఈ 5 నియోజకవర్గాలలో కరువుబారిన పడి ఇప్పటిపరకు ఎలాంటిపంటలు వేసుకోలేని పరిస్థితి ఉంది . వేసిన పంట కొన్నిచోట్ల మొలకెత్తి, కొన్ని చోట్ల మొలకెత్తుకుండా నష్టపోయిన సందర్భం కడవ జిల్లాలో చూస్తున్నాము . ఈ మధ్య కాలంలో, గత వారం రోజులలోనే రాయల్సీమలో ఒకసారి చూస్తే అనంతపూర్ జిల్లాలో 11 మంది, కర్మనులో 7,, చిత్తురు జిల్లాలో 1 ఈ వారం రోజులలోనే రైతు ఆత్మహత్యలు జరిగాయి . రాయల్సీమ జిల్లాలో కరువు మూలంగా పెట్టిన పెట్టుబడి పోయి, అప్పులు ఎలా తీర్చాలో అర్థం కాక రైతుల అత్మహత్యలు ప్రారంభం అయినాయి . రాయల్సీమ జిల్లాలను కరువు ఏ రకంగా పట్టి పీడిస్తున్నది అనేదానికి ఇది ఒక ఉదాహరణ . చిత్తురు జిల్లాలో 5 లక్షల 90 వేల ఎకరాలకు గాను 2 లక్షల 20 వేల ఎకరాలు మాత్రమే సాగుతున్నట్లు మనకు లెక్కలలో తేలుతున్నది . చిత్తురు జిల్లాలో రైతులకు ఇవ్వాల్సిన రూణాలకు గాను బ్యాంకులు రు 586 కోట్లు బార్డెట్‌గా పెట్టుకుంటే ఇంతవరకు రు 200 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది . రైతులు పంట వేసుకుని రుణాల కొరకు బ్యాంకుల చుట్టూ తిరగడం , బ్యాంకులు పెట్టుకున్న బార్డెట్ కూడా ఎచ్చే కావడంలేదని ఈ ఉదాహరణ ద్వారా మనకు అర్థం అపుతున్నది . చిత్తురు జిల్లాకు సంబంధించి మాకు తెలిసిన లెక్కల ప్రకారం పెట్టుబడుల రూపంలో రు .55 కోట్లు నష్టం వచ్చినట్లుగా అర్థం అపుతున్నది . ఆ జిల్లాలో ఈ విధంగా కరువు బారిన పడి ఇఖ్యందులు పడుతున్న రైతులను ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉందని తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని

కోరుతున్నాను . కర్మాలు జిల్లాలో 18 మండలాల్లో అత్యధిక గ్రామాలు అనలే పంటలు వేయలేదు . ఈ జిల్లాలో 18 మండలాలు అంటే, దాదాపు జిల్లాలో సగం మండలాలు పంటలు వేసుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు . వారికి జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం కాడా లేదు . రైతులు వర్షాలు లేక పంటలు వేసుకోలేదు . వారు కనీసం కూలి చేసుకోవాలన్న జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం అమలుచేయలేదు . తప్పకుండా కర్మాలు జిల్లాను దృష్టిలో ఉంచుకుని వెంటనే జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం ప్రవేశపెట్టి రైతులను, రైతుకూలీలను ఆదుకోవాలని తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను . ఇప్పుడు రైతులు ఏమి భావిస్తున్నారంటే అనలు వర్షాలు లేకపోతే బాగుండేది, తొలకరి వర్షాలు రాకపోతే అనేక జిల్లాలో విత్తనాలు విత్తి, విత్తనాలు, ఎరువులు, మందులు కొనుగోలు చేసి, కూలీలకు ఖర్చుబట్టి, విత్తనాలు వేసిన తరువాత అనేకరకాలుగా ఇట్టంది పడుతున్నారు . తెచ్చిన అప్పులకు వడ్డి పెరుగుతున్నది, పంట బయటకు రావడంలేదు . విత్తనాలు వేయకుండా ఉంటే బాగుండేదని అనేక మంది రైతులు బాధ పడుతున్న విపర్యం మీదృష్టికి తెస్తున్నాను . నల్గొండ, కరీంసగర్, ఖమ్మం తెలంగాణా జిల్లాలో చూస్తే ఎక్కడచూసినా కరువు విపరీతంగా ఉంది . నల్గొండ జిల్లాలో కొంత భాగం నాగార్జున సాగర్ ఎడమకాలున తప్ప మిగతా నియోజకవర్గాలలో , అనేక మండలాల్లో చూచినపుడు, మొన్న జరిగిన డిడిఆర్సి మీటింగ్లో గౌరవ శాసనసభ్యులు అందరం కూర్చుని అధికారుల ద్వారా లెక్కలు వేయించితే 59 మండలాలకు గాను కేవలం 4 మండలాలు మినహా 55 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించాలనీ, వేసినపంట సరిగా మొలకెత్తని పరిస్థితి ఉందని ప్రభుత్వానికి డిడిఆర్సి మీటింగ్ ద్వారా తీర్మానం చేశాము . అంటే మా నల్గొండ జిల్లాలో కరువు ఏ విధంగా ఉందో ఒకసారి అలోచన చేయాల్సిన అవసరం ఉంది . తమరిదృష్టికి తెచ్చేది, ఈ న ల్గొండ జిల్లాలో అత్యధికంగా గిరిజనులు ఉన్నారు . రైతులు గానీ, వ్యవసాయ కూలీలు గానీ వర్షాలు, పంటలు లేక అనేక సంవత్సరాలుగా గిరిజనులు ఆడశిశువులను అమ్మకునే పరిస్థితి మా నల్గొండ జిల్లా, దేవరకొండ లో అత్యధికంగా ఉంది . అలాంటి జిల్లాలను వెంటనే గుర్తించి గిరిజన రైతులను, కూలీలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఒక ప్రత్యేక ప్యాకేజ్ అమలుచేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని తమరిద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను .

ఉ.11.20

ప్రకాశం జిల్లాలో 5.68 లక్షల హెక్టార్లలో పంట వేయాల్సి పుండగా, దాదాపుగా 2.00 లక్షల హెక్టార్లలో మాత్రమే పంట వేసినట్లుగా మనకు సమాచారం తెలుస్తోంది. రైతులు ఇప్పటికే చాలా ఇట్టంది పడుతున్నారు. ఎవరైతే కొలుదారీ రైతులు అంటే, పెద్ద రైతుల దగ్గర సుంచి కాని, దేవాదాయ శాఖ సుంచి కాని భూములను కొలుకు తీసుకుని, వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారో, అటువంటి రైతులు పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడులు పెట్టి ఇప్పటికే చాలా ఇట్టందులు పడుతున్నారు.

ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం ఇచ్చేటపుడు పట్టాదారు పోన్ పుస్తకాలు పున్న వారికి మాత్రమే నష్ట పరిహారం అందేలా చర్యలు తీసుకుంటోది. ఆ సందర్భంలో ప్రభుత్వం సుంచి నష్టపరిహారం అందక కొలుదారీ రైతులు నష్టపోయే పరిస్థితులను దృష్టిలో పుంచుకుని అటువంటి రైతులకు కూడా నష్ట పరిహారాన్ని ఇప్పించేందుకు ప్రభుత్వం తక్కుణమే చర్యలు చేపట్టాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని మరీ మరీ కోరుతున్నాను.

ఈ సంవత్సరం ఇప్పటికే కరువు చాలా తీపంగా పుంది. దాదాపుగా అన్ని జిల్లాలలోనూ త్రాగునీటి సమస్య అధికంగా పుంది. సుమారుగా 5,663 బోర్డ్ బావులు ఎండిపోయాయి. ఇప్పుడు మనం ఇంకా ఆగ్నీ

నెలలో వున్నాము. ఇప్పుడే 5,663 బోర్డ్ బాపులు ఎండిపోతే, ఇక ఏటిల్, మే నెలల్లో పరిస్థితి ఏ విధంగా పుంటుందో, మంచినీటి ఎద్దుడి ఏ విధంగా పుంటుందో ఊహాలకే అందడం లేదు. అందువల్ల ఈ పరిస్థితులను ప్రభుత్వం గమనంలోకి తీసుకుని, పున్న బోర్డ్ బాపులను ఇంకా ప్రైంగైన్ చేయడమా, లేక కొత్తగా బోర్డ్ బాపులను చేయడమా అనేది ఆలోచించి మంచినీటిని సరఫరా చేసేందుకై ప్రత్యేకమైన చర్యలు చేపట్టాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ తరపున నేను ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాము. కరువు మండలాలను వెంటనే గుర్తించి, వాటిని ప్రకటించి, కరువు బారిన పడిన రైతులకు ఎకరానికి కనీసం రు.2,500 చేపున నష్టపరిహారం చెల్లించాలని కోరుతున్నాము. అదే విధంగా పంటల బీమా పథకాన్ని సపరించి, సమగ్ర పంటల బీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాము. గ్రామాలో రైతులు కరెంట్ ఇబ్బందులతో చాలా తీవ్రమైన బాధలు పడుతున్నారు. వాస్తవంగా పగలు 2, 3 గంటలు, రాత్రి సమయాలలో 4, 5 గంటలు నిద్యుత్తము సరఫరా చేస్తున్నారు. రైతులు దిక్కు తోచని పరిస్థితులలో పున్నారు. వారి సమస్యలను గురించి ప్రభుత్వం చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి.

వర్రాలు బాగా పడి, భూగర్జు జలాలు బాగా పెరిగిన చేట్లు కూడా కరెంట్ సమస్య చాలా ఎక్కువగా పుంది. జలాశయాలలో నీరు సమృద్ధిగా పుంది. మరి జల విద్యుదుత్వాదన ఎక్కువగా పుంది, బయట రాష్ట్రాల నుంచి విద్యుత్తము కొనుగోలు చేయడం లేదని పేపర్లో చూస్తున్నాము. అందుచేత ఎవరికైతే బోర్డ్ బాపులలో నీరు సమృద్ధిగా పుందో, అటువంటి మెట్ట ప్రాంతాల రైతులకు కాపలసినంత సేపు అంటే, కనీసం 12 గంటల పాటు విద్యుత్తము సరఫరా చేయాలని కోరుతున్నాము.

ఒకవేళ వర్రాలు కనుక ఇప్పుడు పడితే ప్రతామ్మాయ పంటలు ఏమి వేయాలి, విత్తనాలు ఏమి వేయాలి, ఎరువులు ఏ విధంగా వేయాలనేది రైతులకు సమగ్రంగా విపరించి, వాటిని సభీడీ మీద రైతులకు అందజేయాలని మరియు పంట రుణాలను ఇవ్వాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. అదే విధంగా చేసేత కార్బికులు అనేక మంది ఆకలి చాపులు చస్తున్నారు. అర్పులైన చేసేత కార్బికులకు పెష్టన్లు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. అట్లాగే పశుగ్రాసం విషయానికోస్తే, ఇప్పటికే పశుగ్రాసం కొరత చాలా తీవ్రంగా పుంది. సాధారణంగా ఎప్పుడైనా ఇటువంటి పరిస్థితులు ఎదురైతే ప్రభుత్వం గడ్డి కొనుగోలు చేసి సరఫరా చేస్తూ పుంటుంది. అయితే గడ్డి కొనుగోలు కంటే, భ్రాస్టోర్ట్ చేయడానికి ఖర్చు ఎక్కువపుతోంది. అందువల్ల ఎక్కడైతే నీటి లభ్యత ఎక్కువగా పుందో, ఎక్కడైతే చెరువుల వద్ద కాని, బోర్డ్ బాపుల క్రింద కాని పశుగ్రాసాన్ని పెంచుకునే నీలు పుందో, అటువంటి చేట్లు, రైతులను గుర్తించి, వారికి గడ్డి విత్తనాలను ఇచ్చి, వారి ద్వారా గడ్డిని చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతాలకు సరఫరా చేస్తే భ్రాస్టోర్టోవ్ ఖర్చు తగ్గిపోతుంది. ఆ విధంగా పశుగ్రాసం కొరత తీర్చుందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

అదే విధంగా తీవ్రంగా కరువు బారిన పడుతున్న జిల్లాలను గుర్తించి, అక్కడ పంట రుణాలను తీసుకున్న రైతుల యొక్క రుణాలు రు.1.00 లక్ష పరకూ పున్న వాటిని రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాము. ఈ మధ్య కాలంలో ఒక సర్వే జరిగింది. భారత దేశంలో అత్యధికంగా రైతుల ఆత్మహత్యలు ఎక్కడ జరిగాయనే విషయాన్ని సర్వే చేస్తే, అంధ్రప్రదేశ్‌లోనే ఎక్కువగా జరిగినట్లుగా వారి పరిశోధనలో వెల్డడైనట్లుగా తెలిసింది. అయితే డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారు మన రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత కొంత మేరకు

రైతుల ఆత్మహత్యలను ఆపీందుకు ప్రయత్నాలు చేసారు, అందుకు వారికి నా ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాసు. మొత్తం 31 జిల్లాలలో సర్వే జరిపితే, అందులో 16 జిల్లాలు అంధ ప్రదేశ్లోనూ, 6 జిల్లాలు మహారాష్ట్రలోనూ, 6 జిల్లాలు కర్ణాటకలోనూ, 3 జిల్లాలు కేరళలోనూ పుస్తకుల్లగా తేలింది. అందువల్ల రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న అత్యధిక జిల్లాలు మన రాష్ట్రంలోనే పున్నాయి.

ఇప్పుడు కరువు విపరీతంగా పున్న నేపద్యంలో ఇంకా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకునే అవకాశం వుంది కాబట్టి ఆత్మహత్యల నివారణకు పెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాసు. రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోకుండా నివారించేందుకు గాను ప్రభుత్వం అటువంటి రైతులను గుర్తించి ఒక్కొక్కరికి రు.10,000 చెల్లించే ఆలోచనలో పుస్తకుల్లగా మాకు తెలిసింది. ఆ మొత్తాన్ని రు.50,000 పెంచవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాసు. వర్షాలు పడి, పంటలు వేసుకునే రైతులకు 4 శాతం పడ్డికి రుణాలను అందించాలనే ఒక ప్రతిపాదనను తమరి ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకుపుస్తున్నాసు.

రైతులు ఒక వైపున పరదల వల్ల సష్టుపోయారు, మరొక వైపున కరువు వల్ల సష్టుపోయారు. మనకు పొరుగున పున్న కర్ణాటక, మహా రాష్ట్ర జిల్లాలలో మంచి వర్షాలు పడి పరదలు బాగా వచ్చినా, ఆ నీరు తిరిగి సముద్రంలోకి వెళ్లిపోవడం వల్ల వర్షం వచ్చినా కరువు తీవ్ర రూపంలో పుంది కాబట్టి, కరువు జిల్లాలను శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో గుర్తించి, ఆయా జిల్లాలలో పున్న మండలాలలో కరువు సహాయక చర్యలను చేపడితే తప్ప రైతులకు ఊరట కలగదు. అందువల్ల పై విషయాలను ప్రభుత్వం దృష్టిలో పుంచుకుని, పెంటనే కరువు మండలాలను ప్రకటించి, అక్కడ కరువు సహాయక చర్యలను చేపట్టాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాసు.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి (హిమాయత్ నగర్) : అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో కరువు వరుసగా 5వ సంవత్సరం కూడా రావడం జరిగింది. కరువుకు సంబంధించిన నివారణా చర్యలను చేపట్టడంలో కానీ, కరువు బారి సుంచి ప్రజలను రక్షించడం కోసం ఒక సమగ్రమైన కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించే దిశలో కానీ ప్రభుత్వం ఇంత పరకూ ఎటువంటి చర్యలూ చేపట్టినట్లుగా కనిపించడం లేదు. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఎన్న మండలాలు కరువు మండలాలుగా పున్నాయి, ఏ రకంగా ప్రభుత్వం వర్షాభావ పరిస్థితుల వల్ల కరువు బారిన పడిన మండలాలలోని ప్రజలను ఆదుబోతేంది, పశుగ్రాసం కొరత పున్న మండలాలను ఏ రకంగా ప్రభుత్వం గుర్తించబోతేంది అనేటటువంటి విషయాలపై ఒక సమగ్రమైన కార్యాచరణ ప్రణాళికను ప్రభుత్వం రూపొందించలేదని నేను భావిస్తున్నాసు.

అదే విధంగా ఈ రోజు కరువు ప్రాంతాలలో పంటల బీమా పథకాన్ని పర్తింపజేసే విషయంలో, వర్షపాతాన్ని కొలమాసంగా చేసుకుని, గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్గా తీసుకుని అమలు చేయాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాసు. అందుకు సంబంధించి, వర్షపాతాన్ని కొలిచే పరికరాలను అన్న గ్రామాలలో ఏర్పాటు చేసి, గ్రామాల వారిగా వర్షపాతాన్ని రికార్డు చేయాలని మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాసు.

ఇక డ్రెంకింగ్ వాటర్కు అత్యంత ప్రాధాన్యతనిచ్చి, ఆ సమస్యను తీర్చుపలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ విషయంలో అనేక రోజులుగా ప్రజలు తీవ్రమైన అందోళన చెందుతున్నారు. ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి, విశాల దృక్పథంతో, సష్టుపోయిన అన్న వర్గాల రైతులూ లాభపడే విధంగా

ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఉదాహరణకు ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలో చూస్తే, ఇన్సుట్ సబ్సిడీ విషయంలో 5 ఎకరాలకు పైన ఒక్క సెంట్ ఎక్కువగా పున్నా కూడా ఇన్సుట్ సబ్సిడీ ఇష్టము అని ప్రభుత్వం ఒక నిబంధన విధించింది.

ఆ కారణంగా రైతులు అనేకమంది సష్టపోతున్నారు, ఇఖ్యందులకు గురవుతున్నారు. సుమారు 2.5 లక్షల మంది రైతులు అనర్పులయే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. వారు ఇన్సురెన్స్ అందక, ఇన్సుట్ సబ్సిడీ అందక సష్టపోతున్నారు. ఆ విషయం గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఒక్క అనంతపురం జిల్లాలోనే 980 రెవిన్యూ గ్రామాలు వుంటే అందులో కేవలం 433 గ్రామాలకు మాత్రమే ఇన్సుట్ సబ్సిడీ వర్తిస్తుంది. మిగతా రెవిన్యూ గ్రామాలన్నీ సష్టపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ గ్రామాలలో ఇన్సురెన్స్ వచ్చింది కేవలం 5 సుంచి 10 శాతం మాత్రమే. మిగతా రైతులు సష్టపోతున్నారు కాబట్టి, ఆ విధంగా సష్టపోతున్న రైతాంగమందరికి ఇన్సుట్ సబ్సిడీ వచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

ఉ. 11.30

ఈ గ్రామంలో 5 సుండి 10 శాతం వరకూ ఇన్సురెన్స్ వచ్చింది. మిగతా రైతులంతా సష్టపోతున్నారు కాబట్టి అటువంటి వారందరికి ఇన్సుట్ సబ్సిడీ వచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ నాడు త్రాగుసీటికి సంబంధించి ఏ రకంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నారో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కరువు ప్రాంతాలలో ఈ రోజు పృధులకు వండిన ఆహారాన్ని అందించే విషయంలో చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. బయోఫ్యాల్ ప్లాన్టోప్స్ లో కరువు ప్రాంతాలను ప్రోత్సహించే పథకాన్ని మళ్ళీ ఈమధ్య నీరుకార్చారు. బయో ఫ్యాల్ ప్లాన్టోప్స్ లో విషయంలో ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. లెన్ వాటర్ ఇస్పెంటివ్ స్ట్రోమ్స్ ని కూడా ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ఈనాడు రెగ్యలర్స్గా మన రాష్ట్రంలో అనేక జిల్లాల్లో వరుసగా పదారు సార్లు కరువు వచ్చింది . ఇంతకుముందే ఒక సభ్యుడు చెప్పడం జరిగింది. మనకు స్వాతంత్యం వచ్చిన తరువాత అనంతపురం జిల్లాలో 33 సార్లు కరువు వచ్చిందని చెప్పారు. కాబట్టి లెన్ వాటర్ ఇస్పెంటివ్ స్ట్రోమ్స్ ని ప్రతిపాదించవలసిన అవసరం ఉంది. రైతుల ఉత్తర్తి, మార్కెటింగ్, ప్రత్యుమ్మయ పంటల మార్కెటింగ్గానీ దాని గిట్టుబాటు థరల విషయంలో ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ట్రాప్ ఇన్సురెన్స్ తోబాటు రెయిన్ ఇన్సురెన్స్ స్ట్రోమ్ కూడా ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరం ఉందని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. సంవత్సరానికి 41 వర్షపు దినాలు ఉండాలి. ప్రతి రోజు 2.5 మి. మీ. వర్షపాతం ఉండాలి. ఆ విధంగా ఉంటేనే ఆ జిల్లాకు సంబంధించి వ్యవసాయానికి, త్రాగుసీటికి న్యాయం జరుగుతుంది. ఆ విషయంలో ఆలోచించనట్లయితే ప్రభుత్వం ఇఖ్యంది పడుతుంది. ఈనాడు కరువు విషయంలో గత సంవత్సరం మనకు కరువుకు సంబంధించి అనేక కార్బూకమాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గత సంవత్సరం కరువు వచ్చినప్పుడు మనం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సహాయం కోసం మార్చు, 2005లో అర్థించాము. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రు.1,200 కోట్లు సెంట్రుల్ అనెస్ట్రింట్ ఈ కరువు కోసం అడగడం జరిగింది. గత సంవత్సరం కరువు వచ్చినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం రు.40 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చింది. రు.22.50 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల బియ్యం గత సంవత్సరం మార్చు నెలలో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే మనకు ఇచ్చింది 2.20 మెట్రిక్ టన్నులు మాత్రమే. అడిగిన దానిలో సగమయినా ఎందుకు రాబట్టలేదు. ఆర్థిక సహాయం, బియ్యం అడిగాము. కరువు, వరద, తుఫాను వచ్చినప్పుడు మిగతా అన్ని రంగాలలో అన్యాయం జరిగినప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎందుకు ఉంటింది? ఈరోజు ఉదాహరణ తీసుకున్నట్లయితే, కరువు విషయంలో రు.1200 కోట్లు అడిగితే మనకు ఇచ్చింది రు.40 కోట్లు. 22.50 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల

బియ్యం అడిగతే 2.20 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు మాత్రమే ఇచ్చారు. సప్పెంబరు 20,21లో వరదకి సంబంధించి కేంద్రాన్ని రు.3,002 కోట్లు కోరితే రు.220 కోట్లు మాత్రమే సహాయం చేశారు. 12.74 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల బియ్యం అడిగతే 1.50 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు మాత్రమే ఇచ్చారు. గత రెండుస్వర సంవత్సరాలు కేంద్రంలో యు.పి.ఎ., ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కరువు విషయంలో తుఫాను విషయంలో వరదల విషయంలో మన రాష్ట్రానికి అన్యాయం జరుగుతూ ఉంటే మన రాష్ట్రం సహాయాన్ని తీసుకురావడంలో ఎందుకు విషయం చెందిందో తెలియడం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగడానికి భయంగా ఉందా? కేంద్ర సహాయం అవసరం లేదా? వేల కో ట్లతో ప్రాజెక్టులు కడతామంటున్నారు. ఆ పేరున ఈ రోజు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహాయం తీసుకువచ్చిందాలని అడుగుతున్నాను. మన రాష్ట్ర హక్కులను కాపాడవలసిన బాధ్యత ఈనాడు ప్రభుత్వం నీద ఉందా లేదాలని అడుగుతున్నాను. మన రాష్ట్రం నుండి కేంద్ర మంత్రులుగా ఉన్నవారున్నారు. వరదలు వచ్చినప్పుడు సదరు మంత్రులు పట్టించుకోరు. మన రాష్ట్రానికి న్యాయంగా రావలసిన బియ్యం విషయంలో, నేపథ్య ప్రో వేల విషయంలోకానీ, కిరోసిన కోత విషయంలోకానీ పంట గ్యాస్ కొరత విషయంలోకానీ, ఇతరతా విషయాల్లో రాష్ట్రానికి అన్యాయం జరుగుతూ ఉంటే రాష్ట్రానికి సంబంధించిన మంత్రులు, పార్ట్రమెంట్ సభ్యులు ఈ రాష్ట్రానికి న్యాయం చేసే విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగవలసిన బాధ్యత లేదాలని అడుగుతున్నాను. ప్రధానమంత్రి గ్రామీణ సడక్ యోజన, వనికి ఆహారం విషయంలో, బియ్యం సరఫరా విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ విధంగా సహాయం చేస్తోంది? ఈవిషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు అనంతపురం జిల్లాలో రైతులు రిప్రజెంబేషన్ ఇచ్చారు. మా జిల్లాలో మేఘ మధనం కనబడలేదు. ఎందుకు చేపట్టలేదు? ఈరోజు 12 , 13 కరువు జిల్లాల్లో వర్షపాతం తక్కువగా ఉందని నివేదికలో ఇచ్చారు. మేగమధనం ఎందుకు చేపట్టలేదు. 13 జిల్లాల్లో, కరువు ఉన్నప్పుడు మేఘ రాజు ఎక్కుడికి పెళ్లారు? ఆయన ఆప్ట్రైలియాకి పెళ్లారు. వారు మేఘ మధన విషయంలో ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదు? వర్షపాతం పట్ల ప్రభుత్వం సంతృప్తి చెందిందాలని అడుగుతున్నాను. వర్షపాతంపట్ల ప్రభుత్వం సంతృప్తి చెందినట్లయితే, మేఘ మధనం చేయవద్దు, సంతృప్తి చెందసట్లయితే ఎందుకు మేఘ మధనం చేయడం లేదని అడుగుతున్నాను. డ్రౌట్ కాస్పెష్ట్ సిన్పియర్గా అమలుచేయవలసిన అవసరం ఉంది. కరువు నివారణ చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇటువంటి కరువు ప్రాంతాలను గుర్తించే కార్బోక్రమం చేయాలి. దీనికి సంబంధించి నివారణా కార్బోక్రమాలను మనం చేపట్టవసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కరువు ప్రాంతాలలో మిడ్ డే మీల్స్ స్టీమ్ ఈనాడు ప్రోస్టూల్లో లేని కారణంగా ప్రోస్టూల్లో విద్యార్థుల పర్సంటేజ్ తగ్గుతోంది. ప్రోస్టూల్లో ఈ వధకాన్ని అమలుచేయాలనీ, విద్యార్థులకు సంబంధించి ఫీజులన్ని మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను. అన్ని వర్గాలకు సంబంధించి విద్యార్థులకు సంబంధించి వృత్తివిద్యా కోర్సులు, ఇతర ప్రైవేట్ పారశాలల్లో చదువుతున్న విద్యార్థుల ఫీజులు రీఇంబర్స్ మెంట్ ప్రభుత్వం ఇష్వవలసిన అవసరం ఉందని కోరుతున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీనికి సంబంధించి అనేక కార్బోక్రమాలు ఆలోచిస్తున్నామని చెబుతున్నారు. అయితే దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వం తీసుకోనే చర్యల్లో సిన్పియారిబే కనిపించవలసిన అవసరం ఉంది. కరువు ప్రాంతాల వారంతా వలసపోతున్నారు. మన రాష్ట్రం నుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు వలస పోతునాట్టారు. వలసను నివారించే కార్బోక్రమం చేయాలి. వారికి పని కల్పించే విషయంలో, ఆ గ్రామాలలో ఉన్న వృద్ధులకు గంజి కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసే విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక సమగ్రమైన యాక్షన్ ప్లాన్ ని రూపొందించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ కరువు కొత్తగా వచ్చింది కాదు. అనేక సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్రంలో తెలంగాణా, రాయలీసు ప్రాంతాల్లో కరువుకు సంబంధించిన అనేక కార్బోక్రమాలను ప్రతి సంవత్సరం అసంబీల్స్ లో చర్చించుకుంటున్నాము. ఈ కరువు వచ్చినప్పుడు దానికి సంబంధించి ప్రతిపక్షాలు డిమాండ్, ప్రభుత్వం కరువు ప్రాంతాల పర్యాటన, కేంద్ర బ్రందాల పర్యాటన తూ, తూ మంత్రంగా నడుస్తున్నాయితప్ప ఆ కరువు నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది

దానికి సంబంధించిన సమగ్రమైన కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించి ఈ కరువును నివారించవలసిన అవసరం ఉంది. మన బడ్జెట్లో ఈ కరువుకి సంబంధించి వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఆ డబ్బులు సక్రమంగా దాని కోసమే ఉపయోగ పడకుండా ఈ కరువుకి సంబంధించిన చర్యలు చేపట్టకుండా ఉంటే ఇభ్యంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం అన్ని జిల్లాలవారీగా, అభిలపక్ష సమావేశాలు ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కరువు, వరదలకు సంబంధించి ప్రతిపక్ష పార్టీలలో మాటల్లడే సాంప్రదాయం ప్రభుత్వం విరమించుకుంది. రాజకీయ విభేదాలను విస్కరించి ఆపదలో ఉన్న కరువు ప్రాంత ప్రజలను ఆదుకోవడం కోసం ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కరువు, తుఫాను ప్రాంతాలున్నాయి. దీనికి సంబంధించి ఒక సమగ్రమైన పునరావాస కార్యక్రమాన్ని చేపట్టిందుకు తగు చర్యలు గైకోనవలసిన అవసరం ఉంది.

ఉ.11.40

ప్రజల్లో కాప్పిడెన్స్ క్రియెట్ చేయాలి. రైతులు వలసలు పోకుండా అవసరమైన చర్యలు ప్రభుత్వం గైకోని వారిని ఆదుకొంటుందనే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం, ఈ శాసనసభలో జరిపిన ఈ చర్య ద్వారా, రైతుల్లో కాప్పిడెన్స్ క్రియెట్ చేయాలని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్థనరాణ్ణి (నాగర్కర్నాలు) : - అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఒకవైపు కరువు, మరోవైపు వరదలతో తీవ్రమైన దుర్బిక్ష కరువు, పరిస్థితులను మనం చూస్తున్నాము. నీను నేను అనంతపూర్ జిల్లా పెళ్ళి రావడం జరిగింది. అగస్టు మాసం పూర్తి కావస్తున్న ఇంతవరకు అక్కడ కొన్ని ప్రాంతాల్లో విత్తునాలు వేసుకోని పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నాయి. వేరుశనగ పూర్తిగా వాడుబట్టింది. వర్షాలు పడ్డా, వాటి వల్ల ఉపయోగం లేని పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నాయి. రాష్ట్రంలో అనంతపూర్, మహబూబ్ సాగర్, కడవ, కర్నూలు, చిత్తూరు, నెల్లూరు, ప్రకాశం వంటి జిల్లాల్లో తీవ్రమైన కరువు పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నాయి. వరదల గురించి మాటల్డడినపుడు, వాటికి మనం ఎంతో ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాము. వీటి విషయంలో అత్యవసరంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఎందుకంటే వాటి ప్రభావం ప్రజలపై వెంటనే చూపిస్తుంది. అందుకే అధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాము. కానీ కరువు ప్రాంతాల్లోని ప్రజలు వరుస కరువుకి గురై, ముఖ్యంగా విద్యార్థులు 'ఎమ్సెట్' వంటి పరీక్షల్లో మెరిట్లో ఉత్తీర్ణులైనా, ఫీజులు కట్టలేక చదువుకోకసోవడాన్ని చూస్తుంటే, ఈ కరువు ప్రభావం ఎంత తీవ్రంగా ఉందో ఆలోచించవచ్చు. ఆడపిల్లల పెళ్ళిళ విషయంలోనూ, ఇతర విషయాల్లోనూ ఎంతో ఇభ్యందికి ఈ కరువు ప్రాంత వాసులు గురొతున్నారు. ఈ కరువుపై పూర్తి స్థాయిలో చర్పించి శాశ్వత పరిష్కారాన్ని కనుక్కొవాలని తెలియజేస్తున్నాను.

కరువు ప్రాంతాల్లో స్థారైడ్ సమస్య ఉంటుంది. భూగర్భ జలాలు ఇంకిపోవడం వల్ల ఈ స్థారైడ్ సమస్య, పరన్ సమస్య త్రాగునీటిలో వచ్చి ప్రజలు అనేక ఇభ్యందులకు గురొతున్నారు.

వరుస కరువు వల్ల రైతులు ఆప్చుల బారినపడి, ఆత్మహాత్యలకు గురొతున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం దృష్టి సారించాలి. దీన్ని రాజకీయం చేయాలిన పని లేదు. రైతుల ఆత్మహాత్యల నివారణ గురించి ఎన్నో విధాలుగా విపరించి చెప్పాము. ఈనాడు, ఈ ప్రభుత్వం రైతుల ఆత్మహాత్యలను నివారించడానికి ఒక యాక్షణ్యప్పాన్ తయారుచేసుకొని చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. బుణాలపై వధీని మాటీ చేయాలి. రీ

పెద్దుల్ చేసి రైతులకు అండగా నిలిచే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. మహబూబునగర్ జిల్లాలో 'ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారెంటీ స్క్రూమ్' విషయంలో మా ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు తీసుకొన్నాము. అనాడు వీరు 14 లక్షల మంది వలసవెళ్లారని అన్నారు. మరి గత రెండు సంవత్సరాలుగా వీరు పరిపాలన చేస్తున్నారు. వీరి హాయాంలో వలసలు తగ్గాయా అని అడుగుతున్నాము. వర్షాలుపడ్డా ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారెంటీ స్క్రూమ్ పూర్తిగా విఫలమయింది. ఈ ప్రభుత్వంలోని మంత్రులు కానీ, ముఖ్యమంత్రి గానీ ఈ ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారెంటీ విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని రైతులను, రైతు కూలీలను ఆదుకోవాలి. వీరికి వని దొరకని పరిస్థితులు నేడు ఉన్నాయి. వీరికి వని కల్పించాల్సిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వంపై ఉండని తెలియజేస్తున్నాము. మా జిల్లాలో మొక్కజోన్సు కంకులు బేబీ కార్బ్ మాదిరిగా చిన్నవై పోతున్నాయి. దీని వల్ల రైతుల పరిస్థితి హృదయినిదారకంగా తయారైంతది.

(అంతరాయం)

మీ 'పైమన్ రెడ్డి' లాంటి వారు ఐదారు వేల ప్యాకేజీ తీసుకువస్తే బాగుంటుంది. అటువంటి ప్యాకేజీ అన్ని కరువు ప్రాంతాలకు తీసుకువస్తే కూడా బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాము.

(అంతరాయం)

ప్రత్తి విషయానికి వస్తే, అది కూడా పూర్తిగా వాడుపట్టి పోతోంది. వర్షాలు వచ్చినా కోలుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. విద్యుత్తేశాఖ మంత్రి గారు సభలో లేరు. వచ్చినా ఆయన ఉండరు. రిజర్వ్యాయర్స్ అన్ని నిండుగా ఉన్నాయి. ఈనాడు ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తి జరుగుతున్న రైతులకు సక్రమంగా అందించలిపోతున్నారు. బయట రాష్ట్రాలకు కూడా అమ్మలిపోతున్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మీ అడ్డునిప్రొఫెసర్ ఎక్కడకి వెళుతోందని ప్రశ్నిస్తున్నాము. మీరు సక్రమంగా విద్యుత్తీ ఎందుకు ఇప్పులిపోతున్నారు. రైతాంగానికి 9 గంటలపాటు విద్యుత్ సరఫరా చేస్తామని చెప్పారు. ఉచిత కరెంటు ఇస్ట్రోమన్నారు. 9 గంటల సుండి 7 గంటలకు తగ్గించి ఇచ్చినప్పుడు దాచాపు రూ.860కోట్లు మిగులుతాయి. మీరు బయటి రాష్ట్రాలకు అమ్మకోంటోంది ఎంత? మీరు ఉచిత కరంటు పీరుతో రైతులకు ఇవ్వాలిన కరెంటుని అమ్ముతున్నారు. కనీసం 7 గంటలపాటైన సక్రమంగా కరెంటు ఇప్పడం లేదు. మీరు కనీసం మూడు, నాలుగు గంటలపాటు కూడా ఇప్పులిని పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో దాపురించింది. రైతులు ఆందోశనలో ఉన్నారు. మీరు అంతా బాగానే ఉండని శాసనసభలో సంతృప్తి పడితే, రైతులు సరైన సమయంలో సరైన విధంగా సమాధానం చెపుతారని తెలియజేస్తున్నాము.

మేఘమధనం రావు గారు ఎప్పుడు ఈ శాసనసభలో ఆయన సీబ్లో కూర్చోరు. కరువు గురించి చర్చిస్తున్నాము, ఆయన కనిపించడు. ఈనాడు రఘువీరారెడ్డి గారి జిల్లా అయిన అనంతపూర్ లో కరువు పరిస్థితులు హృదయ నిదారకంగా ఉంటే ఆయన ఆట్టేలియా టూర్కి వెళతాడు. చినుకు పడక రైతులకు కుసుకు లేకుండా ఉంటే ఆయన ఆట్టేలియాలో విషార యాత్ర చేసి పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో నేడు దాపురించింది. మేఘమధనం గురించి గతంలో మేఘు చేసింది, కర్నాటక ప్రభుత్వం చేసిన దాన్నే మేఘు అమలు చేయమని, మాకు టైమ్ లేక వారినే చేయమని చెపితే, ఆనాడు మమ్మలను తప్పు పట్టారు. దాదాపు వంద కోట్ల రూపాయలు మీరు మేఘమధనం ద్వారా ఖర్చుచేసి మీరు ఏమి సాధించారు. దీనివల్ల ప్రజలకు ఏమైనా ఉపయోగం కలిగిందా అని అడుగుతున్నాము. మేఘమధనం కార్బూకమాన్ని చేస్తామని అగ్స్టు 15వ తేదీన ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. ఇప్పుడు మేఘమధనం చేస్తే లాభమా? దీనికి సరైన ప్లానింగ్ చేసుకోవాల్సిన

అవసరం ఉందా లేదా. మీ ప్రభుత్వం వరదలవైపు చూస్తోందే, కానీ కరువు రైతులవైపు చూడడం లేదు. మేఘమదనం విషయంలో ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రణాళికను మీరెందుకు చేసుకోవడం లేదని ముఖ్యమంత్రి గార్చి అడుగుతున్నాను. మొక్కజొస్ పాడైపోయింది. మేఘాలు లేనప్పుడు మేఘమదనం చేసే పరిస్థితికి మీరు వస్తున్నారు. ఇది ఎట్లా ఉందంటే ఎద్దు ఈనింది అంటే దూడని కట్టు అన్న చందంగా ఉంది. మేఘాలు లేనప్పుడు మేఘమదనం ఎట్లా చేస్తారో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఈ రోజు మీరు ప్రాజెక్టుల విషయంలో చాలా మాటల్డారు. ముఖ్యమంత్రి గార్చి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. జస్టిస్ బ్రీజెస్ కుమార్ మిత్రా నాయకత్వంలో కృష్ణ వాటర్ డిస్టర్బ్యూట్ బ్రీబ్యాస్టర్ వేశారు. అక్కడ కర్నూలుక ప్రభుత్వం మా ఆర్.డి.ఎస్.పైన వై.వి. సుబ్బారెడ్డి గారు ‘స్వద్ర మినీ హైదర్ ప్రాజెక్టు’ ని నిరిష్టున్నారు. దాని గురించి, ఆ కర్నూలుక ప్రభుత్వం ‘దీని వల్ల సప్పంలేదని, దీన్ని మేము క్రెస్ట్ లెవర్ కంటే 15 మీటర్ల పైకి నీరు తీసుకోంటున్నామని’ అంటే మన ప్రభుత్వం సమాధానం ఇవ్వదండి. మన ప్రభుత్వం మన డాటా ఆ బ్రీబ్యాస్టర్ ముందు పెట్టలేదు. ఈ రోజు బ్రీబ్యాస్టర్ ఇంటీరియం ఆర్డర్ ఇచ్చింది. రేపు వై.వి. సుబ్బారెడ్డి గారు అక్కడ హైదర్ ప్రాజెక్టు కడితే, ఈ ఆర్.డి.ఎస్. పూర్తిగా ముండమోసిపోతుంది. ఈ ఆర్.డి.ఎస్.ను . సారీ

ఉ. 11.50

ఆర్డిఎస్ ఈ రోజు పూర్తిగా నాశనం అయిపోతున్నది. ముఖ్యమంత్రి గారూ మీ తప్పిదం వల్ల మాకు ఇది శాపం కాకూడదు. వై.వి. సుబ్బా రెడ్డి గారికి మనం న్యాయం చేస్తామా? లేక ఆర్డిఎస్ విషయంలో మీరు ఎందుకు బ్రీబ్యాస్టర్ ముందు మాటల్డాడలేదు? సైమన్ రెడ్డి గారూ మీరు ఒక రోజు , ఈ విషయమై మాటల్డాడినప్పుడు ఆర్డిఎస్ భూములు అన్ని తెరవాలని అంటే, రాత్రి పూట బస్సు ఎక్కేప్పుడు చూడకుండా పైలైనై సంతకం పెట్టారు. ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిని, సైమన్ రెడ్డి కమీషన్స్ పోల్చినప్పుడు పాపం చచ్చిపోయిన బాగా రెడ్డి సంతకం పెట్టవలసి ఉంటే, అదీ చూడకుండా సంతకం పెట్టారు. బాధ్యత కలిగిన శాసన సభ్యులు జిల్లాలో ఇంత మంది ఉన్నారు ఈ విధంగా మీరు చేయడం సరైనదేనా ? ఈ రోజు ఇంటీరియం ఆర్డరు వచ్చింది.

(అంతరాయం)

ఆర్డిఎస్ ‘స్వద్ర మినీ హైదర్ ప్రాజెక్టు’ మీద ఇంటీరియం ఆర్డరు వచ్చింది. అంటే , శాసన సభ్యులందరూ నిద్రపోతున్నారా? మీకు, మీ పార్టీ శాసన సభ్యులకు రైతుల ప్రయోజనాల గురించి అవసరం లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఎందుకు మీరు దీనికి అడ్డుపడతారు? చిన్నా రెడ్డి గారూ మీరు అడ్డు పడకుండి. మీరు సైమన్ ప్యాకేజీలు చాలా తెచ్చుకోండి, మేము వద్దనడం లేదు.

ముఖ్యంగా ఒక్కటే ఈ ప్రభుత్వాన్ని నేను కోరుతున్నాను. తీవ్రమైనటువంటి ఈ కరువులో , శాశ్వత కరువుకు, వరుస కరువులకు గురి అయ్యే ఈ ప్రాంతాలలో ఉండే పేద కూలీలను, రైతు కూలీలను ఆదుకోవలసిన అవసరం మనకు ఉంది. వారికి ఇన్ఫర్మేషన్ సబ్జిక్ట్ అందించాలి. 100 శాతం సబ్జిక్ట్ విత్తనాలు ఇవ్వాలి. రుణాలు రీ పెడ్యూలు చేయాలి. రుణాలపై పట్టి మాఫీ చేయాలి. కొత్త రుణాలు అందించాలి. ఎండిపోయిన పంటలకుగాను రైతులందరికి సష్టు పరిహారం ఇవ్వాలి. విద్యార్థులకు ఫీజుల మాఫీ చేయాలి. అదే విధంగా పేద ప్రజలకు, రైతులకు గతంలో పెస్టన్స్ ఇచ్చాము. అని ఇవ్వాలి. అలాగే బియ్యం రూపంలో , ఇంకో రూపంలోనే పెస్టన్స్ ఇచ్చాలని, ఆ విధంగా అన్ని కుటుంబాల వారిని అదుకోవాల్సిన అవసరం ప్రభుత్వానికి

ఉంది. అనంతపురం జిల్లాలో పశుగ్రాసం కొరత అతి తీవ్రంగా ఉంది. దానిని తీర్చాలి. ఈ నిషయాలలో మీరు ముందుగా మేలుకోండి. రఘు వీరారెడ్డి గారూ, రెవెన్యూ మినిష్టరు గారూ, ముఖ్యమంత్రి గారూ, యానిమల్ హజ్జండర్ మినిష్టరు గారు అందరూ అనంతపురంలో పశుగ్రాసం కొరత తీర్పడం కొరకు పశుగ్రాసం అందించవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఆదే విధంగా మా జిల్లా బొమ్మరాసిపల్లి మండలంలో గత పంట కాలంలో 11 గ్రామాలలో వడగళ్లు పడి పంటలు పూర్తిగా సష్టాపోయాయి. ఆ నిషయమై ఈ ప్రభుత్వానికి కలెక్టరు నుంచి రిపోర్టు వచ్చింది. మరి వారికి సహాయం అందజేయడంలో రెవెన్యూ మినిష్టరు గారు ఎవరేమి చేస్తున్నారో తెలియదు? అక్కడ పంటలు సష్టాపోయిన రైతులకు ఎటువంటి సహాయం అందలేదని రెవెన్యూ మంత్రి గారికి నేను నిజస్తే చేస్తున్నాను. కాబట్టి వెంటనే వారికి పరిపోరం ఇష్టాలని కోరుతున్నాను.

రాష్ట్రంలోని సరిస్థితులను గురించి అడుగుతుంటే, చికున్ గ్ర్యా ఉంది, దానిని గురించి చర్యలు తీసుకోవాలి అని మేమంటే, ఈ రోజు వారు చికున్ గ్ర్యా అదే పశుంది, అదే పోతుంది, వరదలు వస్తే అవే వస్తాయి, అవే పోతాయి అన్న తీరుగా మాటలాడుతున్నారు. పరిస్థితి అలా ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం “నిమ్మకు నీరెత్తిసట్లుగా” ఉంది. ముఖ్యంగా మీరు నిద్రలేవండి.

ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి కరువు, వరదలలో పంటలను సష్టాపోయిన రైతులను, ప్రజలను కాపాడవలసిందిగా తమరిని కోరుతున్నాను. రైతులను ప్రజలను బ్రతకోణియమని చెబుతూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : అధ్యక్షా, రెవెన్యూ మంత్రి గారికి ఒక చిన్న నిజస్తే. అది ఏమంటే, నేను మొన్న కూడా రిపోర్టు ఇచ్చినపుడు చెప్పాను. ఈ రోజు రిపోర్టు గురించి చెప్పాడఱచుకున్నది ఏమంటే ఈ ఎంగ్జర్ -1 కు సంబంధించి ఇచ్చినటువంటిని వాటిలో అన్ని తప్పుల తడకలే ఉన్నాయి.

(అధికార పార్టీ నుంచి గప్పార్ గారు చెప్పారు అంటూ అంతరాయం)

మీరు వద్దంటే చెప్పండి మాటలాడను. అపుసండీ, గప్పార్ మాటలాడినపుడు తక్కువ సమయం ఇచ్చారు. ఆయన తక్కువ సమయం మాటలాడారయ్యా! మీకు భయం ఎందుకు? భయపడకండి. ఈ రిపోర్టుకు సంబంధించి ఇంతకు ముందే నేను పూర్తిగా చెప్పాను. వరదల గురించి అప్పుడూ చెప్పాను, ఇప్పుడూ చెబుతున్నాను. ఈ రిపోర్టు మీ దగ్గర ఉన్న స్టాఫ్ తమ వద్ద ఉన్న మెటీరియల్సో రిపోర్టు తయారు చేసినది. ఆ విధంగా వారు రిపోర్టు తయారు చేస్తున్నారు. క్లేతు స్థాయి వాస్తవాలతో ఉన్న మెటీరియల్ లేదు. అది అర్థం చేసుకోమని చెబుతున్నాను. వ్యవసాయ మంత్రి గారు చాలా ఆందోళన, అదుర్దా పడుతున్నారు. అసలు ఈ సిస్టం తప్పు. కరువును నిర్ధారించ వలసిన సిస్టాన్ గురించి ఒక రైతుగా వ్యవసాయ మంత్రి గారు ఆలోచించాలి. బ్రిటిష్ కాలం నాటి పథ్థతి ఇంకా నేటికి కొనసాగుతున్నది. కరువును డిక్టేర్ చేయడంలో ఒక 100 గజాలకు మరో 100 గజాలకూ పర్చం పడే తీరులో తేడా ఉంది. కానీ కరువును నిర్ధారించడంలో ఆ రకమైన ఆలోచన మనకు లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం దయచేసి దీని మీద సీరియస్గా రియాక్షె ఈ పథ్థతిలో చేయాలని, దానిని ఒకసారి మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని, దానిని గురించి తమకు చెప్ప దలచుకున్నాను.

ఇకపోతే , మేడం, నేను ఒక్కటే చెప్పదలచుకున్నాను. విద్యార్థులకు ఫీజుల రీయింబ్స్‌మెంట్ గానీ, ఉపకార వేతనం గతంలో, పోయిన సంవత్సరం కరువు జిల్లాలకు, కరువు మండలాలకు అంతకు ముందు 3 - 4 సార్లు గానీ ఇచ్చింది పుచ్చుకుందీ ఏమీ లేదు. “ ఇచ్చుకున్న వాయనం, పుచ్చుకున్న వాయనం ” అని సరిపోయింది. వ్యవసాయ మంత్రి గారికి దాకా పోతే, విద్యార్థులకు పోతేదు. ఈ విషయం ముఖ్యమైంది. నేను ఈ విషయంలో క్యాటగారికల్గా చెప్పమని అంటున్నాను. మనకు సంబంధించి నటువంటి గ్రాంటుస్, అది కేంద్రం ఇచ్చినా, రాష్ట్రం ఇచ్చినా, ఆ గ్రాంటు జిల్లాలలో అక్కమలేట్ చేసి పంపిణీ చేయబడ లేదు. మరొక దానికి భర్యు పెడుతున్నారు. ఇటువంటి జిల్లాలు చాలా ఉన్నాయి. అదీ కాకుండా సరైన విధంగా తళ్ళాం ఇచ్చే సహాయం గురించి అభిలపక్కాలను మీరు కూర్చోబెట్టి మాట్లాడిన తర్వాత , మీరు ఇప్పపలసినది వాస్తవంగా ఉన్నటువంటి విధానం ద్వారా కరువు హీడిత ప్రజలకు ఇస్కూనానికి వీలు ఉండో లేదో చూడండి.

చేతి పుత్రుల వారికి సంబంధించి ఈ రోజు బంగారం పని చేసే వారు, నేతపని వారు, క్షోరం పని చేసే వారు, బట్టలు ఉత్తించి వారు ఈ విధంగా చిన్న చిన్న సేవలు , సేవా భావంతో చేస్తున్న వారు ఉన్నారు. వీరిని సన్మ పని వారంటారు. వారికి వారు చేసే పనుల పల్ల కడుపులు నిండవు. ఇప్పుడు కరువు వచ్చింది. అలాంటప్పుడు వారికి తిండి దొరకదు. వాళ్ళకు సంబంధించిన హామీ ఏ విధంగానూ లేదు. వారు తమ వృత్తి చేసుకోవడానికి కూడా కుదరడం లేదు. అందుపల్ల ఈ సన్మ పని వారికి సంబంధించి గ్రామాలలో ప్రత్యేకంగా ఏదైనా ఒక ప్రాక్టేషన్ పెడితే వారికి ఉపయోగం జరుగుతుంది. కానీ ఆ విధంగా చేయదలచుకున్నట్లుగా ఎక్కుడా రిపోర్టులో లేదు. ప్రభుత్వం ఆ విధమైన ఆలోచనతో , వారి వైపు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అది లెకపోవడం పల్ల వారంతా ఆకలి చాపులు చష్టున్నారు. వివిధ పట్టణాలకు పెడుతున్నారు. కాబట్టి, దీనికి సంబంధించి కూడా ఆలోచించి, దానిని అరికట్టే ఆరక్కమణం చేయాలి.

ఇకపోతే, మనకు రైతు రాజ్యాంగం అనే ఒక కానైషిట్ ఉంది. అంతోఇంతో వరదలు వచ్చాయని చెప్పి భూగర్భ జలాలు ఉన్న చోట్ల దానికి ఉపయోగం కలిగే చోట్ల ఎమ్మార్ల రిపోర్టు పెట్టి సబ్సైప్సెన్ల వారిగా ఉద్యోగుల మీద చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. ఒక వైపు రైతు రాజ్యం అని మనం అంటున్నాము. వాళ్ళది ప్రసంచ బ్యాంకు రాజ్యం అని చెప్పి మీరే అన్నారు. ఇప్పుడు ఒక వైపు విద్యుత్ కొనే వాడు లేదు. అలగే, వాడుకునే వాడు కూడా లేదు. ఇప్పుడు రైతు రాజ్యం అంటున్నారు. కనీసం ఒక 3 - 4 గంటలు విద్యుత్ ను వారికి అదనంగా ఇస్తే బాగుంటుంది. మన రిక్వెర్మెంట్సు బట్టి విద్యుత్తును ఇస్కూనానికి మీరు ఎందుకు ఇబ్బంది పడుతున్నారు? ఏమి ఇబ్బంది ఉంది. అప్పు ఇచ్చే సంస్థ సుండీ ఏమి ఇబ్బంది ఉందని నేను అడుగుతున్నాను? ఈ విషయమై మీరు ఆలోచించారా? రైతాంగాన్ని కరువు సందర్భంలో ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నెన్న మా డిఅర్సి మీటింగ్ అయింది. మా మంత్రులు ఇద్దరు కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ, జానా రెడ్డి 25 శాతం పై చిలుకు విత్తనాలు పోయాయని అన్నారు. ఇప్పుడు వ్యవసాయ మంత్రి గారి వద్ద 90 శాతం విత్తనాలు నేయకుండానే పోయాయని అన్నారు. మీరు దీనిని ఎమ్ము రోలు, అగ్రికల్చర్ అధికారులతో జాయింట్ కలెక్టరు వద్దకు పెళ్ళి వారి ద్వారా అయిడింటపై చేయించి ఈ విత్తనాలను పౌర్సు ద్వారేప్స్లో వేయడానికి అవకాశం ఉండో లేదో తెలుసుకోవాలి. ఉన్నట్లయితే ఏ విధంగా చేయాలి అనే ఆలోచన మీ రిపోర్టులో ఉంటే , మేము దాని గురించి మళ్ళీ మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదు.

మార్కోడుతున్నాం అంటే మీ రిపోర్టు సమగ్రంగా లేదు. ఆ రకంగా దానిని తయారు చేశారు. మీరు १० చేస్తారు? కాబట్టి దానిని మేము చెప్పిన విధంగా తయారు చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

ఇక పోతే, ఇప్పుడును పరిస్థితులలో తెలంగాణా చాలా అభివృద్ధి చెందిందని ఈ మధ్య చాలా మంది పెద్ద మనుషులు అటు వైపు నుంచి అంటున్నారు. అభివృద్ధి జరిగిందో జరగలేదో అక్కడ క్షేత్ర స్థాయిలో అర్థం అనుతుంది.

నేను ఒక్క ఉదాహరణ చెప్పుదలచుకున్నాను. తెలంగాణా జిల్లాలలో లడ్జలాది ఎకరాల భూమిలో మనం బారు కట్టకు ఇస్తామని అనుకున్నాము. ఆ విషయాన్ని కాగితాల మీద అధికారులు మ్యానీప్లీట్ చేసి పరిపంచారు. వాస్తవంగా అది సేద్యం కావడం లేదు. ఉదాహరణ ఒక్కటే. మా వద్ద ఎన్.ఆర్.ఎస్.పి. కాల్వ ఉంది. తెలుగు దేశం వ్యవసాయ ప్రాధాన్యత కలిగిన ప్రభుత్వం కాకపోయినా, ఆ కాలువను కొంత నరకూ త్రవ్యించడం జరిగింది. ఇంకా కొద్దిగా కాలువ తప్పవలసింది మిగిలింది. ఆ కొద్దిగా మిగిలిన దానిలో 2 కి.మీ. రాతిని కొట్టి ఉంటే ఈ రోజు అల్లాడుతున్న ‘తుంగతుర్తి కానీ, సూర్యాపేట గానీ, నకీరేకల్ లో గానీ’ కొంత భాగానికి ఆ నీళ్లు వాడుకునే అవకాశం ఉండేది. ఈ నాడు శ్రీరాంసాగర్లోని నీళ్లు కూడా సముద్రంలోకి పోతున్నాయి. దీని గురించి ఒక్కసారి కూడా సమీక్ష జరగలేదు. అది చూడవలసిన అవసరం, దాని గురించి సమీక్ష చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా చూడవలసిందిగా చెబుతున్నాను.

వ్యవసాయ రుణాలకు సంబంధించి, రాయలసీమ ప్రాంతానికి సంబంధించి 65 మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారంటున్నారు. కృష్ణ జిల్లాలో 50 శాతం, ప్రెయివేటు అప్పులకు పైన ఉన్నాయి. గుంటూరు జిల్లాలో వర్షాభావ పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అన్ని జిల్లాలలో మరీ తెలంగాణాలో అప్పులు అందక రైతులు అల్లాడుతున్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. వాటిని మానిటర్ చేయడం కోసం, రెపెన్యూ, వ్యవసాయానికి సంబంధించిన శాఖల జిల్లా అధికారులతో ఆలోచించి మానిటర్ చేసినట్టుతే సమగ్రమైన లాభం జరుగుతుంది. దీని గురించి ప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకూ ఆలోచించలేదు. అసలు ఆ రిపోర్టు సక్రమంగా లేదు. ప్రభుత్వం నిద్రపోతున్నట్లుగా ఉందని దీనిని బట్టి అర్థమవుతున్నది.

మ.12.00

అసలు ప్రభుత్వం నిద్ర పోయినట్టు పున్నదని దీనిని బట్టి అర్థం అనుతుంది. అందుకనే మీరు అటువైపు పోకుండా చూడండి. వ్యవసాయానికి సంబంధించి సాయం చేబుతున్నారు. మీరు ఇప్పుడు చెప్పినట్టుగానే, జనార్థనరెడ్డిగారు చెప్పినారు తెలుగుదేశం పార్టీ వైపు నుంచి అటు వైపు దాడి చేయడం కాదు. చేసినటువంటిని సద్విష్టమర్యాలు చాలా పున్నాయి. మీరు సద్విష్టమర్యాలు కూడా పరిగణలోకి తీసుకొని విధానాల విషయంలో కేంద్ర, రాష్ట్రం ఇచ్చే డబ్బులు జిల్లాలకు అందే విషయంలో కాని, విద్యార్థుల ఫీజ్, చేతి వృత్తి దారులకు ఇవ్వవలసిన పెస్టన్సు, మీరు రెప్యూ చేయకపోవడంవల్ల సముద్రం పాలైస నీరు, పశుగ్రాసం,, పశుపులకు సంబంధించిన దాణా, మనం సభీపీ ఇచ్చే విషయంలో కాని, కరువుకు సంబంధించి రాని సంవత్సరం అనేది 10 సంవత్సరాలలో 7 సంవత్సరాలు కరువే, మీరు అధికారంలోకి వచ్చి 2 సంవత్సరాలు, మీకు రాష్ట్రంలో సుదీర్ఘమైన చరిత్ర వుంది. అందుకని మీరు దీనిని ఆ రకంగా కాకుండా ఆపోమార్పిగా కాకుండా కాష్ట శ్రద్ధ పెట్టి నీటిని అదుకోడానికి సిద్ధంగా పుండా లేదా మీ రిపోర్టు ప్రకారంగానే మీ ఆస్సర్ పుండకుండా క్షేత్ర

స్థాయిలో ఉండేటటువంటి నిజాలను తీసుకోకపోతే మన ప్రజలు తప్పకుండా తిరస్కరిస్తారని గమనంలోకి తీసుకొని మీద్వారా అన్ని విషయాలను తెలియజేయాలని మా వైపు నుంచి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం .మహాధర్మరెడ్డి (కందుకూరు): అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ప్రకాశం జిల్లా కరువు పీడిత జిల్లాలో అన్నిటి కన్నా కూడా ఈ రోజు చాలా దుర్భరమైన పరిస్థితిలో వున్నది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అంకెలు చూస్తే మేజర్ పార్టు అది కూడా ప్రకాశం జిల్లాలో మొదటి నుంచి కూడా రెయిన్స్‌పోడో ఏరియా క్రింద ఉన్న సంగతి అందరికి తెలిసిందే. కొద్దిపార్టు మాత్రమే ఇక్కడ నాగార్జునాగర్ కెనాల్స్‌వల్ల, రెయిన్ పోడో ఏరియాలోను దానివల్ల కొద్ది పాటి వర్రపాతాన్ని జిల్లాలో మొత్తం మీద చూపించి ఈ రోజు ప్రకాశం జిల్లాలో మైన్ 46 శాతం రెయిన్ఫార్ డివియెసన్ ఉంది అని చెప్పి ఇచ్చారు. కానీ పూర్తిగా కరువు పీడిత ప్రాంతంగా అనేక సంవత్సరాల నుంచి కందుకూరు, మార్గాపురం రెపెన్స్ డివిజన్సులో చుక్కనీటికి నోచుకోలేని పరిస్థితులలో గత కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి వేసిన పండ్ల తోటలు ఎండి పోతున్న ప్రజలు నానా రకాలైన ఇబ్బందులు పడుతున్న సంగతి కూడా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా పెద్దలు మాటల్లాడిన మాటలు అన్ని విన్న తరువాత నాకు ఒక విషయం గోచరిస్తుంది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హాయంలో 10 సంవత్సరాల కాలం నుంచి కూడా ప్రజలు సహ్యాదయంతో ఇప్పుడు ఏ రకంగా అయితే తీర్పును ఇచ్చారో ఆ తీర్పు ప్రకారం కనుక రాజశేఖరరెడ్డిగారిని అప్పుడే ముఖ్యమంత్రిగా చేసి పుంటే ఈ ప్రాజెక్టులు 10 సంవత్సరాల ముందే చేపట్టి పుంటే ఈ దుర్దతి ఈ రాష్ట్రానికి పట్టి పుండేది కాదని మీ ద్వారా మనవిజేస్తున్నాను. కేవలం ఇంకుడు గుంటలు అని చెప్పి, చెక్కడ్యామ్ల పీరిట కోట్లాది రూపాయలు ప్రభుత్వ ధనాన్ని దుర్భునియోగం చేసినారు. రాష్ట్రాన్ని పూర్తి స్థాయిలో ఈ రోజు కరువుకోరల్లోకి నెట్టిన ఘనత ఆ పార్టీ వారిది అని చెప్పి వేసు మనవిజేస్తున్నాను. ఈ రోజు ఏ ముఖం పెట్టుకొని ఈ ప్రభుత్వానికి కేవలం రెండు సంవత్సరాలలో కాలంలో కరువుపై తీసుకొన్న చర్యలు గురించి నిలదీసి మట్టాడడానికి ఏరకంగా వాళ్ల మనసు ఒప్పింది అర్ధం కావడం లేదు, ఈ సందర్భంగా వేసు మనవిజేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో చిన్నపోము విత్తన అభివృద్ధి క్షేత్రం అని చెప్పి ప్రభుత్వం సీడ్ మల్టీప్లేపన్ ఫారం 520 ఎకరాలలో వున్నది. ఈ 520 ఎకరాలలో గతంలో మంచి భవనాలు నిర్మించి నెల్లారు ప్రకాశం జిల్లాలకు సంబంధించిన మెరుగైన విత్తనాల ఇవ్వాలని ఉద్దేశ్యంతోటి భవనాలు నిర్మించి యంత్రసామగ్రి ఇచ్చి ఉద్దేశ్యమై గురించి క్వార్టర్సు కట్టించి, అన్ని ఏర్వాట్లు చేసి భూమిని సాగులోకి తీసుకొచ్చి తద్వారా మొలకోలకులు అనే వెరైటీని ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో పెడితే ఏమి చేశారు? మహానుభావులు తెలియనిది కాదు. ఈ రోజు చూసేదానికి అక్కడ భవంతికి సంబంధించి ఇటుకరాయి కూడా మిగిలకుండా చేసిన ఘనత మీ దగ్గర పెట్టుకొని ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వం ఆ తప్పు చేసిందని ఇంకా చర్యలు తీసుకోలేదని చెప్పడం ఎవర్చి నమ్మించాలి, ఎవర్చి మొసం చేయాలి కరువు గురించి మీరు నిక్కచ్చగా జరుగుతున్న వాస్తవాల్ని గతంలో తీసుకొన్న చర్యలను ఈ రోజు ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యలు ఒకసారి బేరేజు వేసుకొని మెరుగైన సూచనలు ఇచ్చేదానికి సహకరించమని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు కందుకూరు డివిజన్లో గతంలో వరిపైరు వేసుకొని మేము ఈ రోజు పీరుకి కోస్టాబెల్ట్లో ఉన్నపు టికి కూడా వరి వేసుకొనేపరిస్థితిలో లేదు. మాకు ఉండేది ఒక్క మీడియం ఇరిగేషన్ రాళ్లపాడు ప్రాజెక్టు. దాని అయికట్టు సాముద్రయం అంతా కల్పుకొని కేవలం 11వేల ఎకరాలు మాత్రమే. ఈ రోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు గత 10 సంవత్సరాల కాలంలో ఏ ముఖ్యమంత్రిగారు గత కొన్ని సంవత్సరాలలో ఏ ముఖ్యమంత్రిగారు స్ఫురించిన రీతిలో వెనువెంటనే స్ఫురించి 170 కోట్ల రూపాయలతోటి సోమశిల నీటిని ఈ కందుకూరి దుర్బిక్ష ప్రాంతానికి అనుసంధానం చేసిన ఘనత ఈ పార్టీకి దక్కిది. ప్రజల ఎడల ముఖ్యంగా రైతుల పక్షపాతిగా మరొకసారి ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు నిరూపించుకున్నారని చెప్పి మీ ద్వారా మనవిజేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గణాంకాలు చూస్తే ప్రకాశం జిల్లాలో పూర్తిస్థాయిలో ఎక్కడ సాగుబడి

జరగలేదు. కేవలం సాగర్ కెనాల్ క్రింద అది కూడా 10,15 సంవత్సరాల నుంచి ఎప్పుడు కూడా తట్టమట్టి తీయనిసాగర్ కాలువల నుంచి ఈ రోజు చేయాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్న ప్రభుత్వం కేవలం కొన్ని పత్రికలను అడ్డం పెట్టుకొని వాచిద్వారా పబ్లిక్ గడుపుకోనే విధానంలో ఈ రోజు ఆ కాలువులకు మరమత్తులకు సహకరించని విధానం, చేస్తున్న ధోరణి మానుకోండి . రైతులు సరైన విధానంలో ఇవి అన్ని ఆలోచించి చేసుకొని మనం ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రణాళికతో ముందుకు పోవలసిన ఆవశ్యకత పుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈరోజు మార్కెటురం, కందుకూరు రెపెన్యూ డివిజనల్లో కేవలం పండ్ల తేటల మీద రైతులు బ్రతుకుతున్నారు. అలగే కొన్ని ప్రాంతాలలో నీరు కూడా దొరకని ప్రాంతాలలో, భూగ్రజలాలు పూర్తి స్థాయిలో అడుగంటపోయిన పరిస్థితిలలో పొగాకును వేసుకొని రైతాంగం జీవనం కొనసాగిస్తున్నారు. ఒక ప్రక్క పొగాకు పంట మానివేయమని చెప్పి అనేక రకాలుగా ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి పంట మార్పిడికి పొమ్మని చెప్పి పస్తాపుంటే పొగాకును మానుకొని వేరే పంట వేసుకొనే దానికి సరైన నీటిసాకర్యం లేక ఈ రోజు ఇబ్బంది పడతాపుంటే ఆయ్య మీరు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఇంకటు గుంటల ఫలితం ఎటు పోయిందో అర్ధం కావడంలేదు. మరి నీరు ఇంకా క్రిందకు దిగజారిపోయిన పరిస్థితి పున్చుది . చెక్కోమ్ల పేరిట మీరు పోసిన మట్టి 4 సంవత్సరాలలో మీరు చెబుతున్న కరువులో గాలిలోకి కోట్లుకుపోయిందో మాకు తెలియదు కాని ఎక్కడ దానికి సంబంధించిన ఆనవాళ్ల మీ జేబుల్లో ఉన్నాయి ఏమో కాని అక్కడ ఎక్కడ ఫీల్డు మీద లేవని చెప్పి నిర్ద్వంద్యంగా మేము చెప్పగల్గుతున్నాము. ఇవి అన్నిటిని కూడా ఆలోచించుకొని ఈ రోజు ఉన్న కరువు పరిస్థితులలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉదారంతో ముందుకు వచ్చిన విధానంలో కొన్ని మార్పులు తీసుకొని వచ్చి ముఖ్యంగా వెసుకబడ్డ ప్రాంతమైన ప్రకాశం జిల్లాలో మరింతగా అభివృద్ధి చేసేదానికి ప్రాజెక్టులంటిని సౌకర్యం లేదు. కొన్ని ప్రాంతాలకు మాత్రమే ఆ సౌకర్యం వుంది. మాకు సౌకర్యం లేని మా ప్రాంతంలో రాళ్లపాడు ప్రాజెక్టు లాంటి ఇంకొద్దిగా అదునీకరించి స్టోరేజి కెపోసిటి పెంచి ఇప్పుడు ఉన్న ఒక టింపిసి కెపోసిటి నుంచి 1.5 టింపిసి సామర్ధ్యానికి పెంచితే ఎలాంటి ముంపు ప్రాంతంలో లేకుండా మా ప్రాంతం కూడా సుమారుగా 40 వేల ఎకరాలకు నీటిపోరుదల సౌకర్యాలు కల్పించే దానికి వీలుపడుతుంది అని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. రైతాంగానికి మనం ఏదో కంటితుడుపు చర్యలు కాకుండా వాళ్లకు పనికి వచ్చే విధంగా చేయాలి. మాకు ఇంకా పర్మాలు రావు, మాకు పర్మాలు అంటే బహుశ అక్కోబరు, నవంబరు నెలలల్లో తుఫాన్లు వస్తే మాకు పర్మాల క్రింద లేక్క. ఈ తుఫాన్లు వచ్చిన సందర్భంలో మేము ఎక్కువ సష్టుపోతునే పున్చుము. పోయిన సంవత్సరం వచ్చిన సునామీ సష్టోల నుంచి కోలుకోకముందే మళ్లీ అక్కోబరులో కురిసిన భారీ పర్మాలకి రాళ్లపాడు రిజర్వ్యాయర్ నుంచి విడుదల నీటికి ఆ సామర్ధ్యానికి మాయెక్క ముస్తేరు ప్రాంతంలో ఉండే చుట్టూ ప్రక్కల పుండే గ్రామాలు అన్ని జలదిగ్ంధంలో ఇరుక్కుపోయాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సంఘటన జరిగిన 48 గంటల్లో ఆ ప్రాంతానికి వచ్చి చూడడం ఆ ప్రాంత ప్రజానీకాన్ని ఓదార్ఘాడం జరిగింది. కాని ఇంకా సష్టోనికి సంబంధించిన సరైన వివరణలు, గణంకాలను అధికార యంత్రాంగం సంపూర్ణార్థంగా అందించలేకపోవడంలన కూడా కొంత సష్టోయిన మాట వాస్తవమని చెప్పి మీద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. రఘువీరారెడ్డిగారికి, విత్తున అభివృద్ధి క్షేత్రాన్ని బాగుచేయాలని వారు అక్క డికి వచ్చినప్పుడు మేము వారికి చెప్పడం జరిగింది. ఆయ్య గత 10 సంవత్సరాలలో మొండి గోడలతో పేరుకుపోయిన ఫునత వహించిన అప్పబి పొలకులు దీంట్లో ఇంకా ఏమి మిగల్చులేదు. కనీసం ఈ భూమిని కొంత భాగమైనా పేద, బిడుగు, బి ల్పీస పర్మాల వారికి ముఖ్యంగా హరిజనులు, వీళ్లకి భూములు ఇస్తే కీసం వాళ్ల బోర్లు లేకపోతే ఇతర విధానాల ద్వారా ఆ భూమిని సాగుబడిలోకి తెచ్చుకొని నిరుపయోగంగా ఉన్న భూమిని వాళ్లకి జీవన విధానాలను మెర్చు పర్ముకొనే దానికి ఉపయోగించుకుంటారని చెప్పి తెలియపర్చడం కూడా జరిగింది.

మ.12.10

కనీసం విత్తనాభివృద్ధి క్లేతాన్ని మీరు సంపూర్ణంగాచేసి రెండు జిల్లాలకు ఉపయోగపడే విధంగా చేయంటుం లేకపోతే దానిని బడుగు, బలహీనవర్గాలకు ఇవ్వటం అనే నిర్దయమైనా తీసుకోండి. ఆ కరువు ప్రాంత ప్రజానీకానికి వర్షాలుపడితే ఒక పంచైనా పండించుకోవటానికి ఉపయోగపడుతుంది. ప్రభుత్వం ఇస్తున్న సబ్సిడీలు క్లేతస్థాయి సిబ్బంది అలసత్వంవలన, నిర్దఖ్యావలన, పనిచేసేవారిలో కొంతమందికి పనిచేసే దృక్పథం లేకపోవటంవలన అనేక కరువు ప్రాంతాలు ఇట్టందులుపడుతున్నాయి. ఇనీ గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కరువుబారినవడటం జరుగుతేంది. పూర్తిస్థాయిలో సబ్సిడీలు ఇచ్చి రైతులను ఆదుకోవాలి. పెద్దలు చెప్పినట్లుగా కరెంట్ కూడా ఇస్తున్నాము. నాణ్యమైన కరెంట్ ఇష్టటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించి సుమారు 3 సబ్సిపట్ల నిర్మాణం పూర్తిచేయటం, నివిధ దశల్లో పనులు జరుగుతూండటం చూస్తున్నాము. దీనియొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వం రైతుకు ఇచ్చే 7 గంటల కరెంట్ లేక 6 గంటల కరెంట్లో ఎక్కుడా క్వాలిటీలో రాజీవడకుండా మంచి విద్యుత్ విధానాన్ని భ్రమేశపెట్టటం, ఎక్కుడా లో ఓలైంజ్ సమస్య ఉండకూడదనే ఉద్దేశ్యంతో తీసుకుంటున్న చర్యలు గమనించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంకోకపారి రైతుల పక్షపాతిగా ఆలోచించి ఇంకోక గంట సమయం పెంచితే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. అప్పుడు తీర ప్రాంత ప్రజానీకానికి సంపూర్ణంగా న్యాయంచేసినవారు అప్పతారు. మరొక్కసారి దానిని గమనించాలని కోరుతున్నాను. సునామీ వచ్చినప్పుడు మా ప్రాంతంలో జరిగిన ఫూరవిపత్తునుండి ప్రజలను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇచ్చిన డబ్బు సుమారు ఒక కోటి రూపాయలు. ఆ విపత్తువలన రెండు, మూడు నెలలపాటు అల్లాడిన ప్రజానీకానికి డిప్రిబ్యూట్ చేయమని ఇస్తే జిల్లా యంత్రాగానికి అత్యుస్తుత స్థాయిలో ఉండే కలెక్టర్గారు “వారికి ఇచ్చేది ఏమిటి, వారికి ఇష్టటానికి కుదరదు“ అనే వాదనద్వారా ప్రభుత్వానికి పంపించిందంటే, మా జిల్లా కలెక్టర్ చేయవలసిన పనులను సక్రమంగా నిర్వహించకపోవటంనల సుమారు కోటి రూపాయలను మేము నినియోగించుకోలేకపోతున్నాము. ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారి మరియు మంత్రిగారి దృష్టికి ఈ విషయం తీసుకురావటం జరిగింది. వారు సహాదయంతో ఈ విషయాన్ని పరిశీలిస్తున్నారు. తప్పకుండా ఆ దిశలో మాకు న్యాయం చేయమని కోరుతున్నాను. ప్రకాశం జిల్లా రైతాంగానికి సంబంధించిన సర్చార్జీలను మాఫీచేయాలని, 100% సబ్సిడీమీద విత్తనాలను సప్లైచేయాలని, కరెంట్ సప్లై ఇంకోక గంటపాటు పొడిగించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటూ శెలపుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ధర్మాను ప్రసాదరావు: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో నెలకొన్నటువంటి పరిస్థితులమీద జరిగిన చర్చలో గారపసభ్యులు శ్రీ కేశవ్ గారు, శ్రీ మోహనరెడ్డిగారు, శ్రీ గస్సార్ గారు, శ్రీ చిన్నారెడ్డిగారు, శ్రీ సరేంద్రకుమార్ గారు, శ్రీ కిషన్రెడ్డిగారు, శ్రీ జన్మానరెడ్డిగారు, శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్గారు, శ్రీ మహీధర్ రెడ్డిగారు అనేకమైన సూచనలను ప్రభుత్వానికి చేశారు. వారు ఈ చర్చ సందర్భంగా అనేక విషయాలు ప్రభుత్వానికి చెప్పినందుకు వారికి నా ధన్యవాదాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మనం అనేకసార్లు కరుపును ఎదుర్కొన్నాము. న్యాయంగా కరువు అనేది వర్షపాతంమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ఈ రాష్ట్ర వర్షపాతంలో ప్రధానంగా సౌత్ వెస్ట్ మాన్సున్ కంట్రిబ్యూప్స్ 60% అయితే, నార్త్ ఈస్ట్ మాన్సున్ కంట్రిబ్యూప్స్ 30%, మిగిలిన 10% వర్షపాతం ఆకాలంగా వచ్చే వర్షాలవల్ల నమోదుపుతుంది.

ఈనాడు ఇంకా మనం సైరుతి బుతుపవనాల కాలంలోనే ఉన్నాము. వచ్చే నెల చివరివరకు, అనగా సప్పెంబర్ చివరివరకు కూడా ఈ సైరుతి బుతుపవనాలను లెక్కించటం జరుగుతుంది. అంతవరకు అవకాశం

ఉన్నది. ఇప్పటికే నమోదైన వర్షపాతం మనకు కొంత ఆందోళన కలిగించిన మాట వాస్తవమే. సభ్యులు కూడా ఆ విషయాన్ని వ్యక్తంచేశారు. నార్ట్ ఈస్ట్ మాన్సున్ వలన నాలుగు జిల్లాల్లో మనకు వర్షపాతం వస్తుంది. ప్రకాశంలో కొంత పార్ట్, నెల్లారు, రాయల్సీమలోని కొన్ని జిల్లాల్లో వర్షాలు పడతాయి. ఎప్పుడైనా మేజర్ కంట్రిబ్యూషన్, అనగా 60% కంట్రిబ్యూషన్ ఉన్నటువంటి ఈ సైరుతి బుతువనాలు దెబ్బతింటే రాష్ట్రంలోని మెజారిటి పార్ట్ కరువుబారినపడినట్లు అపుతుంది. నేడు చూస్తే 3 జిల్లాల్లో 20% ఎక్కువగా వర్షపాతం నమోదైనది. నార్ట్ కోస్ట్లో జిల్లాలు, అనగా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టం ఇందులో ఉన్నాయి. సాధారణ వర్షపాతం నిజమాబాద్, తూర్పుగోదావరి, హైదరాబాద్, ఆదిలాబాద్, కరీంనగర్, వరంగల్, ఖమ్మం జిల్లాలలో నమోదైనది. ఇవి 7 జిల్లాలు ఉన్నాయి. తక్కువ వర్షపాతం నమోదైన జిల్లాలు 13. పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, మహబూబ్ నగర్, ప్రకాశం, నెల్లారు, చిత్తురు, కడప, అనంతపురం, కర్నూలు, మెదక్, రంగారెడ్డి, సల్గొండ జిల్లాలు ఇందులో ఉన్నాయి. మనం ఈ రాష్ట్రంలో సాధారణంగా అనుసరిస్తున్న పద్ధతి ఏమంటే పచ్చే నెల, అనగా సెప్టెంబర్ చివరినరకు చూసి ఏమే మండలాలు కరువుబారినపడ్డాయో అప్పుడు మనం నిర్ణయించే నిధానం సాంప్రదాయకంగా వస్తోన్నది. అందుకు 4 పారామీటర్స్ ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో, దేశంలో సాంప్రదాయకంగా అనుసరిస్తున్న పద్ధతి అది. కరువుబారినపడిన వాటిగా డిక్సెర్ చేయాలంటే ఈ పారామీటర్స్ పులిఫీల్ చేయాలని సభ్యులందరికి తెలుసు. అయితే కరువుబారినపడతాయనే సూచనలు ఉన్నాయనే సమాచారం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. కరువుబారినపడ్డాయని మాకు ఉన్న నిబంధనల ప్రకారమయితే ఈనాటికే సుష్టుంగా చెప్పులేము. కానీ ఆ సూచనలు మనకు కన్నిస్తున్నాయి. వర్షపాతం చూసినప్పుడు, సభ్యులు వ్యక్తంచేసిన ఆందోళన గమనించినప్పుడు ఆ విషయం మనకు సుష్టుంగా అవగతమపుతున్నది. ప్రభుత్వం ఆ దిశగా సుష్టుంగా చర్యలు తీసుకుంటుంది. ఈ సభలో చాలామంది క్రొత్త సభ్యులు ఉన్నారు. కనుక వారి అవగాహనకొరకు చెబుతాసు. కరువు ప్రకటించటానికి వర్షపాతం ఒక ప్రధానమైన పారామీటర్. అదేవిధంగా ఆ జిల్లాలో, ఆ ప్రాంతంలో సాగైన విస్తృతము ఎవైలబుల్గా ఉన్నటువంటి సాగు విస్తృతంలో 50% కంటే తక్కువగా నాట్యానేసే సమయానికి ఉన్నట్టుయితే దానిని కూడా మరొక ప్రధానమైన పారామీటర్గా తీసుకుంటారు. వర్షపాతం 21 రోజులకు కనీసం 2.5 మిలీమీటర్లకంటే తక్కువగా ఉంటే, డ్రై స్టోర్ ఉంటే ఇటువంటి అంశాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. అన్నింటికంటే పంట దిగుబడిని ప్రధానమైన పారామీటర్గా తీసుకుంటాము. ఇది 50% కంటే తక్కువగా ఉంటే దానిని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటాము. ఈ నాలుగు పారామీటర్లలో ఏ రెండైనా ఒక ప్రాంతానికి పర్టీస్తే ఆ మండలాన్ని కరువు మండలంగా ప్రకటించే పద్ధతి మన రాష్ట్రంలో ఉన్నది. సెప్టెంబర్ నెల పూర్తి అయిన తరువాత మాత్రమే లెక్కానేసి ఆ ప్రాంతాన్ని కరువుబారినపడినటువంటి ప్రాంతంగా డిక్సెర్ చేయటానికి అవకాశం ఉంది. ఇప్పుడు కరువుబారినపడిన ప్రాంతంగా డిక్సెర్ చేయటానికి అవకాశం లేకపోయినప్పటికీ మీరు సూచించినట్లుగా కరువు సూచనలు ఉన్నాయి కాబట్టి ప్రభుత్వపరంగా అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని అంగీకరిస్తున్నాము. ఆ దిశలో ఇప్పటికే ప్రభుత్వం చర్యలు ప్రారంభించింది.

మ.12.20

ఇప్పటివరకు వున్న పరిస్థితి చూస్తే 23 జిల్లాల్లోని 120 మండలాల్లో అతి తక్కువ వర్షపాతం అంటే 60 శాతానికంటే తక్కువ వున్నట్లు గుర్తించడం జరిగింది. అలాగే 59 శాతం నుంచి 20 శాతం వరకు తక్కువ వర్షపాతం వున్న మండలాలు 499 వున్నాయని గుర్తించడమైంది. సాధారణ వర్షపాతం కంటే తక్కువ అంటే మైనస్ 19 నుంచి ప్లస్ 19 వరకు వున్న మండలాలు 357 వరకు వున్నాయని సేటివరకు గుర్తించడం జరిగింది. అలాగే 147 మండలాల్లో సాధారణ వర్షపాతం కంటే 20 శాతం అధికంగా నమోదుయ్యాడి.

అందువల్ల రేపు రాబోయే రోజుల్లో కరువు ప్రభావం చూపబోయే పరిస్థితి కూడా పుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నోటలో కొంత కన్స్యూజన్ పుందని మిత్రులు తేశవగారు అన్నారు. గౌరవ సభ్యులు గప్పార్ గారు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఫిగర్స్ హెక్టేర్స్ లేకపోతే ఏకర్స్ అన్నది తెలియడం లేదన్నారు. ఆ ఫిగర్స్ హెక్టేర్స్ అని ఇవ్వడం జరిగింది. సాధారణంగా ఇలాంటివి హెక్టేర్లలోనే మెస్సన్ చేయడం సాంప్రదాయంగా వస్తున్నది. అందువల్ల అవి హెక్టేర్లగానే అందులో క్లియర్గా మెస్సన్ చేయడం జరిగింది ఇక రెండవది పర్సెంటేజిలకు సంబంధించి కూడా కొంత కన్స్యూజన్ పుందని, తప్పుగా పున్నాయన్నారు. ఇందులో కొంత కన్స్యూజన్ పుస్త మాట కర్కె కాని డిపోర్ట్మెంట్ ఇచ్చినఊ ఫిగర్స్ మాత్రం తప్పు కాదని మనవి చేస్తున్నాము. ఇందులో కరెస్ప్యాండింగ్ పీరియడ్ అంటే ఆగస్టు 16వ తేదీ నాటికి కాలిక్యులేట్ చేసి డిపోర్ట్మెంట్ ఆ ఫిగర్స్ ఇచ్చింది. అంటే సోత్ వెస్ట్ మాన్స్‌మాన్స్ క్రింద ఇంకా సాగు అవడానికి వచ్చే నెల చివరి వరకు అవకాశమున్నది కాబట్టి ఆ నాటి వరకు లెక్కకట్టారు. అందుచేత కొద్దిగా కన్స్యూజన్ పుండిచ్చు. కనుక ఆ విపరాలు మాత్రం తప్పు కాదని మనవి చేస్తున్నాము. అదే విధంగా వచ్చే నెల చివరి నాటికి నాట్లు పెట్టడానికి అవకాశమున్న ప్రాంతాలను కూడా నేటి వరకు పరిగణనలోకి తీసుకొని కరెస్ప్యాండింగ్ పీరియడ్కి కాలిక్యులేట్ చేయడం నలన 87 శాతం..... 116 శాతం ... ఫిగర్స్ ఇట్లా వచ్చాయని మనవి చేస్తున్నాము. అందుచేత అంతకంటే ఇందులో కన్స్యూజన్ లేదని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎమ్.ఎ.గప్పార్స్ : నార్క్స్‌గా పర్సెంటేజీలు ఇచ్చిపుంటే అర్థం చేసుకుంటాము. కాని మీరు ఈ విధంగా ఇవ్వడం వల్ల అర్థం కాకుండా కన్స్యూజింగ్ పుంది.

శ్రీ ధర్మస్తాంశురుషుడు (తుని) : అధ్యక్ష, మంత్రి గారు ఈ రిపోర్టు హాస్టలో పెట్టే నాటి వరకు ఫిగర్స్ పున్నాయని అంటున్నారు. పర్సెంటేజీలు మాత్రం డాహించిన పర్సెంటేజీలు ఇచ్చారు. దానికి, దీనికి క్లోట్ డిఫరెన్స్ ఉంది. అది మొంబర్స్ అర్థంచేసుకోవటానికి నీల్లేకుండా ఉంది. వారి మనసులో ఉన్నది ఒకటి, ఇక్కడ ఫిగర్స్లో ఉన్నది ఒకటి. అసలు ఎంత పర్సెంటేజ్ డిఫరెన్స్ ఉంది? మరలా రేపు రాబోయే రోజుల్లో ఇట్లా వస్తుంది కాబట్టి దానికి పర్సెంటేజ్ ఇట్లా ఇచ్చామంటే అది కర్కె కాదు. ఈవిధంగా జిప్పిపై చేసుకోవటం కర్కె కాదు. అదేవిధంగా రాబోయే రోజుల్లో డ్రోట్ ఇండికేషన్స్ ఉన్నాయని అంటున్నారు. డ్రోట్ ఇండికేషన్స్ ఉన్నాయని ఒకవైపు చెబుతూ మరొకవైపు పర్సెంటేజీలు ఈ విధంగా పున్నాయని చెబితే దీనికి, దానికి పొంతనలేకుండాపోయింది. దానిని క్లారిపై చేస్తే బాగుంటుంది. అందుచేత దానిని కర్కె చేసి మళ్ళీ హాస్టలో పడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ధర్మస్తాంశురుషుడు (తుని) : అధ్యక్ష, నేను మొదటి చెప్పాము. డ్రోట్ డిస్కెర్చెంట్సానికి సెప్టెంబర్ ఎండింగ్ వరకు సమయం ఉండటంవలననేడు మీకు ఇచ్చిన ఫిగర్స్ కరెస్ప్యాండింగ్ పీరియడ్ పరకే కాలిక్యులేట్ చేసి ఇవ్వటం జరిగింది. దీనిని మీరు అర్థంచేసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాము. మీకు ఇచ్చితమైన ఫిగర్స్ కావాలంటే సెప్టెంబర్ చివరిలోగాని రావు. అంతవరకు అంటే ఆగస్టు, సెప్టెంబర్ మంత్రీ కంస్టి

అయ్యంతవరకు వెయిటేచేయాలి తప్ప ఇప్పుడే ఆ ఫిగర్స్ కావాలంటే కష్టము. అందువలన ఈరోజువరకు జరిగిన శాతాలకు మాత్రమే వాటికి సంబంధించిన కరెస్పాండింగ్ ఫిగర్స్ కాలిక్యూలేట్చేసి ఇప్పటం జరిగింది. రాష్ట్రంలో పంటలు వేసినవిస్తీర్ణానికి వర్షే 77.97 లక్షల హెక్టార్లు సాధారణ విస్తీర్ణంగా ఉంది. అయితే ఈరోజువరకు 53.35 లక్షల హెక్టార్లలో సాగు జరిగింది. ఇందులో పరి సాగు యొక్క సాధారణ విస్తీర్ణం 22.77 లక్షల హెక్టార్లు కాగా ఇవాళ్ళి పరకు 13.77 లక్షల హెక్టార్ల పరకు సాగయ్యాడి. ఇక ఆహోరధాన్యాల సాధారణ సాగు విస్తీర్ణం 41.32 లక్షల హెక్టార్లు ఉండాలి. అయితే ఈరోజువరకు 25.57 లక్షల హెక్టార్లు కనపడుతోంది. అలాగే డ్రై క్రోప్ 52.75 లక్షల హెక్టార్లు సాధారణ సాగు విస్తీర్ణం అయితే ఇది 31.93 లక్షల హెక్టార్లు నేటివరకు సోన్ ఏరియలో చూసించటం జరిగింది. ఇపిపంటల విస్తీర్ణానికి సంబంధించి ప్రభుత్వంపడ్డ ఉన్న లెక్కలు. అయితే డోట్ ఇండికేషన్ ఉన్నాయని చాలామంది సభ్యులు మాటల్లాడుతున్నప్పుడు చెప్పారు. ప్రతి సంవత్సరం సేను కూడా చూస్తున్నాను. గడచిన 10 సంవత్సరాలలో ఉన్న ప్రభుత్వాల్నిసు, నేటి ప్రభుత్వంలో కూడా చూశాను. కరువు అంటే కేవలం, కరువు వచ్చినప్పుడు వారికి ఏదో కొద్దిగా ఉపాధి కల్పించటమో, నాలుగు పైసలు ఇప్పించటమో లేకపోతే కొన్ని రాయితీలు ఇస్పించే కార్బోమాలు చేయటంవల్లనో ఆ ప్రాంత ప్రజల పరిస్థితి మెరుగుపడదు. కనుక ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రభుత్వాలు ఈ 50 సంవత్సరాలలో చేసింది ఏమి కనపడుతుందంటే కరువు పరిస్థితిలో చేపట్టిన చర్యల వల్లా ప్రాంతం తాలూకూ ప్రజల్లో విశ్వాసాన్ని కల్పించి వారిలో ఘైర్యాన్ని పెంచితే తప్ప వారి పరిస్థితులు మెరుగుపరచలేమని మనకు కనపడుతుంది. వారికి విశ్వాసాన్ని కల్పించి, వారి తాలూకు పరిస్థితులు మెరుగుపరచాలంటే ప్రాజెక్టులు కావాలి. ఇక్కడ చాలా మంది సభ్యులున్నారు. ప్రాజెక్టును మేము వ్యతిరేకించటం లేదని చాలా స్పష్టంగా కమ్యూనిస్ట్పార్టీవారు అన్నారు. అయితే ఆ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి కొంత క్లారిటీ కావాలని, మొదలు పెట్టండి కాని పారదర్శకంగా, ఎలాంటి అవకతువకలు లేకుండా జరగాలన్నదే తమ ఉద్దేశమని స్పష్టంగా చెప్పినందుకు వారిని అభిసందిస్తున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీవారు చిన్నచిన్న విషయాలు మాటల్డారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఎప్పుడైనా ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి సంబంధించి ఒక లాంగ్ టర్మి ప్రోటుబీ ఉండాలి. అలా లాంగ్టర్మ్ ప్రోటుబీ ఈవేళ ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. గతంలో ప్రభుత్వానికి అలాంటి లాంగ్టర్మ్ ప్రోటుబీ లేకపోవటంవలన రాష్ట్రంలో దయనీయ పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయని దైతుల బాధలు చూసిన మాకు హృదయం కరిగిపోయిందని కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. అనంతపురం జిల్లా సభ్యులు మోహన్‌రెడ్డిగారు మాటల్లాడుతూ "నీరెందుకు లేదు, కబేళాలకు వెల్లిపోతున్న పశుపుల కళల్లో చూడండి నీరు" అన్నారు. అలాగే "కలకత్తాకు వెళ్లిన కూలీల కళల్లో చూడండి నీరు" అని చెప్పినప్పుడు ఎవరి హృదయాలైనా ద్రవించక మానవు. అందుచేత ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం పట్ల ఆసక్తి ఉందని చెప్పినప్పుడు మీరు హస్యంగా తీసుకున్నారు. ముఖ్యంగా ఈ సభా నాయకునికి, ఈ ప్రభుత్వానికి నాయకత్వం పోస్తున్న రాజశేఖరరెడ్డిగారు లాంగ్టర్మ్ ప్రోటుబీ పెట్టుకుని కరువు పరిస్థితుల్లో నలిగిపోతున్న బీదలు, పేదలు, నిరాశ్రయులైనవారికి ఆశలు కల్పించే ప్రయత్నాలు ఈ ప్రాజెక్టును నిర్మించటంద్వారా చేయటం జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. గతంలో అధికారంలో పున్న వారు దీనిగురించి పట్టించుకోలేదు. కనీసం మేము చేస్తున్నప్పుడు కూడా దానిని వారు అపహస్యం చేశారు, అసాధ్యమని అన్నారు. కానీ ప్రస్తుతం దీనికి మించిన పరిష్కారం వేరొకటి లేదు. రాష్ట్రంలో కరువు పరిస్థితులవల్ల ప్రకృతి విలయతాండవం చేసినప్పుడు చిన్నచిన్న సహాయాలు చేసి వారి పరిస్థితులు గొప్పగా మెరుగుపడ్డాయని అనుకోవటం కర్ణ్ కాదు. ఆ ప్రాంత ప్రజల సమయాల శాశ్వత పరిష్కారానికి అది దోహదపడదని ఇప్పుటికేనా మీరు అంగీకరించాలని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాన్ని వ్యతిరేకించపడ్డని కోరుతున్నాను. పేదప్రజల కళల్లో ఘైర్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రయత్నాలకు మీరు నహకరించాలని ఈ సందర్భంగా విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను.

నీరు మనకు ఉపాధిని చూపించేది. నీరు ఒక సంస్కారం. అన్ని రకాలైన శక్తిని ఇచ్చేది నీరు. నీరు మనకు ఒక కల్పర్సును నేర్చుతుంది. ఇది చరిత్ర చెబుతున్నది. అందువలన ఈ ప్రాజెక్టులను టేక్స్ చేయటం అనేది మాయుక్క లాంగ్టర్స్ ప్రోటోబీ అని మనవిచేస్తున్నాను. జనార్థనరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఆ విషయాలన్నింటికీ మనకు పరిప్పొరాలు ఉన్నాయి. నీరుతీసుకువెళ్లడం ఒకటే ఆయా ప్రాంతాల ప్రజల సమస్యలకు పరిప్పొరం. అందువల్ల నీరు తీసుకెళ్లకుండా ఏ పని చేయటం సాధ్యంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు కరువు పరిస్థితుల్లో కూడా వర్షాలు రాకపోయినా గుంటూరులో రైతులకు ఆందోళన లేదు. ఎందుచేత? కేవలం నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుద్వారా రైతులు వారి పోలాలు తడిపి పండించుకునే అవకాశం ఉండటంవలన వారికి ఎలాంటి ఆందోళన లేదు. మరి అనంతపురం జిల్లా పరిస్థితి చూస్తే అక్కడ నీరు లేదన్న ఆందోళన ఉంది. అక్కడ ప్రాజెక్టులు లేనందున ఆ ప్రాంత రైతులు ఇబ్బందులుపడుతున్నారు. కాబట్టి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం సాధ్యమోతుందా, లేదా అనేది మనం తరువాత చర్చించవచ్చు. ప్రాజెక్టులు నిర్మించబానికి అవకాశం ఉంటే ఎట్లాంటి ప్రాజెక్టులు కట్టటం అనేది తరువాత నిర్మించవచ్చును. కానీ ఏనో చిన్న చిన్న సాంకేతిక కారణాల క్రింద ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి ఏర్పడిన అడ్డంకులను అధికారులు చూస్తారు. మనం ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి సహకరించటంలో ఎలాంటి విభేదాలు అవసరం లేదు. కనుక ప్రాజెక్టులు అవసరం లేదని అనుకునే పార్టీలు ఉంటే ఆ ఆలోచన విరమించుకోవాలని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను.

మ.12.30

అలాంటి ప్రాజెక్టులు అవసరం లేదనే స్టోండుతో ఏపైనా పొర్ట్లుంటే వారికి ఈ శాసనసభలో ఆవిషయాల మీద మాటల్లాడే అర్థత లేదని, వారిని ప్రజలు చీ కొడతారని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. గడచిన పది సంవత్సరాలుగా నీరు లేని ప్రాంతాలకు ఇప్పుడిప్పుడే ఈ సంవత్సరం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న సుమారు ఏడు లక్షల ఎకరాలకు నీరందించే ప్రయత్నాలు మంత్రులు గాని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గాని చేస్తున్నారు. ఆ ప్రాంత రైతులో ఎంతో అనందం కనిపిస్తోంది. ఎన్నో రకాలుగా సబ్సిడీ, తాత్కాలిక సహాయం అందించినపుడు అంత ఆనందం చూడలేదు. తరతరలుగా ఎదురు చూస్తా, నీరు వస్తే పంటలు పండించుకుని తమ స్థితిగతలను మెరుగుపరచుకోవచ్చని సంతోషపడుతున్నారు, అందుకి వారికి సాగునీరు అందించడమన్నది చాలా ఆనందంగా పుంది. డెండుసుర సంవత్సరాలుగా చేపడుతున్న ప్రాజెక్టుల ద్వారా ఈ సంవత్సరం లక్షలాది ఎకరాలకు నీరందిస్తున్నాం . ఇది ఆ ప్రాంతాలలోని రైతుల్లో, కూలీలకు శాశ్వతంగా ఒక రకమైన విశ్వాసాన్ని పెంచగలిగింది .

ఈరోజు 13 జిల్లాలలో జాతీయ ఉపాధి పోమీ పథకం అమలు జరుగుతోంది. దానికి సంబంధించి గౌరవ సభ్యులు కొన్ని అభిప్రాయాలు చెప్పారు. వెంటనే ప్రారంభించాలని కొంతమంది సభ్యులు చెప్పారు. ఈ ప్రోగ్రాము ప్రారంభించడం, ఆపించడమన్నది ఉండడని మనవి చేస్తున్నాను. 365 రోజుల్లో కూడా ప్రకటించినటువంటి పదమూడు జిల్లాల్లో ఎవరైతే ఉపాధిలేని వారున్నారో వారికి నోటీసు ఇచ్చిన 15 రోజుల్లో చట్టం ప్రకారం ఉపాధి పొందే హక్కు కేంద్ర ప్రభుత్వం కల్పించింది. ఉపాధి లేక ఇంకొక ప్రాంతానికి వెళ్లే సమస్య లేదు. ఇలాంటి సంఘటనలుంటే వాటిని లోతుగా పరిశీలించవలసిన అవసరం పుంది. ఇతరతా ప్రయోజనకరమైన కూలీ కోసం వెళుతున్నారా, లేక మెరుగైన ఉపాధి కోసం వెళుతున్నారనేది చూడాలి తప్ప ఉపాధి లేదనే మాట ఎక్కడైనా పుందని చెబితే దాన్ని పరిశీలిస్తాం . సంబంధిత అధికారులను శ్శీంచడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. దేశంలో అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా అమలపుతున్న ఈ పథకం అమలులో

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముందుంది. అందరికీ ఆదర్శంగా ఈ పథకాన్ని మన రాష్ట్రం అమలు చేస్తోంది. ఈ పథకాన్నికి సంబంధించి నిధులున్నాయా అని అడిగారు. ఇప్పుడు దీనికి లభ్యంగా వున్న నిధుల గురించి చెప్పుదలుచుకున్నాను. ప్రకటించిన పదమూడు జిల్లాలకు సంబంధించి నిధులు సమృద్ధిగా పున్నాయి. జాబ్ కార్బున్న వారికి వారు అడిగిన కూలీ కల్పించే కార్బూకమం ప్రభుత్వం దగ్గర పుందని మనవి చేస్తున్నాను. గపూర్గారు మాట్లాడుతూ అనుమతి తీసుకుని ఈ పథకాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభించమని అడిగారు. మళ్ళీ ప్రారంభించే సమస్య లేదు, ఈపథకం ఆన్ లోనే పుంది, దీనికి ఎవరి అనుమతి అవసరం లేదు. మీ ప్రాంతంలో అటువంటి సంఘటనలేమైనా పుంటి సంబంధిత అధికారి దృష్టికి తీసుకెళ్ళండి. అధికారులు స్ఫుందించకపోతే వారిపై కలిన చర్యలు తీసుకుని ఈ పథకాన్ని పట్టిప్పంగా అమలు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో అమలపుతున్న ఈ పథకాన్నికి సంబంధించి ప్రతి జిల్లాకు ఒక రిలీఫ్ ఆఫీసర్సు ఏర్పాటు చేయాలని ప్రధానమంత్రి నిర్దయం తీసుకున్నారు. ఆ మేరకు వచ్చే నెలలో ప్రతి జిల్లాకు ఒక రిలీఫ్ ఆఫీసర్ రాబోతున్నారు. వాళ్ల ప్రతిరోజు 12 అంశాలను మానీటర్ చేసే అవకాశం పుంది. ఈ కరపు బారిన పడిన కుటుంబాలకు అందించే సహాయ కార్బూకమం మరింత సిస్టమేటిక్ గా చేయడానికి ఈ అధికారి ద్వారా సాధ్యమవుతుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకబోతే త్రాగునీటి సమస్య . త్రాగునీటికి సంబంధించి ఇప్పటికి రాష్ట్రంలో 300393 బోర్డెల్స్ ఉన్నాయి. మేము ఇప్పటికి తెప్పించుకున్న స్టోటిస్టిక్స్ ప్రకారం 5600 బోర్డెల్స్ డిఫండ్ అయ్యాయి. ప్రాట్కెండ్ వాటర్ సఫ్ట్ స్టీముకు సంబంధించి పని చేయని తొమ్మిది స్టీములను గుర్తించాం . ట్యాంకర్స్ ద్వారా నీరు సరఫరా చేయబడుతున్న గ్రామాలు 73 పున్నాయి. నీటికి అవసరమైన రూ. 52 కోట్లు విడుదల చేయడం జరిగింది. ప్రధానం తక్కువ సమాదై తాగునీటికి ఇబ్బంది పదుతున్న జిల్లాలు ఏవైతే ఉన్నాయా వాటికి సంబంధించి జిల్లా కలెక్టర్సు ఆదేశించడం జరిగింది. ఎలాంటి అవసరమైచ్చినా మీట్ కావడానికి మీరు వెనుకంజ వేయవద్దని చెప్పడం జరిగింది. తాగునీరు అందించే విషయంలో ఎలాంటి జాప్యానికి వీలు లేదని అవసరమైన నిధులు ఇప్పడం జరిగింది. ఇప్పటికే ఆదేశాలు ఇచ్చాం . ఆ మేరకు అర్డడబ్లూస్ క్రింద రూ. 80 కోట్లు , సిఅర్ఎఫ్ క్రింద మరొక రూ. 8.94 కోట్లు విడుదల చేయడం జరిగింది. అన్ని ప్రాంతాలలో తాగునీటి అవసరాలను తీర్చడానికి నిధుల సమస్య ఉండబోదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం గురించి చెప్పాం, దానికి సేనే గాకుండా కన్సర్వ్ మినిస్టర్ గారు కూడా పున్నారు. ఎవరికైనా ఇంకా నివరాలు కావాలంటే, ఈ పథకం గురించి ఈ శాసనసభ ద్వారా ప్రజలకు మరింతగా తెలియజేయాలనుకుంటే దీన్ని పోర్ట్ డిస్కషన్ క్రింద గాని, రూల్ 304 క్రింద గాని టేక్స్ చేసి ఏవైనా అనుమానాలుంటే తోలిగించుకునే ప్రయత్నం చేధ్యం .

మ.12.40

అన్నింటికంటే ముఖ్యాలగా కొద్ది వారాలుగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచిస్తున్న విషయం ఒకటి పుంది. ఒక చిన్న డిస్ట్రిక్టీ కసబడుతోంది, కొంతమంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ చెప్పారు మాతే, అధికారులతో ముఖ్యమంత్రి గారు చర్చించిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. వరద ప్రాంతాలలో సష్టఫోయిన వారికి ఇన్స్పుర్ట్ సబ్సిడీ ఇస్తున్నాం అలాగే సీడ్స్ సబ్సిడీ ఇస్తున్నాం. కొన్ని సందర్భాలలో ఇస్సూరెన్స్ కూడా వస్తుంది. కానీ, ప్రధానా తక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాలలో ఎవరైతే పంట పెట్టుకొని సష్టఫోయిన రైతాంగం ఉంటారో వారికి ఎలాంటి ప్రయోజనం అందడంలేదని గమనించిన తరువాత ముఖ్యమంత్రి గారు ఉన్నతస్థాయి అధికారులతో ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి నిర్దయం తీసుకున్నారు. అలాంటి కరపుబారిన పడిన రైతాంగానికి సంబంధించి ఒక

సంతోషకరమైన విషయాన్ని నేను చెప్పుదలచుకున్నాను. నిజానికి కేంద్రప్రభుత్వం మన లాంటి రాష్ట్రాలకు విషయాన్ని కొనం ఇచ్చినటువంటి కెలామిలీ రిలీఫ్ ఫండ్ సరిపోకున్నా ముఖ్యమంత్రి గారు ఇలాంటి పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని అనంతపురం, మహబూబ్ నగర్, ప్రకాశం ఇతరత్రా జిల్లాలలో నిరంతరం కరపు బారిన పద్మ రైతాంగాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, అవసరమైతే చిత్తూరు జిల్లాకు కూడా, రాష్ట్ర నిధుల నుండి మరింతగా మీట్ కావడానికి నిర్దయం తీసుకున్నారు. దాని ప్రకారం కరువు ప్రాంతంలో ఉండే రైతాంగానికి సీడ్ సబ్విడీటోబాటు పంట వేసుకొని సష్టపోయిన రైతాంగానికి ఇస్మారెన్స్ వచ్చినా రాకపోయినా 5 ఎకరాలకు పరిమితం చేసి ప్రతి రైతుకు ఇన్ఫుల్ సబ్విడీ ఇవ్వాలనే నిర్దయం ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్నారని చెప్పడానికి సంతోషమైనాను. దీని మూలంగా కరపు ప్రాంతాలలో ఉన్న రైతులకు దైర్యం వచ్చింది. ఎంతో కాలంగా చిన్న తేడా ఉండేది. నేటిరస నిర్దయం ద్వారా పంట పోయిన ప్రతిసారి ప్రభుత్వం ద్వారా ఎంతోకొంత అందజేసే అవకాశం వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. కేశవ్: అధ్యక్షా, గతంలో అనంతపురం జిల్లాలో పెద్ద రైతులకు కూడా ఇచ్చారు. ఇదేదో కొత్తగా ఇస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు.

శ్రీ ధర్మా ప్రసాదరావు: ఎప్పుడూకూడా ఇన్ఫుల్ సబ్విడీ అనేది రైతు సష్టాన్ని పూర్తిగా పూడ్చలేదని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. కేశవ్ గారు! దయచేసి వినండి. ఏదైనా రాష్ట్రంలో ఒక ప్రత్యేకమైన పరిస్థితిలో సభలో సభ్యులు అందోళన వ్యక్తం చేసినప్పుడు ఆనాటి ప్రభుత్వాలు ఆ ఒక్క పరిస్థితులకే స్పందించి ఇచ్చిన పరిస్థితులున్నాయి. నేడు ప్రకటించింది ఒక ప్రాంతానికో, ఒక జిల్లాకో సంబంధించి కాదు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అమలుచేయడానికి తీసుకున్న నిర్దయం అని మనవిచేస్తున్నాను. దీని ద్వారా రాష్ట్రంలో కరపు బారిన పడబోతున్న రైతాంగానికి కొంత ఊరట, విశ్వాసం కలుగుతుందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షు, ఈ రాష్ట్రంలో ఉద్యానవనాలు, తోటల పెంపకం గురించి చిన్నారెడ్డి గారు చెప్పారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న బీడు ప్రాంతాలలో కరపు ప్రాంతాలలో కొంత సబ్విడీ ఇచ్చి కొన్ని కార్బోక్సిలు అమలు చేస్తున్నాం. దీంట్లో రెండు రకాలైన కార్బోక్సిలు ఉన్నాయి. ఒకటి, రాష్ట్ర ఉద్యానవన మిషన్. రెండు, కేంద్ర ఉద్యానవన మిషన్. ఈ రెండూ కలసి ఈ సంవత్సరం 13,549 హెక్టార్లలో పండ్ల తోటల పెంపకానికి, దానికి 21.56 కోట్ల రూపాయల సబ్విడీ ఇవ్వడానికి మన దగ్గర నిధులు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. సాంప్రదాయ పంటల నుండి లాభదాయకమైన ఉద్యానవనాల పెంపకం వైపు డైవర్ట్ చేసి, రైతులను ప్రోత్సహించడానికి శాసనసభ్యులు కృషి చేస్తే తగిన నిధులు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని మనవిచేస్తున్నాను. కేంద్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో ఈ పథకం 18 జిల్లాలలో అమలులో ఉంది. కరపు ప్రాంతాలలోని రైతులను ఇటువైపు మళ్ళించే ప్రయత్నం చేసి దీన్ని పూర్తి స్థాయిలో ఉపయోగించుకునే విధంగా చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

ఓందు సేద్యం మన రాష్ట్రంలో అమలుజరుగుతోంది. చాలా ప్రాంతాలలో ఇది విజయవంతంగా కొనసాగుతుంది. దీని మూలంగా రైతులలో విశ్వాసం పెరిగింది. ఆరేడు సంవత్సరాలుగా 1.2 లక్షలు హెక్టార్లలో 403.17 కోట్ల సబ్విడీ ద్వారా ఓందు సేద్యాన్ని అభిపూర్ణించే చెయ్యడానికి, ఇందులో 75 చాతం సబ్వి ఇవ్వడానికి నిర్దయం చేశారు. దీన్ని కూడా అన్ని ప్రాంతాలలో విస్తరించి రైతాంగానికి ప్రయోజనం కలిగేదిగా చేసి కరపు ప్రాంతాలలోని రైతులను సాంప్రదాయక పంటల నుండి ఇటువైపు మళ్ళించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. చిత్తూరు, ప్రకాశం, అనంతపూర్, కర్నాలు, కడవ జిల్లాల్లో 5,10,980

పొక్కారలో 94687 క్వింటాళ్ల విత్తనాల సరఫరాకు రూ . 21.8 లక్షల సబ్మిడీలో చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ జిల్లాల్లో విత్తనాలు సరఫరాకు సిద్ధంగా పున్నాయి. ఎక్కడైతే పంట దెబ్బతింటుందో అక్కడ రైతులు దీన్ని ఉపయోగించుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాం . అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంటు రైతాంగానికి ఏమీ చేయడం లేదని అంటున్నారు. అన్ని ప్రాంతాలలోని వ్యవసాయ శాఖాధికారులు ఎన్నామరేపస్త చేసే కార్యక్రమం జరుగుతోంది, కంటినెజనీసీ ప్లాన్సు రైతులు ఉపయోగించుకునే విధంగా, ఏ పంటలు వేయాలి, వారికి కావలసిన అన్ని రకాల సూచనలు మండల స్థాయిలోని అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్స్ చేస్తున్నారు. ఉన్నటువంటి పైంటిస్టులు, జాయింట్ డైరెక్టర్, డెప్యూటీ డైరెక్టర్ , అసిస్టంట్ డైరెక్టర్లతో టీములను ఏర్పాటు చేసి, రెస్పోన్సిబిలిటీని పెట్టి విస్థృతంగా రాష్ట్రమంతా పర్యాటక చేసి నేటి పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ప్రిపర్ చేసే కార్యక్రమం వ్యవసాయాధికారులు చేస్తున్నారు. అందుచేత రైతాంగాన్ని సిద్ధపరచడంలో వ్యవసాయశాఖ నిర్లక్ష్యం ఉండననే మాట వాస్తవం కాదని మనవి చేస్తున్నాము.

రాయలసీను జిల్లాల్లో, ప్రకాశం జిల్లాల్లో పశుగ్రాసం కొంత తక్కువగా పున్న మాట వాస్తవమే. దానిన అంచనా వేసి 2.73 లక్షల టమ్ముల పశుగ్రాసానికి అవసరమైన 75 శాతం సబ్మిడీ ఇవ్వాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నాం . దానికి అవసరమైన నిధులు విడుదల చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నాం . వ్యవసాయానికి సంబంధించి అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకోమని ఆదేశించడం జరిగింది. పశునంపదకు అవసరమైన గ్రాసాన్ని ఉత్పత్తి చేయడానికి కావలసిన విత్తనాలున్నాయో, వాటికి సంబంధించి ఇంతకు ముందే కొన్ని సంస్థలను రెడీ చేసి ఆ విత్తనాల సంస్థల ద్వారా సరఫరా చేసే విత్తనాలకు 75 శాతం సబ్మిడీ ఇచ్చి ఈ ప్రాంతాలలో పశుగ్రాసాన్ని తయారుచేయాలనే కంటినెజనీసీ ప్లాన్ సిద్ధంగా పుండని, దాని ఏర్పాట్లు పశు సంవర్ధక శాఖ చూస్తోందని, పశుగ్రాసానికి ఇభ్యంది పడే అవసరం లేకుండా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటోందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము.

సిఆర్ఎఫ్ నార్స్‌సు మీరు రైపైజ్ చేయండి, కొన్ని కొత్త పంటలు తీసుకరండి, ఇచ్చిన ఇన్స్ట్రువ్ సబ్మిడీని పెంచమని చెప్పారు. ఒక కమ్మిటీ నివేదిక కూడా అందింది. అందులో వచ్చిన సూచనల మేరకు ఎక్స్‌పర్ట్స్, సీనియర్ అధికారులు, కొంతమంది ప్రతినిధులతో ఒక కమిటీని వేళాం . కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్నటువంటి సహాయం, కేంద్రం కేటాయించినటువంటి నిధులు, అదసంగా కొత్తగా వచ్చే సిఫారసులు, ఏమేరకు నిధులు అవసరమన్న విషయాలకు సంబంధించి నివేదిక అందని తర్వాత తగిన విధంగా మాన్యపల్ మార్పుకోవడానికి, నార్స్ మార్పుకునే విధంగా ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది .

గౌరవ సభ్యులు మాటల్లాడినపుడు అనేక విషయాల గురించి చెప్పారు. బోర్డు గురించి చెప్పారు, బోర్డును వేయడంలో సమస్య లేదు. అవసరమున్న అన్ని ప్రాంతాలలో బోర్డు వేయడానికి ప్రభుత్వం నిధులు ఇస్తుంది. తగిన విధంగా స్పుందించమని జిల్లా కలెక్టర్కు చెప్పాం . తాగునీటి సమస్య ఏ ప్రాంతంలో పున్న పరిష్కారం చేయడానికి సిద్ధంగా పున్నామని మనవి చేస్తున్నాము. ఇజిఎస్ వథకం క్రింద అనంతపురం జిల్లాలో రూ. 11కోట్లు, ఆదిలాబాదులో రూ. 10కోట్లు, చిత్తురు జిల్లాలో 17కోట్లు, కడవ జిల్లాలో రూ. 13 కోట్లు, కరీంసగర్ జిల్లాలో రూ. 13 కోట్లు, ఖమ్మం జిల్లాలో రూ. 28కోట్లు నిధులు లభ్యంగా పున్నాయి. అలాగే మహబూబ్సగర్ జిల్లాలో రూ. 16కోట్లు, మెదక్ జిల్లాలో రూ. 9కోట్లు, సల్గొండ జిల్లాలో రూ. 31కోట్లు, నిజామబాదు జిల్లాలో రూ. 5కోట్లు, రంగారెడ్డి జిల్లాలో రూ. 15కోట్లు, విజయనగరం జిల్లాలో రూ. 18కోట్లు, వరంగల్ జిల్లాలో రూ. 26కోట్లు నిధులు లభ్యంగా పున్నాయని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము. అనంతపురం జిల్లాలో శాంక్షే

చేసిన పనులు 107706 ఉన్నాయి, వీటి విలువ రూ. 408 కోట్లు . కడవ జిల్లాలో రూ. 32 కోట్ల విలువైన 7752 పనులను శాంక్ష్ణ చేశాం . అలగే చిత్తరు జిల్లాలో 22310 పనుల శాంక్ష్ణ చేశాం, వీటి విలువ రూ. 129కోట్లు . వర్చువు గ్రోండ్ అయినని, నిధుల లభ్యత వివరాలు చెప్పాను. నేను చెప్పిన 13 జిల్లాల్లో జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని ప్రజలు సద్వినియోగం చేసుకునే విధంగా వారిని చైతన్యవంతులను చేయాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను. పని కోసం ఎవరినీ అడగులసిన అవసరం లేదు. ఆ ప్రాంతంలో ఉండే అధికారి దగ్గరకి పోయి పని కావాలని కోరితే చాలు, చట్ట ప్రకారం పదిహేను రోజుల్లో పని పొందే హక్కు వుంది కాబట్టి దానికి అలవాటు పడేవిధంగా ప్రజలను చైతన్యవంతులను చేయాలి. మనం ఎన్ని కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నామన్నది ముఖ్యం కాదు. అవసరమైన వాడికి అందజేశామా లేదా అన్నది ముఖ్యం . గత అనుభవాలను చూస్తే మనం క్వాంటిటీ చూపించాలే తప్ప అవసరమైన వాడికి అందించలేకపోయాం . నేడు జరుగుతున్నదేమిటి, అవసరమైన వాడికి అందించగలుగుతున్నాం . ఆమేరకు చిత్తశుద్ధితో ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకుంటోందని మని చేస్తున్నాను. రైతుల లోస్ట్ రీపెడ్యూల్ గురించి అడిగారు. రైతులను ఆదుకోవడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు కొన్ని నిర్లయాలు తీసుకున్నారు. ప్రాజెక్టుల ప్రాంతంలో పుండే రైతులు, అప్పుల్లో మునిగిపోయిన రైతుల భూములు అక్సెర్ చేసినపుడు, ఆ భూములకు వచ్చినటువంటి నష్టపరిహారం చేతికందకుండా పుంటే వారికి కొంత వెనులుబాటు కల్పించడానికి నాచార్చుతో మాట్లాడి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొంత ముందుకు వచ్చి వారి అప్పుల వడ్డిని పూర్తిగా మాఫీ చేయాలని, దాని గురించి కూలంకషంగా చర్చించి ఒక నీర్ణయం తీసుకోబోతున్నారు. ఎక్కడ వీలెతే అక్కడ రైతులను రక్కించడానికి, వారికి విశ్వాసం కల్పించడానికి ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రయత్నాలు ఎవ్వరూ నేలెత్తి చూపలేని విధంగా పున్నాయని మని చేస్తున్నాను. ఏడు గంటలు కరెంటు ఇస్తే, ఒక గంట ఎక్కువ ఇప్పండనే మాట చెబుతున్నారు. ఆ పని మీరు చేయలేకపోయారే ! మీరు ఆ పని చేసి మాకు చెప్పింటే బాగుండేది. కనీసం మీరు ఆనాడు ఆ ప్రయత్నం చేయలేదు. చనిపోయిన రైతు కుటుంబానికి ఏమీ చూపించకుండా గాలికి నదలేశారే ! ఈ ప్రభుత్వం అటువంటి కుటుంబాలకు రూ. 1.50 లక్షల చోప్పున ఇచ్చి మల్లీ బతుకు సాగించడానికి వారిలో విశ్వాసం కలిగించే ప్రంపుత్వం చేస్తోంది. మేము రైతాంగం కోసం ఎన్నో నిర్లయాలు తీసుకుంటుంటే మీరు పైనుంచి విమర్శిస్తున్నారు. ప్రాజెక్టులు నిర్మించి రైతాంగాన్ని ఆదుకోమంటే అది అనాధ్యమని తప్పించుకున్నారు. నేడు ఈ ప్రభుత్వం ఆ నిర్మాణాలకు ప్రయత్నం చేసినపుడు, మీరు దెబ్బతింటారు, ఇది సాధ్యం కాదు, మీకు తెలియదు, అనుభవం లేదని అనేకసార్లు ఈ సభలో ప్రతిపక్ష నాయకులు వారించారు. నేడు ఒకవైపు ఈ ప్రాజెక్టులు అయిపోతుంటే మీరు తింటున్నారు, అది చేస్తున్నారు, ఇది చేస్తున్నారని అంటూ ప్రాంతాల మధ్య విభేదాలు సృష్టించి పబ్బం గడుపుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, ఇది కరెక్ట్ కాదు. ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరానికి కంటినేజెన్సీ ప్లాస్టమ్ సిద్ధంగా పుంది. కరపు ప్రాంతాలలో శాశ్వతాంగా కరపు నివారించడానికి, కూతీల పలసలను ఆపి ఆ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడానికి లాంగ్ టెర్న్ ప్లైట్జి పుంది. అందుచేత ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం రాజీ పడేది లేదు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కార్బికులను, రైతు కూతీలను, రైతాంగాన్ని, ఇతర చేతి వృత్తుల వారిని ఆదుకుంటామని మని చేస్తున్నాను. ఆయా ప్రాంతాలలో పెస్సన్ సరిగా అందుతున్నాయా లేదా మానీటర్ చేయమన్నారు . జిల్లా కలెక్టర్లను అదేశించడం జరిగింది. ఇప్పటికే ఫోర్స్లో పున్న పథకాల ద్వారా అందిస్తున్న పెస్సన్ ఎప్పుడైనా అందకపోతే తగిన విధంగా చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం, రంచనుగా అందించే ప్రయత్నం ఈ ప్రభుత్వం చేస్తుందని ఈ సందర్భంగా మని చేస్తున్నాను. మీరు అడిగిస విషయాలన్నీ నేను ఇప్పుడు చెప్పిన వాబిల్లో పుంటే పుండవచ్చు . ఇంకా ఏవైనా

పుంటె క్లారిఫికేషన్స్‌లో అడిగితే వాటిని మరింత క్లారిపై చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తానని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మ.12.50

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి: అధ్యక్ష, రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు చాలా విపులంగా చెప్పారు. నేను కొన్ని విషయాలు కవర్ చేస్తాను. ఈ మద్యకాలంలో కరువు బాగా ఎక్కువగా వస్తుందని అందరికీ తెలుసు. గడచిన 20 సంవత్సరాలలో 15, 16 సంవత్సరాలు ఎంతో కొంత కరువు వచ్చింది. కరువు వచ్చినప్పుడు శాఖతమైన కరువు నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఆవిషయం మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. ప్రథానంగా మొన్న వరదలు వచ్చిన జిల్లాల్లో, మొదటి నారంలో వరదలు వచ్చాయి. మరల నెలాఖరు వరకు వర్షాలు లేవు. విపరీతంగా కరెంటుకు సంబంధించిన డిమాండు పెరిగింది. నెంబర్ అఫ్ రెయిసీ డేస్ జనరల్గా తగ్గిపోతున్నాయి. వర్షాలు వ్యౌభికాగా వస్తున్నాయి. ఎండ వచ్చినప్పుడు 40, 60 రోజుల వరకు వర్షాలు రాక ప్రజలకు చాలా ఇబ్బంది ఏర్పడుతుంది. దీనికి మార్గం ప్రాజెక్టులు కట్టడం, నీళ్లను నిలవేసుకొని ఆ నీటిని అవసరమైన మేరకు వాడుకోవాలి. ఈ మేరకు ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మొట్టమొదటి రోజు నుండి ఈ విధానాన్ని అమలుపరచి జలయజ్జం పేరుతో రాష్ట్రానికి సంబంధించిన అన్ని పెండింగు ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాలని కృతమిశ్చయంతో ఉన్నాము. మేజర్, మీడియమ్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుని అన్ని చేపట్టడం జరిగింది. ప్రాజెక్టుని చేపట్టినప్పుడు కేవలం ప్రాజెక్టులే చేపడుతున్నారు, ప్రతి సంవత్సరం ఇన్ని ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే ప్రక్రియలో మీరు అలసత్వం ప్రదర్శిస్తున్నారని అన్నారు. ఈ ప్రాజెక్టులు ఎప్పటికీ, ఎలా పూర్తి అపుతాయని కొంతమంది సభ్యులు అనుమానాలు వక్కం చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం భరీఫ్‌లోనే 7లక్షల 50 పేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే కార్బూక్షమం ఏర్పాటు చేస్తామని, ఏ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎన్ని ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పిస్తామో చెప్పడం జరిగింది. ఆ మేరకు చాలా గట్టిగా ప్రభుత్వాధికారులు, ఇరిగేషన్ డిపార్ట్మెంట్‌లో సెక్రటరీలు మొదలుకొని జూనియర్ మోస్ట్ ఉద్యోగి వరకు చాలా కనిటెడ్గా పనిచేశారు. కానీ ఇప్పుడు 1,33,500 ఎకరాలకు భరీఫ్‌లో నీళ్లు ఇవ్వడం సాధ్యం కాకుండా పోతుంది. ఆ ప్రాజెక్టులలో కొత్తగా నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయలేకపోయాము కానీ ఆల్టర్నేట్‌వ్గా మరో ప్రాజెక్టు ద్వారా అయినా నీళ్లు ఇప్పించే ప్రయత్నం అధికారులు గట్టిగా చేశారు. ఇతర ప్రాజెక్టుల ద్వారా 1,36,233 ఎకరాలకు అనుకున్న దానికంటే ఎక్కువగా నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఈ సీజన్‌లో 7,50,000 ఎకరాలు కాదని, 7,52,733 ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయగలమని గట్టిగా చెబుతున్నాము. ప్రాజెక్టులలో డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం ముఖ్యం కాదు, ప్రాజెక్టులలో మొయిన్ కాలువలు కట్టడం కాదు. లేకపోతే ఆనకట్ట, కరకట్ట ప్రాజెక్టు నిర్మించే కార్బూక్షమం కాదు. అల్ట్రామేట్‌గా ప్రాజెక్టులలో నిల్వ చేయబడిన నీరు పొలానికి చేరడం ముఖ్యం. రైతు పొలానికి నీరు చేరినప్పుడు సంవ్యాహనైన సార్థకత వస్తుంది. ఆ విధంగా పోయిన రెండు సంవత్సరాలలో మేము అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత భరీఫ్‌లో ఐదు లక్షల ఎకరాలకు నీరు ఇచ్చి కొత్త పొట్టాయిల్ క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం ఏడున్నర లక్షల ఎకరాలకు భరీఫ్‌లో నీరు ఇచ్చామని అన్నాము. భరీఫ్ అంటే జాలై, అగ్న్యలో ఎందుకు ఇవ్వలేకపోయారు?

(అంతరాయం)

దయాకర్ రావుగారికి ఏదో అనుమానం ఉన్నట్టుంది ఆయనను క్షశ్వర్ అడగుని చెప్పండి.

శ్రీ ఇ. దయాకర్ రావు (వర్థన్‌పేట): అధ్యక్షా, కరువు గురించి డిస్కషన్ జరుగుతోంది. ఖరీఫ్ గురించి పదిలిపట్టి వేరే దాని గురించి చెబుతున్నారు. నాకు అనుమానం వస్తుంది. పరంగల్ జిల్లాలో దేవాదుల విషయంలో వారు ప్రమాణ స్వీకారం అప్పుడు ఏమి చెప్పారంటే ఒక సంవత్సరం లోపల లక్ష ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అసెంబ్లీలో ఛాలెంజ్ చేసిచెప్పారు. రెండుస్వర సంవత్సరాలైంది. ఒక్క ఎకరానికి కూడా నీళ్లు ఇప్పాలేదు. అది స్టార్ చేసినప్పుడు ఎలా ఉందో ఇప్పుడలాగే ఉంది. ఈ రోజు నాకు అనుమానం వస్తుంది. రాష్ట్రంలో ఉన్న మొబిలైజేషన్ అడ్వెన్చు అయితే కోట్లకు కోట్లు ఇచ్చారు. ఈ రాష్ట్రంలో అక్కడ, ఇక్కడ డబ్బు దోచుకొచ్చి ఇక్కడ పెట్టారు. శాండేప్స్ అడ్వెన్చు ఎక్కడికి పోయింది? వారు చెబుతుంటే ఈ రాష్ట్రంలో జరుగుతుందా? వేరే రాష్ట్రంలో జరుగుతుందా? అని అనుమానం వచ్చి అడిగాను.

డా. పై.ఎన్. రాజశేఖర్ రెడ్డి: దయాకర్ రావు గారు చెప్పిన విషయాన్ని ఒప్పుకుంటున్నాను. పోయిన అసెంబ్లీలో దేవాదుల ద్వారా 50 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని చెప్పిన మాట వాస్తవము. వేరియన్ రీజన్సు వల్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి క్లియరెస్సులు రాలేదు. ఛారెస్పు క్లియరెస్సులో లేటు అవడం వల్ చోక్కూరావు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులో మేము చెప్పిన మేరకు నీళ్లు ఇప్పాలేకపోయాము. మీరు మాట్లాడడానికంటే ముందే నేను చెప్పాను. మేము అనుకున్న విధంగా కొన్ని ప్రాజెక్టులో ఇప్పాలేకపోయామని చెప్పాను. I am only trying to say that how committed the Department. ఏదో ఒక విధంగా రైతుకు పంట పొలానికి నీళ్లు ఇప్పించాలన్నది మా కర్తవ్యం, బాధ్యత . ఆ బాధ్యతను గుర్తెరిగి ప్రతి చేటు ఎంతెంత నీరు ఇవ్వాలో చూస్తున్నాము. గడచిన రెండు సంవత్సరాలుగానే కాకుండా ఈ ఐదు సంవత్సరాల పీరియడ్లో ఎంతెంత ఎప్పుడెప్పుడు నీళ్లు ఇవ్వాలని ఎక్కర్సైజ్ మొదలు పెట్టాము.

మ. 1.00

ఆ విధమైన ఎక్కర్సైజ్లో భాగంగా నేను ప్రాజెక్టుల గురించి డీటెయిల్స్ చెబుతున్నాను. విజయనగరం జిల్లాలో పెద్దగడ్డ ప్రాజెక్టు ద్వారా పది వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అనుకున్నాము. అది ఆగష్ట నెల 19వ తేదీకి తయారయ్యాంది. పది వేల ఎకరాలలో ఎనిమిది వేల అయిదు వందల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటుచేశాము.

(అంతరాయం)

నేను చెప్పిన పది వేల ఎకరాలలో, ఇంకా పదిహాసు వందల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పాలేకుండా పోతున్నాము. అధ్యక్షా, విజయనగరం జిల్లాలో జంయువతి క్రింద పది వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అన్నాము. పదమూడు వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేశాము. అంటే, మూడు వేల ఎకరాలకు అదనంగా ఇచ్చాము. వంశధార ఫేజ్.1, ఫేజ్.2 ద్వారా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇర్వై వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అన్నాము. పది వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే పరిస్థితి ఈరోజుకి ఉంది, పది వేల ఎకరాలకు ప్రెర్ట్‌ఫోల్ ఉంది. విశాఖపట్నం జిల్లా పెబ్బేరు క్రింద పది వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అన్నాము. పదమూడు వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు ఇప్పటికే జరిగింది. అంటే మూడు వేల ఎకరాలకు అధనంగా ఇచ్చాము. తూర్పుగోదావరి జిల్లా పుష్టిరం ద్వారా యాభైవేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అన్నాము అయితే రెండు వందల ముప్పై మూడు ఎకరాలకు అదనంగా నీళ్లు ఇప్పాలుగుతున్నాము. అది కూడా సిష్టింబర్ నెల చివరికి వస్తేందు వేల ముప్పై మూడు ఎకరాలకు,

నవంబర్ నెల చివరికి మప్పె ఎనిమిది వేల రెండు వందల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇష్టబోతున్నాము. వెస్ట్ గోదావరి తాడిపూడి ద్వారా డబ్బు అయిదు వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని చెప్పాము. ఈ డబ్బు అయిదు వేల ఎకరాలకు ఈ సీజన్లో ఇస్తాము. సెప్టెంబరు నెల పదిహేను తేదీకి హస్యాదు వేల మూడు వందల ఎకరాలు, సెప్టెంబరు నెల చివరికి నలబై ఆరు వేల రెండు వందల ఎనబై ఎకరాలు, అక్షోబరు నెల చివరికి పదహారు వేల నాలుగు వందల ఇరవై ఎకరాలకు నీళ్లు ఇష్టగలిగే ఏర్పాటుచేస్తాము. గుండ్లకుమ్మ నిషయానికి వస్తే, ముప్పె వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అన్నాము. ఈ ముప్పె వేల ఎకరాలకు అక్షోబరు నెల 20వ తేదీకి నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయగలుగుతున్నాము. సోమశిల క్రింద 58 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తామన్నాము, ఈ 58 వేల ఎకరాలలో 25 వేల ఎకరాలకు మట్టికి ఇష్టగలుగుతాము అది కూడా అక్షోబరు నెల 25వ తేదీకి ఇష్టగలుగుతాము. ఇందులో ముప్పె మూడు వేల ఎకరాలకు పౌర్ణఫార్మ వచ్చింది. తెలుగు గంగలో కర్మాలు, కడవ, నెల్లారు, చిత్తూరు ప్రాంతాలలో లక్ష యాబై వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని పోయిన అసంబీలో చెప్పడం జరిగింది. కానీ, మరొ ఇరవై వేల ఎకరాలకు అధనంగా నీళ్లు ఇచ్చి, లక్ష డబ్బు వేల ఎకరాలకు నీళ్లు, సెప్టెంబరు నెల 27వ తేదీకల్లా ఇప్పిస్తాము. కడవ జిల్లా వెలిగల్లులో 24 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అన్నాము. ఒకటి, రెండు నెలలు అలస్యం అయ్యింది. నవంబరు పదవ తేదీకల్లా నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయగలుగుతాము. ఎస్.ఆర్.బి.సి కర్మాలులో లక్ష ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పిస్తామని అన్నాము. సెప్టెంబరు నెల 29వ తేదీకల్లా నీళ్లు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయగలుగుతాము. అదిలాబాద్ జిల్లా సుధ్వవాగులో పదకొండు వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పిస్తామని అన్నాము, ఇప్పటికే పథ్ఫులుగు వేల ఎకరాలకు ఇప్పించాము. అంటే, మూడు వేల ఎకరాలకు అధనంగా ఇచ్చాము. అలీసాగర్ నిజమాబాదులో 53 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే కార్బూకుమం నవంబరు నెల 30వ తేదీకల్లా ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తాము. గోదావరి పరదలు వచ్చినా కూడా అలీసాగర్లో నవంబర్ నెల చివరికల్లా పూర్తి చేయగలుగుతాము. నిజమాబాద్ జిల్లా గుత్తులో 39 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇష్టవలసి ఉంది. కానీ ఒక్క ఎకరానికి కూడా నీళ్లు ఇష్టడం ఇభ్యంది అవుతోంది. గోదావరి పరదలు వచ్చేసరికి ఒక లెవల్ దాటి నీళ్లు పంప నిర్మాణం చెయ్యేకపోయారు కాబట్టి దానికి ఇష్టడం కష్టం. ఇంతకు ముందు మన దయాకర్ రావు గారు జె.చీక్కారాపు లీష్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పారు. యాబై ఎనిమిది వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని అన్నారు. వేరియస్ రీజన్స్ పల్ల ముఖ్యాగా ఫారెస్ రీజన్స్ పల్ల నీళ్లు ఇష్టడం కష్టముతుంది. ఎ.ఎం.ఆర్.సి శ్రీశైలం లెష్ బ్యాంక్ ప్రాజెక్ట్ నల్గొండలో 50 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే కార్బూకుమం చేస్తాము. మరొక 25 వేల ఎకరాలకు అధనంగా మొత్తం 75 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇప్పించే కార్బూకుమం చేస్తాము. అందులో భాగంగా ఈ నెల చివరికి 50 వేల ఎకరాలకు ఇస్తాము అదే విధంగా వచ్చే నెల చివరికి 25 వేల ఎకరాలకు ఇస్తాము. ఎస్.ఆర్.ఎస్.సి ప్రైజ్ లో ఎన్ని ఎకరాలకు ఇష్టగలుగుతామో మొన్సు అసంబీలో నేను చెప్పలేదు. ముప్పె నవంబరు కల్లా ఇరవై వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇష్టగలుగుతున్నాము, ఎస్.ఆర్.ఎస్.సి ప్రైజ్ 1 లో నవంబరు నెల చివరికల్లా మరొ యాబై వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇష్టగలుగుతున్నాము. కర్మాలు జిల్లా గురు రాఘవేంద్ర ప్రాజెక్టు క్రింద మూడు వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తాము. దానిగురించి నేను ఇంతకు ముందు చెప్పలేదు. దినికి కూడా మూడు వేల ఎకరాలకు అధనంగా నీళ్లు ఇస్తాము. అరోజు ఏడున్నర లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని చెప్పిన ప్రాజెక్టులలో నీళ్లు ఇష్టలేనిని లక్ష ముప్పె మూడు వేల అయిదు వందల ఎకరాలైతే, చెప్పిన ప్రాజెక్టులలో అధనంగా ఇచ్చినని లెక్కానేనుకుంచే లక్ష ముప్పె ఆరు వేల రెండు వందల ముప్పె మూడు ఎకరాలపుతుంది. ఈ సంపత్తితరం ఏడు లక్షల యాబై వేల ఎకరాలు అనుకున్నాము. ఏడు లక్షల యాబై రెండు వేల ఏడు వందల ముప్పె మూడు ఎకరాలలో వారికి ఏదైనా అనుమాలుంటే చెప్పుమనండి. విలేజ్ వైఎస్‌గా ఏ ఏ గ్రామాలలో ఎంతెంత నీళ్లు ఇష్టగలుగుతున్నామో ఆ డాటా ఇస్తాము.

అధ్యక్ష, కరువు నివారణకు ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం చాలా అవసరం. అనంతపురం, మహబూబ్‌నగర్ వంటి జిల్లాలు చాలా పెద్ద జిల్లాలు. అనంతపురం జిల్లాలో హంద్రీనీవ నుజల ప్రవంతి ద్వారా అయితేనేమి, హైలైపర్ కెనార్ ద్వారా వచ్చే పది టి.ఎం.సిలు అధనపు నీరు ద్వారా అయితేనేమి దాదాపు మూడు లక్షల ఎకరాలకు అధనంగా నీళ్లు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉంది. అనంతపురం జిల్లాలో సాగునీటి విస్తృతం ఇరవై మూడు లక్షల ఎకరాలకు పైగా ఉంది. రాబోతున్న ప్రాజెక్టులు, ఉన్నప్పి అన్ని కలిపి నాలుగు లక్షల ఎకరాలకు వస్తే, ఇంకా 19 లక్షల ఎకరాలు మెట్ట భూమిగా ఉంటుంది. దీనికి వేరే మార్గం లేదు. నీళ్లు ఎక్కుడైనా ఉంటే, తీసుకురావడానికి అవకాశం ఉంటే తీసుకురావచ్చు. మన కళ్లు ముందు విపరీతంగా నీళ్లు శేషైలం ద్వారా, కృష్ణ ద్వారా సముద్రంలో కలిసిపోతుంది. గోదావరి నుండి కలిసిపోయే కార్యక్రమం ఇంకా జరుగుతుంది. ఎంత కష్టపడ్డా ఇంత కంటే ఎక్కువగా తీసుకెళ్లే పరిస్థితి కనపడడం లేదు. అనంతపురం జిల్లాలో ప్రత్యేకంగా బయా డీజిల్ ప్లాంటేషన్లు వేసే కార్యక్రమాన్ని 23 లక్షల ఎకరాల సాగుభూమిలో నాలుగు లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించి నీళ్లు వచ్చే కార్యక్రమాన్ని హంద్రీనీవ నుజల ప్రవంతి ద్వారా కావిష్యండి, హైలైపర్ కెనార్ ద్వారా ఈరెండు మనకు ఉన్న మేజర్ సోర్సెన్ ద్వారా వచ్చే విస్తృతం పోయినా మరో పద్ధనిమిది లక్షల ఎకరాలు ఉంటుంది కాబట్టి బాగా మోటేట్ చేసే ప్రయుత్పుం చేస్తున్నాము.

మ.1.10

బయాడీజిల్ ప్లాంటేషన్ అనగా కానుగ చెట్లు పెంచే కార్యక్రమం . ఈ కార్యక్రమంలో ఈ సంవత్సరం అనంతపురం జిల్లాలో లక్ష ఎకరాలు, మరో లక్ష ఎకరాలు మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో చేపట్టే ప్రయుత్పుం చేస్తాం . అట్లాగి జాతీయ ఉపాధి హోమీ పథకం ఉన్న పదమూడు జిల్లాలో కూడా ఇటువంటి కార్యక్రమం ఎంత ఎక్కువగా నీలుంటే అంత ఎక్కువగా మార్కెట్ ల్యాండ్స్‌లో, ఎందుకూ కొరగాని భూముల్లో తప్పనిసరిగా పంట పండుతుందనే సమకుంలేని భూముల్లో ఈ కానుగ చెట్లు వేసే కార్యక్రమం చేస్తున్నాం . ఈ కానుగ చెట్లు పెంచే విషయంలో కూడా మొదటి మూడు సంవత్సరాలు కానుగ చెట్లు పెంచడాన్ని కూడా ఆర్ఎల్పజిపి ప్రోగ్రాంలో టై అవ్ చేసి ఈ మొదటి సంవత్సరాలలో ఒక్కే ఎకరానికి మూడు సంవత్సరాలలో రూ.10,500/-లు ఈ ప్రోగ్రాం ద్వారా వారి పొలాల్లో కానుగ చెట్లు సాగు చేయడానికి, ఫార్మ పిట్టీంగ్ చేసుకోవడానికి గానీ, లేకపోతే నీరు చిన్నపుత్తున నిల్వ చేసుకోడానికి గానీ, సంపు కట్టుకోడానికి గానీ, లేకపోతే నీరు తేడుకోవడానికి గానీ, నీరు పోసుకోవడానికి గానీ, అదనంగా కూలి ఇచ్చే కార్యక్రమం చేసుకోవడానికి గానీ, నీటన్నింటికి సంబంధించి రూ.10,500/-లు ఒక్కు క్రూ ఎకరానికి మూడు సంవత్సరాల కాలానికి రూర్ల్ ల్యాండ్లెస్ ఎంప్లాయ్మెంట్ గ్యారంటీ ప్రోగ్రాంలో టై అవ్ చేయడం జరిగింది . ఆ విధంగా చేసుకోగి లిగినట్లయితే, కనీసం అనంతపురం, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాల్లో ఈ కార్యక్రమం ఎంత ఎక్కువగా చేసుకోగిలిగితే అంత అడ్వాంటేజియన్స్‌గా ఉంటుంది. ఇప్పటికైనా మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా విషయానికి వస్తే స్వాతంత్యం రాక పూర్వం నుంచి అనగా నిజాం కాలంనుంచి ఇప్పటిపరకు లెక్కలోకి తీసుకొంటే అనగా ఆర్డీఎస్ ద్వారా కానీ, లేకపోతే జూరాల ప్రాజెక్టు ద్వారాగానీ ఇప్పటికే ఆ జిల్లాలో క్రియేట్ చేయబడ్డ ఇరిగేషన్ పాటెన్వియల్ తొంబై వేల ఎకరాలు. మేం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత గడచిని రెండు సంవత్సరాలలో తీసుకోబడ్డ ప్రాజెక్టుల ద్వారా కొత్తగా క్రియేట్ కాబడే ఇరిగేషన్ పాటెన్వియల్ రెండు, మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలలో 8 లక్షల ఎకరాలు ఉండబోతుంది. స్వాతంత్యం రాకముందు నిజాం కాలంనుంచి క్రియేట్ అయిన ఇరిగేషన్ పాటెన్వియల్ 90 వేల ఎకరాలైతే మేం వచ్చిన రెండు, మూడు సంవత్సరాలలో క్రియేట్ చేయబడ్డ ఇరిగేషన్ పాటెన్వియల్ 8 లక్షల ఎకరాలు అపుతుంది.

(తెలుగుదేశం ప్రార్థీ సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

ఈ 8 లక్షల ఎకరాలు ఇరిగేషన్ పొట్టియల్ అయినా కూడా ఇంకా పది లక్షల ఎకరాలు ఉంటుంది.

ఛైర్పర్సన్లు: అన్ని చెబుతారు కూర్చోండి. లేదంటే, చెప్పకపోతే మీరు క్లారిఫికేషన్లో అడగండి. నినండి.

డా.ఎస్. జనార్థనరద్ది: ఆర్థివ్స్ గురించి చెప్పండి. ఆర్థివ్స్ గురించి ఎవరు చెబుతారు?

డా. ప్రై.ఎస్.రాజశేఖరరద్ది: ఏం చెప్పాలయ్యా ఆర్థివ్స్ గురించి? ఆయనను అడగుమనండి. నేను మాటల్లాడిన తరువాత ఆయన రెడీగా ఉన్నారు. ఆయన చెబుతారు. మీరడిగిన ఆర్థివ్స్ విషయం ఆయన దగ్గర రెడీగా ఉంది. ఆయన చెబుతారు. ఈ 8 లక్షల ఎకరాలకు నీరిచినా కూడా ఇంకా మెట్ట ప్రాంతాలు, మర్కిసల్ ల్యాంట్లు చాలా ఉండిపోతున్నాయి. అటువంటి చేట్ల కానుగ చెట్ల పెంపకం బాగా ఉపయోగపడుతుందని ఆశిస్తున్నాము. ఈ కానుగ చెట్ల పెంపకానికి ఏవిధంగా ప్రయత్నిస్తున్నాముంటే జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకంలో మూడు సంవత్సరాలలో కానుగ చెట్లు వేసుకోవడానికి రూ.10,500/-లు ఇవ్వడమే కాకుండా బ్యాంకుద్వారా మరో మూడువేల రూపాయలు రుణం ప్లాంట్ మెటీరియల్కు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేసి, నాల్గవ సంవత్సరంనుంచి కనీసం ఎకరానికి మూడు వేల నుంచి అయిదు వేల రూపాయలు కనీస ఆదాయం వచ్చేట్లు ఏర్పాటు చేస్తున్నాం . దానికి కావలసిన కనీస మద్దతు ధర కూడా ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తున్నాం . కనీస మద్దతు ధర ఏర్పాటుచేస్తే కరపు వచ్చిన ప్రాంతాలలో ఈ 8 లక్షల ఎకరాలకు నీరిచినాకూడా, మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో మరొక 8 నుంచి 10 లక్షల ఎకరాలు ఇంకా మెట్ట ప్రాంతం ఉంటుంది. అటువంటి ప్రాంతాలలో కనీసం ఎకరానికి అయిదు వేలు వచ్చినా, నాల్గు వేలు వచ్చినా రైతన్నలు ఇబ్బంది లేకుండా బతకగలుగుతారు. కానుగ చెట్లు ఒకసారి బతికితే ఒకటి రెండు సంవత్సరాల తర్వాత నీరు లేకుండా బతకగలుగుతాయి. ఇది పశువులు లేనే చెట్లు కాదు. ఇప్పుడున్న పరిష్కితులలో డీజిల్, పెట్లోలు ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో ముడి చమురు ధర బ్యారెల్ 70 డాలర్లకు పైగా అమ్ముతోంది. కాబట్టి కానుగ విత్తనానికి కావలసిన రేటు ఉంట ఉంది. కానుగ విత్తనం రేటు తక్కువగా ఉంటే ప్రభుత్వం కనీస మద్దతు ధర ఇచ్చే ఏవిధంగా ఏర్పాటు చేయడానికి ఏమాత్రం ఇబ్బంది ఉండదు. అనంతపురం, మహాబూబ్‌నగర్లాంటి జిల్లాలకు ప్రత్యేకమైన కార్బూక్మం ఇంత పెద్ద ఎత్తున చేయడానికి ఇబ్బంది రాదు. అనంతపురం, మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లాల్లో ఉన్నటువంటి పరిష్కితి రాయలసీమలోని మిగిలిన జిల్లాలో ఉంది. మరీ ముఖ్యంగా ప్రకాశం జిల్లా మెట్ట ప్రాంతం, నెల్లూరు జిల్లాలోని మెట్ట ప్రాంతాలలో ఇదేవిధమైన పరిష్కితి ఉంది. రంగారెడ్డి, మెదక్ జిల్లాల్లో చాలావరకు వర్షాభావ ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. నల్గొండ జిల్లాల్లో ఎనిఅర్పి ప్రాజెక్టు వచ్చినా, లేకపోతే నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకింద కొంత ఆయకట్టు ఉన్న జిల్లాల్లో ఇంకా మెట్ట ప్రాంతం ఉంది. నీటన్నింటికి కూడా ఒకే ఒక్క సమాధానం వీలైనంత ఎక్కువగా నీరు ప్రాజెక్టులద్వారా ఇప్పించే ప్రయత్నం చేయాలి. మిగిలిన ప్రాంతాలకు సంబంధించి కూడా ఈ విధమైన బయాడీజిల్ ప్లాంటేషన్ కూడా చేయాలి. నాకు బాగా గుర్తు. మేము అక్కడ ఉన్నప్పుడు అంటే దాదాపు 5 సంవత్సరాల క్రితం అక్కడ కూర్చోని ఇటువంటి కార్బూక్మం చేపించమని ఇక్కడ కూర్చోని ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడుగారిని చాలా గట్టిగా అడిగాం . ప్రత్యేకమైన ప్యాకేజ్ ఇప్పించండి, ఇటువంటి ప్లాంటేషన్ ఏర్పాటు చేయించండి అని కోరాం . ఆయన చేయాల్సిందే, తప్పకుండా చేస్తాం . దీనికి సంబంధించిన మీటింగ్ కూడా కావాలంటే పెడతాము, మిమ్మల్ని

కూడా పిలుస్తాం అన్నారు అర్థాం. ఆరోజు ఏవిధమైన కార్యక్రమం జరగలేదు. కానీ, ఇవాళ ఇటువంటి కార్యక్రమం ఒక్కొక్క జిల్లాలో కనీసం లక్ష ఎకరాలు సంపత్సరానికి ఇటువంటి ప్లాంటేషన్ చేపించే కార్యక్రమం చేస్తున్నాం . కేవలం చేయడమే కాదు. దానికి సంబంధిరిచి ఒక్కొక్క ఎకరానికి రూ.10,500/-లు వచ్చే మూడు సంపత్సరాలలో ఉచితంగా ఇచ్చే కార్యక్రమం ఇంతకు ముందు ఎప్పుడైనా, ఎవరైనా ఉంహించారా అని అడుగుతున్నాను. ఉద్యాన వనాల పెంపకం నిషయంలో మా మంత్రిగారు చెబుతుంటే అసలు నీరే లేకుండా ఉద్యానవనాల పెంపకం ఎక్కడ నుంచి వస్తుందని కేశవ్ గారు అంటున్నారు. మాకు తెలుసు. చీనీ చెట్లు, నారింజ లేక బత్తాయి అంటారు. అలాంటి చెట్లు లేకపోతే సన్న నిమ్మ (లైమ్), సల్గొండ జిల్లాలో సన్న నిమ్మ అంటారు. ఇటువంటి చెట్లకు నీరు చాలా ఎక్కువ అవసరం డైట్ ఇరిగెషన్ పెట్టినా కూడా నీరు అవసరం . బోర్డులో నీరు ఎండిపోయి, ఒక సంపత్సరం నీరు లేకపోయినా చెట్లు ఎండిపోతాయి. అటువంటి చెట్లకు పొమ్మని మేమనడంలేదు. మామిడి లాంటి చెట్లకు పొండి. సీతాఫలంలాంటి చెట్లకు పొండి. ఒక సంపత్సరం నీరు లేకపోయినా కూడా బ్రతికే చెట్లు, మరీ ఎక్కువగా ఇభ్యంది పడని చెట్లున్నాయి. అటువంటి కార్యక్రమం చేసుకోపలసిన అవసరముందని మనని చేస్తున్నాను. ఏదో ఒక విధంగా మేము షైట్ లెవర్లో పరిశీలన చేస్తున్నాం . ప్రతి ఎకరం చాలా ముఖ్యం . అర్ట్రోమేట్ గా ఏదో సామెత చెప్పినట్లు ఏదో కొంత ఏరియాకు మేం లెక్కల ప్రకారం చేశాం, లేదా రాష్ట్రం మొత్తంలో యాభై శాతం తీసుకొన్నాం, బాగా ఎక్కువగా చేశామంటే మిగిలిన 50 శాతానికి సంబంధించి ప్రజల పరిస్థితి ఏమిటి? వారిలో కూడా రెండు ఎకరాలు, మూడు ఎకరాలు ఉన్న రైతులున్నారు. ఆ రెండెకరాలు, మూడెకరాలు ఉన్న రైతుకు తన పొలానికి సంబంధించిన అభివృద్ధి ఏదో ఒక విధంగా జరగకపోతే తన బతుకు బాగుపడదు. ఈ వేళ ఆర్థికంగా మేలు కేపలం కొంతమందికి జరిగితే చాలదు.

మ.1.20

ప్రతి ఒక్కరికి జరగాలనే పుద్దేశం మాది. మేము చేస్తున్న ప్రతి కార్యక్రమం అట్లాగే పుంది. అవసరం పున్న ప్రతి ఒక్కరికి మేలు జరగాలనే అలోచన చేస్తున్నాము. అట్లాగే కేంద్రప్రభుత్వానికి సంబంధించి విదర్శ ప్యాకేజ్ పుంది. రైతుల ఆత్మహత్యలు అధికంగా జరిగిన జిల్లాలలో ప్రత్యేకమైన మేళ్లు జరగపలసిన అవసరం పున్నది. మాటలు చెప్పడం కాదు, కేంద్రంలో యుపిన్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాక్రముందు సోనియా గాంధీ వచ్చారు. యుపిన్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కూడా అమె అనంతపురం జిల్లాకు వచ్చారు. ఈ పరిస్థితులను ఆమె కూలంకుంగా గమనించారు. అందుకే జాతీయ ఉపాధి పోమీ పథకం లాంటి పథకాన్ని ఏర్పాటు చేసి కూడా దానితో తృప్తిపడలేదు. దానితో తృప్తిపడకుండా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న జిల్లాలకు ప్రత్యేక ప్యాకేజ్ ప్రకటించాలనే పుద్దేశంతో బాగా ఎక్స్‌రెస్‌బేస్ చేయడం జరిగింది. శరదీపవార్ గారు ప్రత్యేకంగా పైదరాబాదులో మీటింగ్ ఏర్పాటు చేశారు. 1997 నుండి ఈనాటి పరకు, గడిచిన ఎనిమిది, తొమ్మిది సంపత్సరాలుగా అత్మహత్యలు అధికంగా జరిగిన జిల్లాలు అంద్రపదేశ్ లో 16 పున్నాయి. కర్నాటకలో 6 జిల్లాలు, మహారాష్ట్రలో 6 జిల్లాలు, కేరళలో 3 జిల్లాలు, మొత్తం 31 జిల్లాలు కలిపి ప్రత్యేక ప్యాకేజ్ యిప్పించే ప్రయుత్వం చేశారు. అది ప్రాసన్లో పుంది. చాలా త్వరగా అమలుకాబోతున్నది. ఈ ప్యాకేజ్ ప్రకారం ఈ 16 జిల్లాలలో రైతుల అప్పులకు సంబంధించిన వడ్డీలు పోయిన జూన్ నెల చివరి పరకు పూర్తిగా తీసివేసే కార్యక్రమం జరగబోతున్నది.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హ్యాప్పునాలు)

అంతే కాదు, మన్న బాకీని పక్కకు పెట్టి మరలా కొత్తగా రుణం యిప్పించే ఏర్పాటు చేసి రైతు రుణానికి మూడు సంవత్సరాలు మారిబోయిం యిచ్చి ఆ మారిబోయిం తరువాతనే పశులు చేసే ఏర్పాటు జరగబోతున్నది. అంతే కాకుండా ఈ జిల్లాలలో సీడ్ రిఫ్లేస్ మెంట్ ద్వారా ప్రాడక్టీవిటీ పెంచడం జరుగుతుంది. వేరుశనగ కానీయండి వరి కానీయండి వేసేటప్పుడు సీడ్ రిఫ్లేస్ మెంట్ బాగా జరిగితే ప్రాడక్టీవిటీ డవ ఆ మేరకు పెరుగుతుంది. మేము అధికారంలోకి వచ్చేనాటికి సీడ్ రిఫ్లేస్ మెంట్ రేపియో 30 శాతం మాత్రమే పుంది. ఈ రెండు సంవత్సరాల్లో దాన్ని 45 శాతానికి తీసుకువచ్చాము. నూటికి నూరు శాతం కాకపోయినా 90 నుండి 95 శాతం పరకు సీడ్ రిఫ్లేస్ మెంట్ చేసుకోగలుగుతే, కొత్త మేలైన విత్తనం మరలా విత్తనంగా వేసుకోగలుగుతే రైతు ప్రాడక్టీవిటీ లవేల్ బాగా పెరుగుతుందనే విషయం అందరికీ తెలుసు. కేంద్రప్రభుత్వం సీడ్ రిఫ్లేస్ మెంట్కి సంబంధించి విదర్భ ప్యాకేజ్లో, రైతుల ఆత్మహత్యలు జరిగిన జిల్లాలకు యిచ్చే ప్రత్యేక ప్యాకేజ్లో ప్రత్యేక కార్యక్రమం చేస్తున్నారు. అంతే కాకుండా కరువు వచ్చిప్పుడు పశు సంపద బాగా ఉపయోగపడుతుంది. గొట్టిలు, మేకలు, మరీ ముఖ్యంగా డైరీయింగ్, పాల ఉత్పత్తి ద్వారా వచ్చే మేళ్లు చాలా పున్నాయి. గడచిన కొన్ని సంవత్సరాలుగా చిత్తూరు జిల్లాలో వ్యవహారం వల్ల వచ్చిన ఆదాయం కంటే పశు సంపద ద్వారా వచ్చే ఆదాయం ఎక్కువగా పుంది. కరువు పీడిత జిల్లాలు తెలంగాణా ప్రాంతంలో 3 జిల్లాలు, రాయలసీమలో 4 జిల్లాలు, కోస్తా అంధ్రలో 2 జిల్లాలు, తెలంగాణాలో హైదరాబాదు తప్ప తెలంగాణాలోని అన్ని జిల్లాలు కుర్ర అయినాయి. రాయలసీమలో 4 జిల్లాలు, కోస్తా అంధ్రలో సెల్లూరు, ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాలు కుర్ర అయినాయి. ఇవి ఆత్మహత్యలు ఎక్కువగా జరిగిన జిల్లాలు కనుక ఈ విధంగా తీసుకోబడినాయి. ఈ జిల్లాలలో వచ్చే రెండు సంవత్సరాల కాలంలో వెయ్యి ఆనులు లేదా పశువులు లేదా వెయ్యి దూడలు యిచ్చి, ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న కుటుంబాల వారు వీటివల్ల ఎక్కువగా లభ్య పొందే విధంగా చేసి వారిని శాశ్వతంగా అదుకునే ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోంది.

(అధికార ప్యార్టీ సభ్యుల నుండి హ్వార్డానాలు)

విదర్భ ప్యాకేజ్లో యిది ఒక భాగం . డ్రైట్ యిరిగేస్వెక్ సంబంధించి వచ్చే మూడు సంవత్సరాల్లో వీలుంటే 20 లక్షల ఎకరాల్లో లీఫ్ యిరిగేస్వె, ప్రైంకర్ యిరిగేస్వె యిప్పించే ప్రయత్నం, పీలైనంతపరకు నీటిని పొదుపు చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అంతే కాకుండా చిన్న నీటి వసరులు, మైనర్ యిరిగేస్వె ట్యాంక్స్, నీటిని అభివృద్ధి చేసే కార్యక్రమానికి ఎక్కువగా సొమ్యు కేటాయించే కార్యక్రమం చేస్తున్నాము. యాక్సిలరేట్ యిరిగేస్వె బెనిఫిట్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద 30 శాతం డబ్బు సిడబ్బు స్థితి యిరెన్స్ దొరికిన ప్రతి ప్రాజెక్టుకు యిప్పించే ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఈ ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి కేంద్రం మరొక మాట చెప్పింది. నీటి ద్వారా ఎంత ఎక్కువగా నీలపుతే అంత ఎక్కువగా సొమ్యు కేంద్రం నుండి రాబట్టుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. మేజర్ అండ్ మీడియం యిరిగేస్వె కాకుండా కనీసం 16 వేల కోట్ల రూపాయలు ఆత్మహత్యలు ఎక్కువగా చేసుకున్న 16 జిల్లాలకు వచ్చే అవకాశం పుంది. ఇది వెనువెంటనే జరగబోతున్నది. నీటితోబాటు ఈసంవత్సరం మేఘమధనం చేసే కార్యక్రమం కేంద్రప్రభుత్వాన్ని చేయవలసిందిగా కోరాము. పోయిన సంవత్సరం, అంతకు ముందు సంవత్సరం చేసిన మేఘమధనం కార్యములో అన్యాయం జరిగిందని, యింకోకటి జరిగిందని విమర్శలు చేసే కార్యక్రమం జరుగుతూ పుంటే, ఈసంవత్సరం మేఘ మధన కార్యక్రమం కేంద్రప్రభుత్వం చేయవలసిందిగా ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక రాష్ట్రాలలోని వర్షాభావ ప్రాంతాలలో చేయవలసిందిగా కోరాము. వారు చేస్తారని ఎన్నిపెట్ట చేశాము. వారు ప్రాసెన్ చేయడంలో లేట్ అయ్యే పరిస్థితి కనబడింది. మనకు ఈ సంవత్సరం కొన్ని జిల్లాలలో విపరీతమైన వర్షాలు, వరదలు వచ్చాయి. కొన్ని జిల్లాలలో విపరీతమైన వర్షాభావ పరిస్థితి పుంది. వర్షాభావ ప్రాంతాలలో మేఘ మధన కార్యక్రమం ఆలశ్యంగా మొదలుపెట్టగలిగాము.

దానికి సంబంధించిన ప్రాసీజర్ జరుగుతోంది. సెప్టెంబర్ 7వ తేదీ నుండి ఈ కార్బూకమం చేస్తాము అధ్యక్షా. జెయన్బియల్ నిపుణులకు సంబంధించిన ప్రత్యేక సెల్ ఏర్పాటు చేయించాము. వివిధ దేశాల నుండి ఎక్స్‌పర్ట్స్ ను కాల్ఫర్ చేశాము. ఈ ప్రక్రియ పచ్చే నెల 7వ తేదీ నాటికి పూర్తయి మేఘమధనం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాము. ప్రతి చోట ఎక్కుడెక్కుడ. ఏవిధమైన మేళ్లు చేయగలుగుతామో ప్రతి మేలు చేసే విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం ఏమాత్రం వెనుకాడదు. ఈ ప్రభుత్వం రైతు పక్షపాతి ప్రభుత్వం . రైతు కూలీ పక్షపాతి ప్రభుత్వం . గ్రామాల స్థాత్మిగతులు బాగుపడాలని చూసే ప్రభుత్వం . అహారం గ్రామసీమల మేలు గురించి కృషి చేసే ప్రభుత్వం . ఇంతకుముందు మా మంత్రిగారు చెప్పినట్లు కరువు పీడితప్రాంతాలకు యునెపుట్ సబ్సిడీ సగటున ఎకరానికి రు.800కి తక్కువ కాకుండా వస్తున్నది. ఇంత పెద్ద ఎత్తున యునెపుట్ సబ్సిడీ కరువు వచ్చి పొలం ఎండిపోయిన చోట, వరదలు వచ్చిన చోట యిస్తున్నాము. కరువు వచ్చినా, వరదలు వచ్చినా యునెపుట్ సబ్సిడీ యచ్చే కార్బూకమం చేస్తాము. ఇంతకు ముందు రాష్ట్రంలో ఎప్పుడూ ఈ విధంగా జరగలేదు. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతి విషయంలో , రైతును అదుకునే విషయంలో వెనక్కిపోదు అని మనవి చేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాము.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హ్రాధ్వానాలు)

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, ఈరోజు కరువు గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడినా, రెవిస్యూ మంత్రిగారు మాట్లాడినా చాలావరకు రాబోయే రోజుల్లో దీర్ఘకాలికంగా ఏమి చేస్తారో చెబుతున్నారే తప్ప ఈ రోజు రైతుబ పడుతున్న బాధలను గురించి చాలా తక్కువగా చెప్పడం జరిగింది. ఈరోజు రాష్ట్రంలో కరువు చాలా ఎక్కువగా పున్నట్లుగా వారు యిచ్చిన స్టేట్‌మెంట్ ద్వారా తెలుస్తోంది. అదే విధంగా రెయిన్ ఫార్కెంట్ సంబంధించి కొన్ని జిల్లాలలో 46 శాతం డీవియేషన్ పుంది. వేసిన పంటలు పూర్తిగా ఎండిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. రైతులు పెట్టుబడిని పూర్తిగా నష్టపోతున్నారు. రెయిన్ ఫార్కెంట్ సంబంధించి సల్డిండ జిల్లాల్లో 41 శాతం, మహబూబ్ సింగర్ జిల్లాల్లో 41 శాతం, అనంతపురం జిల్లాల్లో 43 శాతం, కడప జిల్లాల్లో 41 శాతం ఈ విధంగా డీవియేషన్ పుంది.

మ.1.30

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

నేను ఈ రోజు సమయ చెపుతుంటే, ఎప్పుడో అయిదేళ్ల తరువాత తీసుకుంటామని చెపుతున్నారు. ఇప్పుడు రైతుల కడుపులు కాలుతుంటే ఎప్పుడో తీసుకొంటామంటే ఏమిటి లాభం? పత్రికల్లో చూస్తుంటే, " అనంతపురం జిల్లాల్లో కరువు, రైతు శాసన ఆగింది, ఒకే రోజు ముగ్గురు మృతి " అంటూ పచ్చాయి

(అంతరాయం)

ముఖ్యమంత్రి irrelevant గా ఏది మాట్లాడిన మేము మాట్లాడలేదు. కనీసం మేము చెప్పింది ఎంతవరకు చేయగలుతారో ఆలోచించుకోండి. అంతేగాని, అడిగే దానికి కూడా ఎదురు దాడి చేయడం మంచిది కాదు. ఆ విషయం గుర్తు పెట్టుకోమంటున్నాను. మా సభ్యులందరూ చెప్పారు--అనంతపురం జిల్లాల్లో ఈ కరువులో 47 మంది చనిపోయారని, ఒకే రోజు ఏడు మంది చనిపోయారని, చాలా దారుణంగా ఉందని. ఆ విషయాల్ని మళ్లీ ఒకసారి సభ దృష్టికి తీసుకుని రావాలని చెప్పి చెపుతున్నాను. చాలా భయంకరమైన పరిస్థితి ఉంది. నేను ఇటీవల చిత్తురు జిల్లాకు వెళ్లినపుడు చూశాను. చెరుకు తోటలు, వేరు జనగ పంట, సోయాబీన్ పంటలు మొత్తం ఎండిపోయాయి. ఈ విధంగా పెట్టిన పంటలన్నీ ఎండిపోయినపుడు వాటిని ఏ విధంగా

కాపాడుకోవాలో ఆలోచించి, రైతుల్ని ఏ విధంగా ఆదుకుంటామో ప్రభుత్వం ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇంకోక ప్రక్క చూస్తే, ప్రభుత్వం దగ్గర ఎప్పుడూ ఇన్ఫర్మేషన్ ఉంటుంది. అనంతపురం జిల్లాలో ఆగమ్మ వరకు 89 మిలీ మీటర్ల వర్షపాతం మాత్రమే నమోదుయింది. అదే విధంగా చిత్తూరు, కడవ జిల్లాల్లో అయితే జూలై, ఆగమ్మ నెలల్లో అయితే 10 శాతం శాతం కూడ వర్షం పడజేదు. ఈ పరిస్థితులన్నీ చూసినపుడు, వెంటనే ఏ విధంగా ఆదుకోవాలో ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంతకు ముందు జట్టోఫా గురించి మాట్లాడారు. ఇప్పుడు గానుగ గురించి చెపుతున్నారు. మీరు దీర్ఘకాలికంగా ఏమి చేస్తారో చేయండి. రెండుస్వర సంవత్సరాలయింది. మీరు జట్టోఫా ఎంత వేశారు, గానుగ ఎంత వేశారో మీకు తెలుసు. రైతులు పెట్టిన పెట్టుబడులు పోతున్నాయి. ఆ విషయాన్ని ఆలోచించకుండా, మళ్ళీ ఇప్పుడు గానుగ వేయిస్తామని చెపుతున్నారు. ప్రస్తుతం ఏమి చేస్తారో చెప్పమని నేను ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

ఇన్ఫుట్ట్ సబ్సిడీని గతంలో రైతులకు మేము ఇవ్వలేదని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. రైతులందరికీ ఇన్ఫుట్ట్ సబ్సిడీ ఇచ్చాము. 2004 లో అయితే .

(అధికార పక్షం నుండి అంతరాయం)

అనంతపురం జిల్లాకు మీరు హామి ఇచ్చారు. కానీ చేయలేదు.

శైర్పర్ణం : క్లారిఫికేషన్ అడగండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : క్లారిఫికేషనే అడుగుతున్నాను. 2005లో కూడా మీరు అనంతపురం జిల్లాకు ఇస్తామని హామి ఇచ్చారు. ఇవ్వలేదు. ఎప్పటిలోగా ఇన్ఫుట్ట్ సబ్సిడీని ఇస్తారు? రెండవది, రికార్డుని చూడండి, రైతులందరికీ ఇచ్చాము. అయితే పెద్ద రైతుల విషయంలో 5 ఎకరాలని లిమిట్ పెట్టాము. అంతేగాని ఇప్పకుండా ఎక్కుడా లేదు. నేను అందుకే ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను--కరను వచ్చినపుడు అన్నీ పోతాయి, కాబట్టి రైతులందరికీ ఇన్ఫుట్ట్ సబ్సిడీ ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

ఇక విత్తనాల విషయానికి వ్యాప్తి అధ్యక్షా, ఇదే మాదిరిగా కరపు వచ్చినపుడు, పరదలు వచ్చినపుడు, గతంలో రాయల్సీమ ప్రాంతంలో 90 శాతం ఇచ్చిన సందర్భాలున్నాయి. ఇప్పుడు కూడా 90 శాతం సబ్సిడీలో విత్తనాలు ఇవ్వవలసిందిగా డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఈ రోజున రైతులు పెట్టుబడులు పెట్టారు. మీరు ఇచ్చే రూ.800 లు సరిపోదు. నేను ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను--ఇంకా కొంచెం ఎక్కువ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా ఈ రోజు చూస్తే, మొక్కజోన్సు, పొద్దు తిరుగుడు, సోయాబీన్ పంటలకు మనం ఇచ్చే రూ.1575 చాలదు. కనీసం నాలుగు వేల రూ.లు ఇవ్వాలి. వేరుశనగ, పత్రి, చెరుకు, కూరగాయల పంటలకు హెక్టారుకు రూ.5 వేలు ఇవ్వమని, జోన్సులు, సజ్జలకు మూడు వేల రూ.లు ఇవ్వమని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే రైతులు ఎకరానికి ఏడెనిమిది వేల రూ.1 దాకా ఇర్పు పెడుతున్నారు. అంత పెట్టినపుడు కనీసం మనం ఒక వేయి, రెండు వేల రూ.లు అయినా ఇప్పకపోతే, చాలా ప్రాభ్లమ్ వస్తుంది. అది ఇప్పమని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

ఇక ఇంటరెస్ట్ రిబేట్ విషయానికి వ్యాప్తి, పట్టిని ఎప్పుడో గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇస్తుందని చెపుతున్నారు. అప్పటిలోగా కనీసం రాష్ట్రప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి తీసుకున్న రుణాలపై ఇప్పటి వరకు ఉన్న

వడ్డిని మాఫీ చేయండి. మీరు అసలు మాఫీ చేయగలితే చాలా సంతోషం. రైతులు పూర్తిగా అప్పుల ఊటిలో కూరుకునిపోయారు. మీరు వడ్డి కాకుండా అసలు కూడా మాఫీ చేస్తే చాలా బాగుంటుంది. కనీసం వడ్డి అయినా మాఫీ చేసి, అసల్ని అంతా రీ-పెట్యూల్ చేసి, లిమిట్ పెట్టపలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

కరెంటు విషయంలో రైతాంగం అంతా ఆందోళనగా ఉంది. ఈరోజున ప్రాజక్షులన్నీ పుల్గా ఉన్నాయిసి. ప్రౌదల్ పవర్ వస్తోంది. పేపర్లో చూస్తున్నాము, మీరు అమ్మాలన్నా, వేరే రాష్ట్రాలు కొనే పరిస్థితిలో లేవు. మీ దగ్గర నిద్యచ్ఛక్తి ఉంది. కానీ రైతులకు ఇన్వాలంబే మను రావడం లేదు. నేను ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేసేది, ఈ కరపు కాలంలో 12 గంటల పాటు కరెంటు ఇచ్చి రైతుల్ని ఆదుకోండి.

అదే నిధంగా కరపు వల్ల చాలా మంది పనిచేసే పరిస్థితిలో లేరు. కాబట్టి కరపు ఫించన్లు ఇచ్చి వృద్ధులను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఆ నిధంగా రాష్ట్రంలో ఒక ఇరైనై లక్షల కరపు ఫించన్లు ఇచ్చి ఆదుకోమని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. అదే మాదిరిగా కొంత మంది మునలి వాళ్ళ పనులు చేయలేకపోతున్నారు. గతంలో అటువంటి 20 లక్షల మందికి నెలకు 10 కిలోల చొప్పున బియ్యం ఉచితంగా ఇచ్చాము. నేను ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను—పనులు చేయలేని పేద వారు ఎవరైతే ఉన్నారో, వారికి ఈ ఏడినిమిది నెలలపాటు నెలకు పది కిలోల బియ్యాన్ని ఉచితంగా ఇచ్చి, ఆదుకోమని.

మీరు ఒప్పుకోవడం లేదు, రాష్ట్రమొత్తం చికున్ గన్య వ్యాధి వచ్చింది. మీ మెంబర్సుకు వచ్చింది, వారి కుటుంబ సభ్యులకు వచ్చింది. ఈ వ్యాధి వచ్చినపుడు పనులు చేయలేరు. జ్వరం అయితే వారం రోజుల్లో తగ్గుతుంది కానీ, 40,50 రోజుల పాటు శారీరకంగా పనిచేయలేకపోతున్నారు. చాలా బలహీన పడుతున్నారు. అలాంటి వారిని ఆదుకోవాలంటే కనీసం పది కిలోల బియ్యాన్ని ఉచితంగా ఇచ్చి, వారికి ఆ నిధంగా పోషికావోరం ఇష్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. దయచేసి దీనిని కన్సిడర్ చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఈసేళ బి.పి. ఎల్. ఫ్యామిలీ ఉన్నాయి. ఎక్కుడయితే పనులు లేవో, ఎక్కుడయితే సమస్యలు ఉన్నాయో, అక్కడ ఉన్న అటువంటి కుటుంబాలకు పది కిలోల చొప్పున బియ్యం ఇచ్చి ఆదుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

అదే మాదిరిగా National Employment Guarantee Scheme అన్ని జిల్లాల్లో లేదు. కొన్ని జిల్లాల్లో ఉంది, కొన్ని జిల్లాల్లో లేదు. ఏ జిల్లాల్లో అయితే ఈ సీగ్రెంట్ లేదో, అక్కడ మీరు కరపు పనులు క్రియేట్ చేయండి. ఎక్కువ నిధులు ఇచ్చి, ఆదుకోమని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

ఫాడర్ విషయం గురించి చెప్పారు. దానిని స్థానికంగా రేయిజ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దీని మీద శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

తాగునీటికి కొంత డబ్బులిచ్చామన్నారు. ఆ పర్కును కూడా చేయాలి.

కరపు పీడిత ప్రాంతాల్లోని విద్యార్థుల ఫీజులన్నింటిని మాఫీ చేయమని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

నేను ఒక్క విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి స్ఫుర్ణంగా చెపుదలచుకున్నాను. ఈ రోజున మీరు తాత్కాలికంగా ఏమి చేయాలో చేసి, దీర్ఘకాలికంగా మీరు ఏమి చేయదలచుకున్నారో చెపుండి. మాకు సంతోషం. ఈ రోజున మీరు మాటల్లాడుతూ, పదే పదే ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టులకు తెలుగుదేశం పార్టీ వ్యతిరేకం అని ప్రచారం చేస్తున్నారు..

(అప్పును అప్పును అంటూ కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌసభ్యాలు అనసాగారు)
మేము చాలా స్ఫుర్ణంగా చెపుతున్నాము.

ఛైర్మర్ రఘువ్స్ : మీకేమి కావాలో ప్రభుత్వాన్ని అడగండి. అంతేగాని ఉపోద్ధాతుం వద్దు.

శ్రీ ఎం. చంద్రబాబునాయుడు : మీకేమి కావాలో అదే చెపుతున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టులకు వ్యతిరేకం కాదు. కానీ నారు చెప్పుకుంటున్న ప్రాజక్టుల పనులన్నింటిని మేమే ప్రారంభించాము...

(అంతరాయం)

జంజావతి గాని, వంశధార గాని, పుష్పరం గాని, తాటిపూడి, అదే మాదిరిగా సూరంపాలెం, గుండ్లకమ్మ, తెలుగుగంగ, వెలిగల్లు, ఎస్.ఆర్.బి.సి., అలీ సాగర్, గుత్తు, ఎ.ఎం.ఆర్. ప్రాజక్టు, దేవాదుల, ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. స్టేజ్ 2, గుడి రాఘవేంద్ర స్టోమి ప్రాజక్టులు . ఈ ప్రాజక్టులు ఏవో కొత్తగా ప్రారంభించినవి కాదు. ఆ ప్రాజక్టుల పనులు మొదలుపెట్టినపుడే 18 నెలల్లో వాటిని పూర్తి చేయాలని చెప్పాము. అప్పీ ఒక స్టేజ్కు వచ్చాయి. తరువాత టెండర్లు పీలిచాము. అయితే పనులు ప్రారంభించిన తరువాత సకాలంలో నీళ్లు ఇవ్వలికపోయాము. గతంలో మీ ప్రభుత్వం చెప్పింది 16 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని. అది తరువాత 10 లక్షలు అయింది, ఇప్పుడు ఏడుస్వర లక్షల ఎకరాలు అంటున్నారు. ఏపయితే ఆ రోజున పనులు ప్రారంభించి, పూర్తి చేసి ఇప్పుకుండా ఉన్నామో, వాటిని పూర్తి చేసి నీళ్లు ఇచ్చామని మీరు గొప్పలు చెప్పుకుంటున్నారు. ఎస్.ఆర్.బి.సి. ఆ రోజునే పూర్తి చేస్తే, ఈ రోజున మీరు నీళ్లు ఇస్తున్నట్లుగా గొప్పలు చెప్పుకుంటున్నారు.

మ.1.40

అదే విధంగా ఎస్.ఆర్.బి.సి-2లో కూడా అదే మాదిరిగా పనులు అయ్యాయి. తెలంగాణాలో అయితే పనులు అన్ని పూర్తి చేశాక, మేము నీళ్లు ఇస్తామని గొప్పలు చెప్పుకునే పరిస్థితి.

ప్రాజెక్టులకు తెలుగుదేశం పార్టీ వ్యతిరేకం కాదు. ప్రాజెక్టులు కావాలి. కానీ మీరు చేసే అవినీతిని మాత్రం వ్యతిరేకిస్తాము. ఇస్తును కూడా వ్యతిరేకిస్తున్నాము. మీరు ఒకసారి ఆలోచించండి. పోలపరం ప్రాజెక్టు కట్టకుండా లెఫ్ట్ కెనాల్ కడతారు. తాడిపూడికి పీరల్లోగా రైబ్ కెనాల్ కడతారు. ప్రాజెక్టు మాత్రం పూర్తి కాలేదు. కాంట్రాక్టర్లకు లాభం చేకూరే విధంగా పనులు చేపడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకటి గుర్తుంచుకోవాలి. మీరు గంర్చామెంటులో ఉన్నారు. పనులు చేయండి. సమర్థిస్తాము. అవినీతి ఉంటే ఎక్కుడికక్కడ పైట్ చేస్తాము. అవినీతి పైన రాజీలేని పోరాటం చేస్తాము. మీరు ప్రాజెక్టులు చేసడితే పూర్తిగా సహకరిస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఇరిగేషనుపై డిమాండ్సు పెట్టండి. చర్చ చేద్దాము. మాకేం అబ్బోక్సు లేదు. ఏ ఏ ప్రాజెక్టుల నుంచి గోదావరి నుంచి, కృష్ణ నుంచి ఎక్కుడెక్కుడ నుంచి ఏన్ ప్రాజెక్టులు కావాలో ఎలోకేషను చేశాము ఆ రోజు. కాని ఈ రోజు మీరు కన్స్ట్రూయిస్ట్ చేస్తున్నారు. చాలా సమస్యలున్నాయి. రాష్ట్రంలో వాటర్ పాలసీని ఎనొన్సు చేయమని చెప్పాం. ఇంతవరకూ వాటర్ పాలసీని ఎనొన్సు చేయలేదు. కథలు చెబుతున్నారు, అది మంచిది కాదు. ఇరిగేషను వరకూ చర్చ పెట్టండి. మేము కూడా సిద్ధంగా ఉన్నాం. డిస్కస్ చేద్దాము.

ఆర్డిఎస్ ప్రాజెక్టు గురించి కూడా చెప్పారు. రాష్ట్రం అంతా ప్రాజెక్టులు ఏమయ్యాయా, ఏం జరిగాయో చర్చ చేద్దాం. ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేస్తున్నాం. రైతులు బాధలలో, అవస్థలలో ఉన్నారు. పెట్టిన పెట్టుబడులు పూర్తిగా పోయాయి. చేతి వృత్తుల వారు అవస్థలలో ఉన్నారు. చేసేత కార్బికులు బాధలు పడుతున్నారు. ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్నాయి. ఆకలి చాపులు పెరుగుతున్నాయి. తాత్కాలికంగా వీరికి ఏం చేయగలుగుతారు? ఇన్స్ట్రుబ్ సబ్సైండ్ ఇప్పడం, సీడ్ ఇప్పడం, పెష్టన్సు ఇప్పడం వంటివి చేసి, పేద రైతులను ఆదుకోవాలని మరొకసారి డిమాండు చేస్తున్నాము.

శ్రీమతి జి. చరిత (సందికోటూరు) : అధ్యక్షా, మా సందికోటూరు నియోజకవర్గంలో మొదట వర్షాలు బాగా ఉన్నందున రైతులు దాదాపు 1500 ఎకరాలలో మినవ పంటను వేసుకున్నారు. మినవ పంటకు సంబంధించి, బీ-9 విత్తనాలను ఎ.పి. సీడ్స్ వాళ్ళ సప్తయి చేయడం జరిగింది. ఆ విత్తనాలు వేశాక రైతులు నాలుగు సార్లు సీళ్ళు పెట్టారు. మందులు వేశారు. మొక్కలు బాగా వచ్చాయి గానీ, 70 రోజులైనా పూత రాలేదు. కాయలు కూడా లేపు. సైంటిస్టులు పరీక్షించి, ఈ విత్తనాలు ఫెయిల్ అయ్యాయని డిస్ట్రిక్షన్ చేయడం జరిగింది. కరుపుతో వచ్చిన సప్పం అయితే అది ప్రకృతి కలిగించన సప్పం అని అనుకుంటాము. కాని మా సందికోటూరు నియోజకవర్గంలో రైతులకు కలిగిన సప్పం ఎ.పి. సీడ్స్ కార్బోరేషన్ వారి వల్ల జరిగింది. ఒక్కొక్క రైతుకు దాదాపు ఎకరానికి రూ.8 వేలు సప్పం వచ్చింది. కాబట్టి ప్రభుత్వం వారు స్వందించి, మా రైతులకు ఎకరానికి కనీసం రూ.5 వేలు సప్పపరిహారం చెల్లించి, రైతులందరినీ ఆదుకుని, న్యాయం చేయాలని మీ ద్వారా గౌ. మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఇ. ప్రతాపరెడ్డి (అత్మకూరు) : అధ్యక్షా, సందికోటూరుకే కాదు, ఆళ్ళగడ్డ, కర్మన్లు, నంద్యాల ఇలా అన్ని చేట్లా వేలాది ఎకరాల పొలాలను దుస్థితిని ఎరువులు వేసుకుని, 70 రోజులు ఆశతో ఎదురు చూస్తే, పూత రాకుండా, పంట రాకుండా రైతులకు చెంపదెబ్బతో బాటు గోడ దెబ్బ కూడా తగిలినట్లు అయింది. అందువల్ల వారికి రూ.5 వేలు సప్పపరిహారం చెల్లించాలి. ఎందుకంటే, మేము మర్మి నేపణల్ సీడ్ గురించి చెప్పడం లేదు. అని ఎ.పి. సీడ్స్ కార్బోరేషను నుంచి ఇచ్చారు.

మా కె.సి. కెనాల్ నుంచి కొన్ని మండలాలకు నీరు పారుతూ ఉంటే, మరి కొన్ని మండలాలు కరుపుతో ఉండి రైతులు ఘ్రెన్యు పరిస్థితిలో ఉన్నారు. జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని కర్మన్లు జిల్లాకు కూడా వర్తింప జేసి, అక్కడ ఉన్న రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు సీడ్ కార్బోరేషను ద్వారా కొనుగోలు చేసిన విత్తనాలు పూత కూడా రాలేదని అన్నారు. బిల్లు ఉంటే ఎక్కుడ సీడ్ కొన్నప్పటికీ దాని ద్వారా రైతు సప్పపోతే వారికి సప్ప పరిహారం ఇస్పించడానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉంది. సీడ్ కార్బోరేషను అయినప్పటికీ దానికి మినహాయింపు

లేదు. సీడ్ కార్పొరేషను నుంచి సఫలయి చేపట్టి, సఫ్ట్‌పోతే ఆ వివరాలు తీసుకుని ఖచ్చితంగా సఫ్ట్‌పరిహారం ఇప్పిస్తామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

Sri Komireddy Ramulu (Metpally) : Hon'ble Speaker Madam, now there are only one or two issues laid before the Government. There are in all 57 Mandals in Karimnagar. Out of 57 Mandals, 56 Mandals are declared as drought hit Mandals except Metpalli. Only Metpalli was not declared as drought hit Mandal. Whether that would be declared this time or not, has to be clarified first.

For drinking water, I have sent some representation to forward to the Hon'ble Chief Minister. Kindly forward the same. As far as Rural Employment Generation Scheme is concerned, this is an excellent programme. This has to be implemented in toto, I request the Hon'ble Revenue Minister to get this implemented in my Constituency. As far as the Rural Migration is concerned, now the Government has to depend mostly on Government of India. Let there be some Railway Projects and some other Government of India projects be taken up here for example, laying of railway line from Karimnagar to Nizamabad via Metpally Railway line. if that is started migration would be stopped. I request that as far as migration is concerned, you must create employment. For employment creation we have to depend upon the Government of India. I request the Hon'ble Chief Minister through you Madam, that if you take up the this side of the Ring Road you can also take up that side. About Metpally Rural Water Supply in Karimnagar district, Mr.Parthasarathy, the then District Collector has really done a good job . 5 కోట్ల రూపాయలు డ్యూస్ ఉండేవి. అని పే చేయమని మనవి చేస్తున్నాను. 57 మండలాల్లో 56 మండలాలనే డిక్రీ చేశారు. Only one mandal has not been declared . What is the scientific method involved is no known. Thank You .

శ్రీ ఇ. రాజేందర్ (కమలాపూర్) : స్పీకర్ సర్, తెలంగాణా ప్రాంతంలో, రాయల్సీమ ప్రాంతంలో కరువుకు గురై అష్టకష్టాలు పడుతున్న రైతాంగానికి ఎకరానికి రూ.3 పేల నుంచి రూ.5 పేల పరకూ సష్ట పరిహారం చెల్లించాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

రెండవది, కరువు ప్రాంతంలో ఉండే విద్యార్థులకు గతంలో ఉండే ఫీజు డ్యూస్ క్లియర్ చేయాలి. ఈ సంవత్సరం కరువుకు గురైన మండలాల్లో విద్యార్థులకు ఫీజు మాట్లాడి చేయాలని డిమాండు చేస్తున్నాను.

మూడవది, గతంలో కరువు వచ్చిన చోట డ్రింకింగ్ వాటర్సు యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద ఏ విధంగా ఏర్పాటు చేశారో అదే విధంగా ఈ సారి కూడా పనులు చేపట్టాలి. గతంలో ఉన్న డ్యూస్ ను అన్నిటినీ క్లియర్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

నాల్గవది, కరువు ప్రాంతాలలో చెరువులు, కుంటలు మరమ్మతులు చేయడానికి ఈ సారి అవకాశం ఉంది. లేకపోతే ఒకే వర్గానికి నిండిపోయి, తెగిపోయే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి అటువంటి కుంటల మరమ్మతు యుద్ధ ప్రాతిపదికపై చేపట్టాలి.

మ . 1 . 50

5 వ విషయం . మనం కరువు ప్రాంతాలుగా డిక్రీ చేస్తున్న మండలాల్లో, గ్రామాలలో ఒకేసారి 30, 40 సెంటీమీటర్ల వర్గం పడినపుడన వర్షపాతం మీద ఆధారపడిన కరువుప్రాంతాలుగా డిక్రీ చేస్తున్నారు .

అయితే అక్కడ పంటలు పండుతున్నాయా లేదా అనే విషయం మీద ఆధారపడి కరువు ప్రాంతాలుగా డిక్సెర్ చేయాలని కోరుతున్నాను . చివరగా ఈ కరువు ప్రాంతాలలో రైతాంగానికి ఇచ్చిన రుణాల మీద వడ్డీ, అంటే గతంలో ఉన్న వడ్డీ కూడా టోటల్గా మాఫీ చేయాలనీ, రీ పెడ్యూల్ చేయాలనీ, ఫ్రెంగా లోన్స్ ఇవ్వాలని తమరిద్వారా మనవిచేస్తున్నాను .

శ్రీ ఎన్ మారుతి (చోపుదండి) : మేడమ్, ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సంవత్సరం ఏడున్నర లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామని ఎనోన్ చేసినందుకు, ఆ ఫిగర్స్ ను సరిపెట్టుకోడానికి చెప్పినమాటగానీ, లీష్ ఇరిగేషన్ స్క్రేమ్స్లో నవంబరులో తాడిపూడిగానీ, పుష్పర, అలీసాగర్ గానీ ఇప్పుడు 53 వేల ఎకరాలకు అలీసాగర్కు నవంబరు ఎండింగ్కు ఇస్తామని అంటున్నారు . లీష్ ఇరిగేషన్ స్క్రేములు భరీఫ్లో తీసుకుంటామని చెప్పారు . భరీఫ్లో లేకపోతే వచ్చే భరీఫ్కు అంటే బాగుండేది, సెకండ్ క్రాప్కు ఇస్తామని అంటున్నారు . దీనివలన ఎన్సార్ఎన్సిపి మొదటిస్టేజ్కు ఎఫ్ట్ అపుతుందా లేదా ? అలీసాగర్ లీష్ ఇరిగేషన్ స్క్రేము ఫార్మలైట్ చేసింది భరీఫ్ సీజన్లో నీళ్లు ఇష్వదానికి మాత్రమే . ఇప్పుడు నవంబరు ఎండలో సెకండ్క్రాప్కు అంటున్నారు . అదే మాదిరిగా సెకండ్క్రాప్ గోదావరి ఏరియాకు కూడా ఎఫ్ట్ అపుతుంది కాబట్టి సెక్స్ట్ క్రాప్కు ఇస్టే బాగుంటుంది . ఒక ఇంజనీర్గా లేట్ అయినందుకు నేను అర్థం చేసుకోగలను . ఈ ఫిగర్స్ ఏడున్నర లక్షల ఎకరాలకు ఇస్తామని చెప్పింది చేపట్టడానికి చెప్పారు గానీ ఇది కరక్క కాదు . ఏ లీష్ ఇరిగేషన్ స్క్రేం అయినా భరీఫ్లోనే చేపట్టాలి . దానివలన ఎన్ ఆర్ ఎన్ పి , మొదటి స్టేజ్కు ఎఫ్ట్ అపుతుంది, తాడిపూడి పుష్పర లీష్ ఇరిగేషన్ నవంబరు నెలలో మీరు తీసుకుంటే గోదావరి సెకండ్ క్రాప్కు ఎఫ్ట్ అపుతుంది కాబట్టి దానికి క్లోరిఫికేషన్ ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను .

శ్రీ చాడా వెంకట రెడ్డి : అధ్యక్షా, భరీఫ్ మీద మంత్రిగారు సుదీర్ఘంగా సమాధానం చెప్పారు . అయితే కరువు బారిన పడి ఎంతమంది ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు, వాళ్లకు సంబంధించిన అంశాల మీద వారి సమాధానంలో ఏదీ చెప్పాలేదు . వరదలలో కొట్టుకుపోయి, చవిపోయిన వారికి ముఖ్యమంత్రిగారు రు 50 వేలు, ప్రధానమంత్రిగారు రు . 1 లక్ష ప్రకటించారు . ఈ కరువు వలన ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న వాళ్లకు సంబంధించి నిన్న, మొస్తు రెండు మూడు రోజులు మా సిపి ఐ ప్రతినిధి బృందం రాష్ట్రంలో తిరిగి అనంతపూర్ణలో 11, కర్మాలులో 7, చిత్తారులో 1 కరువు వాతన పడి ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నట్లుగా సమాచారం తేవడం జరిగింది . ఈ రకంగా కరువుకు బలైన వారికి ప్రభుత్వం ఎక్కుగేపియా ప్రకటిస్తుందా ? రెండవ పాయింట్ కొంతమంది విత్తనాలు వేసుకోలేదు . వారికి సంబంధించి ఉపాధి కల్పించడానికి ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకుంటారు ? విత్తనాలు వేసుకుని సష్టపోయిన వాళ్లకు సష్టపరిహారం ఇష్వదానికి ఈ ప్రభుత్వం ఏ రకమైన ప్రణాళిక ఆలోచిస్తున్నారు ? మూడవ పాయింట్ పెట్టిన పెట్టుబడులు సష్టపోయారు, అప్పుల పాలయ్యారు . మన రాష్ట్రంలో ఆత్మహత్యల పరంపర కొనసాగుతున్న విషయం నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పాలిన వనిలేదు . ఇప్పుడు మనం ఆగష్ట ఆభరులో ఉన్నాము . వర్దాలు పడవు అని చెప్పడానికి విలులేదు . వర్దాలు పడడడానికి అవకాశం ఉంపచ్చ . వర్షం పడితే పెట్టుబడి సమకూర్చుకోడానికి, ఇచ్చిన అప్పులు రీ పెడ్యూల్ చేసి కొత్తగా అప్పులు, పెట్టుబడికి సరిపడే విధంగా ఇష్వదానికి ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ? అని తమద్వారా అడుగుతున్నాను . కంటిస్యూయస్గా మూడు నాలుగు సంవత్సరాల నుండి కరువుగా ఉన్న ప్రాంతాలలో రైతుల అప్పులు రద్దుచేయడం ద్వారా ఇది రైతు ప్రభుత్వం అనే నిర్వచనాన్ని రుజువు చేసుకోడానికి ఈ ప్రభుత్వం

ప్రయత్నం చేయాలని తమరిద్వారా కోరుతున్నాను . 23 జిల్లాల్లో కరువు ఉంది, నిజంగానే 13 జిల్లాల్లో తీవ్రంగా ఉంది . మిగతా 3, 4 జిల్లాల్లో తప్ప 19 జిల్లాల్లో కరువు ఉన్న పరిస్థితి ఉంది . ఇప్పుడే కరువు నిర్ధారణ చేయలేమని మంత్రిగారు చెప్పారు కాబట్టి ఆ విషయంలోకి లోతుగా పెళ్ళదలచుకోలేదు . కాబట్టి కరువు ఉందని ఒప్పుకోవాలి . నిర్ధారణ చేయడానికి టైం ఉంది కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిని సీరియస్గా తీసుకుని ఆల్ఫార్ట్ మీటింగ్స్, జిల్లా స్టేయల్ ఏర్పాటుచేసి కరువు అంచనా పేయడానికి సీరియస్గా ప్రయత్నం చేస్తే మంచిది . పశుగ్రాసానికి విత్తనాలు సరఫరా చేస్తున్న పరిస్థితి తెలుసుకున్నాను . దానికి సంబంధించి ప్రయత్నం చేయాలనీ, చేతిప్రత్యుల వారు, కూలీలకు సంబంధించి పని కల్పించడానికి జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి పథకం 13 జిల్లాల్లో అమలు అపుతున్నాయి . దానికి కొన్ని అవరోధాలు, నిబంధనలు అడ్డగా పున్నాయి . కొన్ని చెక్ డ్యూయులు, కాంటూర్స్ కండకాలు నంటిని మాత్రమే ఉన్నాయి, రహదారులు, రోడ్పు వంటి లేకపోవడం వలన కూలీలకు కావలసిన పని దొరకే పరిస్థితి లేదని అనేక ఫిర్యాదులు వస్తున్నాయి కాబట్టి జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి పథకం ద్వారా అందరికి కూలి కావాలని ఇచ్చే పథ్థతిలో రెస్యూ చేశాను . దానిని అందరికి ఉపయోగ పడే విధంగా ఆల్ఫార్ట్ సలహాలు తీసుకుని చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది . లేని జిల్లాల్లో దీనిని వర్తించచేయడానికి అవసరమైన ఉపాధి కూలీలకు కలుగజేసి వారిని ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా ? మంచినీటికి ఇప్పటికే కొన్ని ప్రాంతాలలో నమస్కలు ఉత్సవం కావడం జరిగింది . కొన్ని జిల్లాల్లో బోర్డు 5 వేల పైన ట్రై కావడం జరిగింది . ఇంకా చాలా ఎండిపోతున్నాయి . వాటర్ సప్లై స్క్రూములు కూడా బాపులు ఎండిపోతున్నాయి కాబట్టి దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, గతంలో నేను రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఒక ప్రశ్న వేశాను . ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసి వివరణ ఇచ్చాము . మొదటి ప్రజాపథంలో 2005 లో వర్క్స్ కంపీచెడ్, బిల్స్ నాట్ పెయిడ్ ఏదయితే ఉన్నాయా కొన్ని జిల్లాల్లో పెండింగ్ బిల్స్ ఇప్పటిపరకు ఉన్నాయి . అప్పటి కరువు బిల్స్ ఇప్పని పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి ఆ బిల్స్ తక్షణమే ఇప్పకపోతే ప్రభుత్వంపైన విశ్వాసం ఉండదు . ఇప్పడు కూడా బిల్స్ ఎప్పటికప్పుడే వేమెంట్ చేసే విధంగా ఉండాలని తమరిద్వారా నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను . విద్యార్థులు ఫీజులు ఏదైతే చెల్లించలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారో వారికి కూడా ఫీజు మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను . కరంటు 7 గంటలు ఇస్తున్నాయిని అంటున్నారు . రాత్రి 4 గంటలు, వగలు 3 గంటలు ఇస్తున్నారు, ఈ టైమింగ్స్ వలన ఇబ్బందుల పౌలవుతున్నారు . దీనిని కనీసం 9 గంటలు పెంచడానికి, గతంలో 9 గంటలు ఉండేది, ఆ ప్రభుత్వకాలంలో వచ్చింది కాబట్టి కొసపాగిస్తున్నారు, ఇప్పటికేనా కొన్నిచేట్ల భూగర్జుజలాలు వచ్చి రైతాంగానికి వెనులుబాటు ఉన్నచేట ప్రభుత్వం తప్పకుండా టైం పెంచాలని అడుగుతున్నాను . ఈ రకమైన కార్బూకమాలు చేపట్టడం ద్వారా ట్రోల్ మీద సీరియస్గా ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది . వరదలు అకస్మాత్తుగా కనపడతాయి . కరువు కనిపంచదు . ఒకరకంగా మనిషికి హై బిపి వరదలయితే, లో బిపి కరువు లాంటిది, లో బిపి కనపడదు, మనిషి చనిపోయే వరకు తెలియదు . హై బిపికి వెంటనే సింప్లమ్స్ తెలుస్తాయి . కాబట్టి నేను కోరేది, వరదను సీరియస్గా తీసుకుస్తుట్ల గానే కరువు విషయంలో సీరియస్గా తీసుకుని, రైతాంగం, కూలీలు, చేతిప్రత్యుల వారికి సహాయ కార్బూకమాలు చేపట్టడానికి తమరిద్వారా నేను చెప్పిన డిమాండ్స్కు సమాధానం ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను .

ప.2.00

(సి.పి.ఎం . సభ్యుల సుంచి అంతరాయం)

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : మేడమ్, ఇప్పుడు మంత్రిగారు మాటలాడిందీ నిజమే, ముఖ్యమంత్రి గారు మాటలాడిందీ నిజమే. కాని వారు చెప్పిన దాంట్లో క్లారిటీ రాలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు దీర్ఘకాలిక కరువు నివారణా చర్యల గురించి చెప్పారు. దాని మీద ఒకటి రెండు క్లారిఫికేషన్లు రావాలి. మంత్రిగారేమో తాత్కాలిక చర్యల గురించి చెప్పారు. అయితే అని కాగితాల మీదా లేవు, క్లైట్ర స్టాయిలోస్మా లేవు, ఎక్స్‌డా లేవు. ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటుకు ప్రణాళిక తయారైందని మంత్రిగారు చెప్పారు. వ్యవసాయానికి సంబంధించి, వర్షాభావ పరస్థితులు ఏర్పడిన జిల్లాలలో అని ఎక్కుడున్నాయి ? మేము నిస్స డి.డి.ఆర్.సి. మీటింగ్లో చర్పించాము, గ్రామాలలో తిరిగాము, కాని అని ఎక్కుడా కనపడలేదు. మాటలు మాత్రం కోటలు దాటుతాయి కాని, రైతుకు పని కావడం లేదు. దాని గురించి చెప్పాలి.

ఇక విత్తనాలకు సంబంధించి, క్లై విత్తనాల గురించి కాని, ప్రత్యామ్నాయ విత్తనాల గురించి కాని వ్యవసాయాధికారుల దగ్గర ఆవగింజంత ఆలోచన లేదు. ఏమి చెప్పినా, పొద్దుతిరుగుడు గురించే చెబుతారు. ఎవరికి కావాలి ? దాదాపుగా 90 శాతం వ్యవసాయ మంత్రి గారి జిల్లాలోనే విత్తనాలు నెయ్యలేదు. దానికిమి చెబుతారు ? రాష్ట్రంలో సుమారుగా 30 సుంచి 35 శాతం భూమిలో రైతు నాగలి కట్టలేదు. దానికిమి చెబుతారు ?

చేతి వృత్తులకు సంబంధించి, ప్రత్యేకంగా సేత, గీత, కంసాలి, రజక వృత్తుల వారికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సుంచి అంత్యేదయ కార్బూలు తేవడానికి వీలుంది. కరువు వాత పడిన చేతి వృత్తుల వారికి ఇప్పుడానికి వీలుంది. ఆ పని ప్రభుత్వం చేస్తుందా లేదా ? 13 జిల్లాలలో కరువు పుందని అంటున్నారు. మీరు చెప్పని జిల్లాలలో కరువు పుంటే ఏమి చేస్తారు ? ఆ జిల్లాలను ఏ విధంగా వాడుకుంటారు ? వారికి కరువు పెస్సన్లు ఇస్తారా లేదా ? కరువు పెస్సన్లను వెంటనే ఇప్పించే ఏర్పాటును చేయించాలని కోరుతున్నాను.

విద్యార్థులకు సంబంధించి ఫీజుల గురించి ఆలోచిస్తున్నారట. వారి తల్లితండ్రుల దగ్గర ఐదు పైసల బీళ్ల లేదు. మీరు రీ-ఎంబ్ర్స్మెంట్ చేస్తున్నారా లేదా ? పైనేటు కాలేజీలలో చదువుకునే వారి గురించి ఏమి చేస్తారు ? వారిని ఆదుకుంటారో లేదో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఇక విద్యుత్ గురించి 7 గంటలు నిరంతరాయంగా ఇస్తామని చెబుతున్నారు. విద్యుత్ శాఖా మంత్రి గారు ఇక్కడే పున్నారు. మనం రైతు రాజ్యమని చెబుతున్నాము. విద్యుత్ కొనే పరిస్థితే లేదు. విద్యుత్ సరఫరాను కనీసం 4 గంటల పాటు పెంచడానికి మీకేమి ఇఖ్యందండీ ? వెనులుబాటు పున్న చోట్ల భూగర్భ జలాలు అడుగంటి పోతాయని ప్రభుత్వం ఆలోచన. వీలున్న చోట్ల ఇప్పుడానికి మీకేమి బాధ ?

ఉన్న కరువు జిల్లాలను ఎనాలిసిన్ చేసి, రెవిమ్యా, అగ్రికల్చర్ అధికాంరులతో పూర్తిగా విశ్లేషణ జరిపి, మండలాలవారీగా ఇవ్వాలి. మొత్తం రిపోర్టు తప్పుల తడక అని చెబితే మంత్రిగారు ఒక్క మాట చెప్పలేదు. దీర్ఘకాలిక చర్యల గురించి మంత్రిగారు చాలా విషయాలను గురించి చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారికి ఒక్క మాట విస్మితున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారి వెనుకనే పున్న కోమటిరెడ్డి పెంకటరెడ్డి గారిని అడగుని చెబుతున్నాను. ఎస్.ఎల్.బి.సి. కి సంబంధించి కనీసం 30 చెరువుల ద్వారా దాదాపు 10000 ఎకరాలకు నీరు రాకుండా అడ్డంకిగా పున్నది ఎవరు ? ఉదయ సముద్రానికి పట్టర్స్ పెట్టుకుండా ఆ ఎం.ఎల్.ఎ. అడ్డం పడుతున్నారని నిస్స డి.డి.ఆర్.సి. మీటింగ్లో చెప్పిన పరిస్థితి పుంది.

ప్రాద్యన్న లేచిన దగ్గర నుంచీ ఆయన ముఖ్యమంత్రి గారి దగ్గరే పుంటాడు. ఇంత చిన్న విషయంలోనే ఈ మాదిరిగా పుంటే, పోలవరం ప్రాజెక్టును తీసి పారేస్తామని అంటే, కూళ్లో రాళ్లు తీయలేనివాళ్లు ఏట్లో రాళ్లు తీస్తారా ? నిమ్రించడానికి కాదు. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. కి సంబంధించి, తెలుగుదేశం కాలంలో పెద్ద కాల్యలు త్రవ్యించారు. తుంగతుర్చి, సూర్యాపేటకు సంబంధించి, 2 కిలో మీటర్లు మేరకు ప్రభుత్వం రాక్ తీయలేని పరిస్థితులలో పుంది. డబ్బు మొత్తం వారే ఇచ్చి పోయారు. వేలాది ఎకరాలకు నీరు రాకుండా పోయింది. జ్ఞేత స్థాయిలో నిజాలు ముఖ్యమంత్రి గారికి చేరడం లేదు. కాగితాల మీద లెక్కలే ముఖ్యమంత్రి గారికి చేరుతున్నాయి.

జలయజ్జంలో డబ్బులు తీసుకెళుతున్నారు కాని, పనులు కావడం లేదు. అందుకు కారణాలు ఏమిటి ? ఇంతకు ముందు ఐ.డి.బి. మీటింగ్ పుండేది. అనులు ఆ రెవ్యూయే పుండడం లేదు. అధికారులైతే కొంతమంది కూర్చుంటారు, ఎవరెవరికి ఎంతెంత వచ్చింది, ఎంత పోయింది అనే లెక్కలే తప్ప, ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి దీర్ఘకాలికంగా జరుగులసిన పనులు జరగడం లేదు. ఈ రకంగా అవరోధం పుంది, ప్రాజెక్టులను గురించి పట్టించుకోని పరిస్థితి పుంది. ప్రాజెక్టులలో అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. దీర్ఘకాలికంగా తీసుకున్న చర్యలను గురించి చెప్పువలసిన పరిస్థితులు పున్నాయని, ముఖ్యమంత్రి గారు జవాబు చెప్పాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోముటెర్డై వెంకటరెడ్డి (సల్టోండ) : అధ్యక్షా, నోముల నర్సింహాయ్ గారు చెప్పినట్లుగా ఆ గ్రామాన్ని వెకేట్ చేయించడానికి గ్రామస్తులు కూడా ఒప్పుకున్నారు, రీహబిలిటేషన్ కూడా ఆ గ్రామంలో ఇప్పించాము. నోముల నర్సింహాయ్ గారి పౌరీకి సంబంధించిన నాయకులు ఆ గ్రామస్తులు అందరిని తీసుకొనిపోయి, కలెక్టర్ ఆఫీస్ దగ్గర సమావేశ పరచి, కొత్త ప్యాకేజ్ ఇప్పిస్తామని చెప్పి, ఆ గ్రామాన్ని భాళీ చేయించకుండా చేసారు. ఇక్కడకు వచ్చి, కోముటెర్డై వెంకటరెడ్డి ఆపాడని అంటున్నారు. వారు ఎంత అబద్ధాలకోరో ఇప్పుడు తెలిసిపోయింది. నేను బయట టి.వి.లో చూసి వచ్చాను. ఇంతకంటే అబద్ధాలకోరు పుండరు. మేము నేరుగా ఆ గ్రామానికి వెళ్లాము. వారికి రీహబిలిటేషన్ కొరకు ఒక గ్రామం ఏర్పాటు చేసాము. వారిని పిష్టు చేయడానికి ఒప్పించిన తరువాత మొన్న జరిగిన లోకల్ ఎలక్షణకు ముందర ముఖ్యమంత్రి గారు నాగార్జునసాగర్ వహ్ని, అక్కడకు వారి నాయకులు దైతులను తీసుకొచ్చి రిప్రజెంటేషన్ ఇప్పించారు. పరిశీలిస్తామని చెప్పిన తరువాత కూడా వారు దైతుల చేత అక్కడ వంటలు వండించారు. నోముల నర్సింహాయ్ గారు ఈ రకంగా మాట్లాడడం నాకు చాలా బాధనిపిస్తోంది. ముఖ్యమంత్రి గారు కొత్త ప్యాకేజ్ ఇచ్చారు. క్రింది పరకూ నీరు వెళ్లడం లేదు కాబట్టి శాశ్వత పరిష్కారానైకై శ్రేష్ఠిలం ద్వారా సొరంగ మార్గాన్ని నిర్మిస్తున్నాము. అది గుర్తు పెట్టుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : మేడమ్, వెంకటరెడ్డి గారి గురించి నేను అదనంగా చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. ఇరిగేషన్ పనులకు సంబంధించి, ఆయన ఏమైనా మాట్లాడితే, తిరిగి మాట్లాడడం నాకే మంచిది కాదనిపిస్తుంది. ఆ రకమైన పనుల గురించి, కాంట్రాక్టుల గురించీ నేను మాట్లాడను. ఇప్పుడున్న విషయానికి సంబంధించి, నిస్సనే మంత్రి జనారెడ్డి గారు వచ్చారు, మా జిల్లా ఇంచార్జ్ మంత్రి కన్నా లక్ష్మీనారాయణ గారు వచ్చారు. కలెక్టర్ గారినీ, ముఖ్యమంత్రి గారినీ అడగమంటున్నాము, ఆ పట్టర్ బిగించడానికి అవరోధంగా ఎపరున్నారు ? మీరు అనోన్స్ చేసిన 10000 ఎకరాలకూ నీరు రాకపోవడానికి కారణం ఆ పట్టర్

భిగించకపోవడం అవునా కాదా ? నేను ఒకటే చెబుతున్నాను, అనత్యాలు కాని, అబధ్యాలు కాని చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

ఎ.ఎమ్.ఆర్. ప్రాజెక్టు సంబంధించి, అనేక రకాలుగా తప్పుడు వసులు జరుగుతూ వుంటే, కమ్మొస్టిష్ట్ పార్టీ వాటిని బయట పెడుతోంది. మేము వారి కాలంలోనూ చెప్పాము, మీ కాలంలోనూ చెబుతున్నాము. పంచాయతీ పెట్టుకున్నది నల్గొండ నియోజక వర్గం, ములిగేది నక్కెకల్లు నియోజక వర్గం. మాకు నీరు రాకుండా పోయింది.

మ.2.10

నీరు మొత్తం ఏల్ఫో వడి సముద్రపొలవుతోంది. 10 కి.మీ దగ్గరకు వచ్చి నా నియోజకవర్గంలో రాకుండా ఏల్ఫో పడుతున్నాయి. కలెక్టర్ గారిని అడిగితే నేను ఏమీ చేయలేను, ఇది ఏమైనా ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని చెబుతున్నారు. ఆ విషయం వాస్తవమా కాదాఅనేది ముఖ్యమంత్రిగారు కలెక్టర్ గారితో మాట్లాడాలి. దామోదర్ రెడ్డిగారు, వెంకయ్యగారు మాట్లాడారు. రెండు కి.మీ. రాయి త్రవ్యకపోవడం వల్ల శ్రీరాంసాగర్ కి సంబంధించి లక్ష్మాది క్యాసెక్యులు తుంగతుర్తి, సూర్యాపేట, నక్కెకల్లో కొంతభాగానికి రాకుండా పోయాయి. నేను చెప్పేది అనత్యమా? మంత్రులు, అధికార పార్టీ యం.ఎల్.ఎల్.ఎల్. ఉన్నారు. దీర్ఘకాల చర్యలకు సంబంధించి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఏమి చేస్తున్నారని అనడం కాదు. ఎటు పోతున్నారని అనడం కాదు. క రుపుకి అల్లాడుతున్నారు, తుంగతుర్తి, సూర్యాపేటలో నీరు సముద్రంలో కలుస్తున్నాయి. నక్కెకల్లు నియోజకవర్గంలో, నల్గొండ జిల్లాలో ఎ.ఎమ్.ఆర్., నీరు సముద్రంలో కలుస్తున్నాయి. ఇప్పుడు మంత్రిగారు లేరు. లో లెవెర్ కెనాల్ పూర్తి చేయడానికి విఫలమవుతున్నారు. ఎస్.ఎల్.బి.సి, లో లెవెర్ కెనాల్ ముట్టుకోవడం లేదు.నికి లేదు. పైసా లేకుండా 20,000 ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది. దానిని పరిశీలించాలని చెబుతున్నాము. కాగితాల మీద పెట్టడం కాదు. క్వైత్ స్టోయలో నిజం తెలుసుకోమంటున్నాను. దయచేసి అర్థం చేసుకోకుండా ఏది పడితే అది మాట్లాడడం మంచిది కాదని తమ ద్వారా నిజ్జపై చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (హిమాయత్ నగర్) : ఇన్స్పుట్ సబ్మిండ్ గురించి చెప్పారు. కొత్తగా అనోన్స్ మెంట్ లేదు. 2001నుండి రాష్ట్రంలో అమలు చేస్తున్న విషయం వాస్తవం అవునా, కాదా? గతంలో ఎకరానికి రు.750 చెప్పున 5 ఎకరాలకు రు.3,750 ఇచ్చిన సాంప్రదాయం ఉండా, లేదా? ఇప్పుడు ఇన్స్పుట్ సబ్మిండ్ కి సంబంధించి కొత్త రూల్స్ ఫ్రైమ్ చేశారు. దీని కారణంగా రైతులు సష్టపోయే అవకాశం ఉండా, లేదా? ఈ రోజు ఒక్క అనంతపురం జిల్లా తీసుకుంటే గత ఏడాది రు.620 కోట్లు రైతులకు రుణాలు ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం రు.540 కోట్లు టార్డెట్ పెట్టుకున్నారు. కరీఫ్ సీజన్ లోపల రు.540 కోట్లు బ్యాంకులు అప్పులు ఇవ్వాలనుకుంటే ఇప్పటివరకూ రు.200 కోట్లు ఇచ్చారు. ఇంకా మూడు రోజులు మాత్రమే ఉంది. మిగిలిన రు.240 కోట్లు బ్యాంకులు ఏ విధంగా అప్పులు ఇస్తాయో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రాయలసిమ జిల్లాలో వర్డాలు తక్కువగా వచ్చాయి కాబట్టి క్రాప్ లోన్ ఇవ్వవద్దని అధికారులు బ్యాంకులను బలవంతం చేసిన విషయం వాస్తవం అవునా, కాదా? బిందు సేధ్యం గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. 90 శాతం ఉన్న సబ్మిండ్ ని 70 శాతానికి తగ్గించిన విషయం వాస్తవమా? ప్రత్యుమ్మాయ పంటలు వేయడం కోసం చెబుతున్నారు. దానికి సంబంధించి ఈ సంవత్సరం విత్తనాలు ఇచ్చారా, లేదా? కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయం గత సంవత్సరం రు.1200 కోట్లు అడిగాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రం నుండి ఎంత సహాయం తెచ్చిందో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది.

కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభలు చెప్పారు. ఏ.పి. సీడ్స్ కార్బోరేషన్ నకిలీ విత్తనాలు అందచేసిందని అన్నారు. ఏ.పి. సీడ్స్ అధికారులు కార్బోరేషన్ వారి మీద నకిలీ విత్తనాలు సరఫరా చేసినందుకు సరైన అజమాయిపీ లేనందుకు ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకోబోతున్నారో మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను. రైతుల ఆత్మహత్యలు గత రెండుస్వర సంవత్సరాలలో ఎన్ని జరిగాయి? వీరు ప్రక టించిన ప్యాకేజ్ ఎంత మంది చనిపోయారో నభకు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పటివరకూ ఈ సంవత్సరం ఎంత పంట నష్టం జరిగింది. ఎన్ని వేల కోట్ల నష్టపోయాము. నష్టపోయింది ప్రభుత్వం గుర్తించిందా? ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ కొత్త నిబంధన 5 ఎకరాలలో పెట్టారు. దానిని తోలిగించవలసిన అవసరం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఎల్. లలితకుమారి (పలమనేరు) : నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. కరువు అంశం మీద మంత్రిగారు తమ ప్రసంగంలో పశు గ్రాసం కోసం ఆ విత్తనాలు సబ్సిడీలో ఇస్తామని ప్రకటించడం జరిగింది. దానిని కూడా ఈ నెలాఖరు పరకూ చూసి ఆ తరువాత కరువు జిల్లాలుగా ప్రకటించేపుడు ఈ ప్రకటన చేయడం జరుగుతుందని చెప్పారు. అనంతపురం జిల్లా నుండి ఒక సోదర సభ్యులు మాట్లాడారు. పశువుల కబేళాలకు తరలి వెళ్లిపోతున్నాయి. నీరు లేక అల్లాడుతున్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాలకు, జిల్లాలకు తరలి వెళ్లిపోతున్నాయి. నా మనసును కలిచివేసిందని చెప్పడం జరిగింది. మంత్రిగారు తమ ప్రసంగంలో ఎవరయితే పాడి పశువుల మీద ఆధారపడి ఉన్నారో అటువంటి రైతులకు ముఖ్యంగా మహిళలకు అన్నారు. మనం మహిళలను ప్రోత్సహిస్తున్నాము. ముఖ్యంగా ఆర్థికంగా దెబ్బతిన్న మహిళలను డ్యూక్స్ గ్రాపులలో చేరిన వారికి, పాదువు చేసుకొని దాచుకున్న డబ్బులతో వారు పాడి పశువులను కొని పోయించుకొనే పరిస్థితిలో ఉన్నవారికి భరోసా ఇచ్చే విధంగా మంత్రిగారు పశు పోషణా శిబిరాలను ఏర్పాటు చేస్తామని అంటారని ఆశగా ఎదురు చూసాము, రైతులు ఎదురు చూస్తున్నారు. కానీ వారిని త్రుంగ తీసే విధంగా విత్తనాలు మాత్రమే సబ్సిడీలో సష్టుయి చేస్తామని చెప్పారు. ఇది శోచనీయమైనది. అయితే ఈ రోజు పశు పోషణా శిబిరాలు ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పకపోవడం ఒక కారణం కాగా, మరొకటి ఎకరాలు ఎకరాలు భూమయిలున్న రైతుల పరిస్థితి అటు ఉంచితే ఒక్క సెంటు భూమి లేని మహిళల పరిస్థితి, రైతుల పరిస్థితి ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నాను? వారికి ఏ విధంగా భరోసా ఇచ్చారు? ఒక్క సెంటు భూమి లేని వారు ఆ కుటుంబ పోషణాలా చేసుకోవాలి, పాడి పోషణ ఎలా చేసుకోవాలి? అటువంటి వారికి, రైతులకు మంత్రిగారు ఏ విధమైన సమాధానం చెప్పలేదు? ప్రభుత్వం తరఫున ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడినపుడూ చెప్పలేదు. మా జిల్లా మంత్రిగారు రఘువీరారెడ్డిగారు ఏదో వచ్చి చేతులు దులిపి వారితో సమీక్షా సమాపేశాలు జరిపామని ఉండికి తూ తూ మంత్రం చేశారుతప్ప, ముందుగా సమాచారం ఇచ్చి, క్యాలికులేటెడ్గా ఎంత ఇవ్వాలని అంటారని అనుకున్నాము. ఎం.ఎల్.ఎల పద్ధ సమాచారం తీసుకొని భరోసా ఇస్తారని అనుకుంటే అందరిని త్రుంగతీసే విధంగా సబ్సిడీలో విత్తనాలు ఇస్తామని చెప్పారు. ఒక్కసెంటు భూమి లేని వారికి, రైతులకు, మహిళలకు ఎటువంటి భరోసా ఇస్తారో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. చిత్తరూ జిల్లాలో తీప్పంగా కరువు ఉన్న ప్రాంతంలో పశు పోషణా శిబిరాలు ఏర్పాటు చేయాలని తమద్వారా వారిని కోరుతున్నాను. వర్షాభావ పరిస్థితులు ఉన్న ఈ రోజుల్లో ముఖ్యంగా కరువు అంటే పద్ధం లేని ప్రాంతాల్లో బాపులు, బోర్డలో నీరు లేనపుడు ఏ విధంగా విత్తనాలు వేస్తారు? ఏ విధంగా పశుగ్రాసాన్ని పెంచుకోవాలనేదే నా సందేహం. ఇచ్చితంగా ప్రభుత్వం పశు పోషణా శిబిరాలు ఏర్పాటు చేసి రైతులను, మహిళల రైతులను ఆదుకొనే విధంగా ప్రకటించాలని కోరుతూ, నాకు మాట్లాడడానికి ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకుగాను ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ధర్మ ప్రసాదరావుః జవాబు చాలా స్వప్తంగా చెప్పడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలో కరువు ప్రాంతాలను ప్రకటించడానికి మనం అనుసరిస్తున్న నిబంధనలుకానీ, ఇప్పటివరకూ ఫోర్స్‌లో ఉన్న నిబంధనలుకానీ వచ్చే నెల చివరకు పరిస్థితులను అంచనా వేసి కరువు మండలాలను ప్రకటించడం జరుగుతుంది. సభ్యులు ఏమైతే సూచనలు చేశారో వాటిని పరిగణనలో తీసుకుంటాము. చేసేత కార్బూకులు, వ్యవసాయ కార్బూకులు, ఇతరతా కొన్ని రాయితీల గురించి ప్రస్తావం చేశారు. గత రెండు సంవత్సరాల నుండి ఇప్పటి అమలు చేస్తున్నాము. నేడు పరిస్థితులు అంచనా వేసి పైనల్ నివేదక అయిన తరువాత తప్పకుండా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుంది. ఎవరూ అందోళన చెందే అవసరం లేదు. ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న కుటుంబాలకు సంబంధించి రెండు రకాల కార్బూక్మాలు భారీ ఎత్తున సాగుతున్నాయి.

13 జిల్లాల్లో ఎంపొయిమెంట్ గ్యారెంటీ ప్రోగ్రామ్ జరుగుతుంది. ఫలానా ప్రాంతంలో అక్కడ వర్క్ శాంక్షన్ చేయాలని ఎవరూ అడగులసిన అవసరం లేదు. ఆ ప్రాంతంలో ఉపాధి లేని కూలీలకు జూబ్ కార్బ్ కోసం అస్తయి చేస్తే చాలు. వారు కోరిన 15 రోజుల్లో పని ఇప్పడానికి నీలపుతుంది. దీని కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ఆదేశాలు ఇప్పవలసిన అవసరం లేదు. అన్ని జిల్లా కలెక్టర్ దగ్గర నిధులు అందుబాటులో ఉన్నాయి. వాటిని ఉపయోగించుకునే వారుంటే ఉపయోగించుకునే ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం యంత్రాంగం మీద ఉంది. అనేక విషయాలు చెప్పారు. పశు గ్రాసం గురించి సభ్యులు చెప్పారు. ఒక ప్రాటిష్టన్ని ఇప్పటికే తయారుచేశాము. అవసరమైన విత్తనాలు తయారుచేయడానికి 75 శాతం సబ్సిడీతో ఇవ్వాలనే ప్రయత్నంతో ఆదేశించాము. సంబంధించిన విత్తనాల సంస్థల దగ్గర ప్రాక్యూర్ చేయడం జరుగుతుంది. అన్ని ప్రాంతాలకు సస్తయి చేయబడతాయి. కాంపిటంట్ ప్లాన్ సిధ్ధంగా ఉంది. రైతులకు సంబంధించి ఏమి చేస్తున్నామో స్వప్తంగా చెప్పాము. దీర్ఘకాలిక ప్రణాళిక ఉంది. కరువును ఎదుర్కొనే కార్బూక్మం ఉంది. ఒకవైపు నేపఫల్ ఎంపొయిమెంట్ గ్యారెంటీ ప్రోగ్రామ్ ఉంది. ఇంకో వైపు రేపు వస్తున్న ప్యాకేజ్లో రైతాంగాన్ని భారీ ఎత్తున అడగడానికి అవకాశం ఉంది. అందులో గతంలో చిరిగిపోయిన కుటుంబాలను ఆదుకోనడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రిప్రజెంట్ చేసిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

మ. 2.20

ఈ శాసనసభా సమావేశాలు ముగిసిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీ వెళుతున్నారు. అప్పుడు పైనల్ పేప్ పస్తుంది. 16 జిల్లాలను పెద్దవిత్తున ఆదుకోడానికి మొత్తం పస్తుంది.

డ్రెంకింగ్ వాటర్కి సంబంధించి అన్ని చర్యలు తీసుకొని, అవసరమైన నిధులను కేటాయిస్తున్నాము. జిల్లాకలక్ష్మీలకు స్వేచ్ఛ ఇచ్చాము. అవసరమైతే ట్రాన్స్‌పోర్ట్‌ఎస్ చేస్తేనా నీరు ఇప్పమని చెప్పాము. ఈ విషయాలన్నిటిలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధతో వనిచేస్తోంది. కాంపినెంజింట్ ప్లాన్ ఉంది.

ఇరిగేపవ్ ప్రాజెక్టుల గురించి సభ్యులు ప్రస్తావించారు. గత శాసనసభ సమావేశాల్లో క్రొత్తగా మీరు ఏమి చేయబోతున్నారని అడిగారు. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు క్యాటుగారికల్గా 71/2 లక్షల ఎకరాలకు భరీఫ్లో నీరు ఇస్తామని, ఇచ్చే కార్బూక్మాన్ని చేస్తోందని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. నేడు ఆ కార్బూక్మం జరిగింది. జరిగిన తరువాత అది మేమే చేసిన కార్బూక్మమే అని మీరు చెప్పుకొంటున్నారు. రెండుస్తు సంవత్సరాల తరువాత, వేలాది కోట్ల రూపాయల భర్యు చేసిన తరువాత, ఈనాడు సాగులోకి వచ్చిన భూమికి సంబంధించిన ఆ త్రైడిట్ కూడా మాకు రావాలన్న విధంగా మీరు తాపత్రయపడడం ఆశ్చర్యంగా ఉంది. బయట జనాలు చూస్తున్నారు. ఆశ్చర్యపోతారు. మీ మాటలు అభ్యంతరకరంగా ఉన్నాయి. మీరు అడిగితే

ప్రాధ్యన్నే చెప్పడం జరిగింది. రేపు రాబోయే ఫర్మ్‌కి 71/2 లక్షల ఎకరాలకు భూమి సాగు తీసుకు వచ్చేందుకు చేసే ప్రయత్నమే ఇదని తెలియజేస్తున్నాను.

మారుతి గారు మాటల్లాడుతూ, లీఫ్ ఇరిగేపణ స్క్రోమలు ఇందులో పెడుతున్నారు. ఆయకట్టు దెబ్బ తింటుందేమో అని అన్నారు. ఇవన్నీ చిన్న చిన్న విషయాలు. తప్పనిసరిగా ఆలోచిస్తాము. ఆయకట్టు దెబ్బతినకుండా ఉండేట్లు ప్రయత్నాల్ని టెక్సికల్ పీపుల్తో కూర్చొని సంబంధిత మంత్రి పాన్ చేస్తారు. ఇవన్నీ అభ్యంతరాలు కావు. స్పష్టంగా ఒక సీజన్‌కి ఇంత ఆయకట్టు ఇస్తామన్న సందర్భంలో, ఇప్పాలేదంటే ఈ ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రాధాన్యతగా తీసుకొంటున్న ఇరిగేపణ రంగం ఎంత ఖచ్చితంగా అమలు చేస్తుందో అని చెప్పడమే తప్ప, ఒక ఎకరం తగ్గింది, ఒక ఎకరం పెరిగింది అన్నది కాదు. ఈ ప్రభుత్వం ఏదైతే పెద్ద ప్రాధాన్యత పెట్టుకొందో స్పష్టంగా మేము వేసుకొన్న అంచనాల ప్రకారం, ఖర్చు చేస్తున్నమేరకు, లక్ష్యంలో కూడా చేరుతున్నామన్న విషయాన్ని చేప్పి ప్రయత్నంగానే నేడు ప్రధానంగా సభానాయకుడు చెప్పడం జరిగింది. ఆయకట్టు ఎక్కడైనా దెబ్బతింటోందన్న విషయాన్ని మీరు గుర్తిస్తే, తప్పకుండా సంబంధిత మంత్రి ఉన్నారు. అధికారులతో కూడా మాటల్లాడాము. ఎక్కడా ఒక్క ఎకర ఆయకట్టు కూడా దెబ్బతినకుండా చర్యలు తీసుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాము. డ్రౌట్ పన్న డిక్టర్ చేసిన తరువాత, మీరు చెప్పిన అనేక మెజర్స్ తీసుకొనికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అవకాశం ఉంది. తప్పకుండా, అన్న విధాల అన్న వద్దల వారిని ఆదుకోవాలన్న కృత నిశ్చయంతో ప్రభుత్వం పనిచేస్తోందని మనవి చేస్తున్నాము.

ఛైర్‌పర్ఫ్సన్ :- ప్రాటెస్ట్ చెప్తారా. చంద్రబాబునాయుడు గారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :- మా ప్రాటెస్ట్‌పైన వారు ప్రాటెస్ట్ చేసే విధంగా ఉన్నారు. కదులు బాధితులను ఆదుకోమని మంత్రి గార్చి ఎన్నిసార్లు చెప్పినా, ముఖ్యమంత్రి గార్చి ఎన్నిసార్లు రిక్వెస్ట్ చేసిన లాభం లేకపోయింది. వద్దాలు పడుతాయని చెప్పారు. ఇప్పుడు వద్దాలు పడినా పంటలు తిరిగి రావు. వేరుశెనగ మళ్ళీ వేయలేరు. ఎండిపోయిన చెరకు పంట మళ్ళీ రాదు. అందుకని స్పష్టంగా చెప్పతున్నాము. ఇన్సుల్ సబ్సిడీ పదు ఎకరాల ఉన్న అందరికి ఇస్తుండేవారు. దానిని మీరు తీసివేశారు.

ఛైర్‌పర్ఫ్సన్ :- మీరు ప్రాటెస్ట్ చెప్పండి.

డా. వై.ఎన్.రాజశేఖరరాణ్ : - రైతులందరికి 5 ఎకరాలకు ఇన్సుల్ సబ్సిడీ ఇచ్చే విషయంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. Already, instructions have been given. అందరు రైతులకు పెద్ద రైతులకు కూడా up to a level of Ac.5 ఇస్తున్నాము.

ఛైర్‌పర్ఫ్సన్ :- మీరు ప్రాటెస్ట్ చెప్పండి. లేకపోతే అడ్జర్స్ చేయాల్సి వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :- ముఖ్యమంత్రి గారు ఒప్పుకొన్నామను సంతోషం. అచినందిస్తున్నాము. 2004వ సంవత్సరంలో అనంతపూర్వార్థులో గాని, 2005లో రాష్ట్రమంతా ఇన్సుల్ సబ్సిడీ చాలా వరకు పెండింగ్ ఉంది. అది ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. దాని విషయంలోచెప్పలేదు. మేము వడ్డి మాఫీ

పూర్తిగా చేయమని రిక్వెస్ట్ చేశాము. అది చేయసందుకు నిరసన తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే విద్యుత్తీని ఇతర రాష్ట్రాలకు అమ్ముదామసుకోంటున్న దాన్ని కొనే వారు లేరు. ఈ సంవత్సరం వర్డులు బాగా కురిశాయి. ప్రైడర్ విద్యుత్ వచ్చింది. ఈ కరువు కాలంలో కనీసం 12 గంటలపాటు విధ్యుత్ సరఫరా చేయాలని కోరుతున్నాను. అలా చేయడానికి మీరు ఒప్పుకోసందుకు నిరశన తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే కరువు వచ్చింది. రోశయ్ గారు చికెన్ గున్యా లేనే లేదని అంటున్నారు. చికెన్ గున్యా చాలా తీవ్రంగా ఉంది. చాలా మంది అవస్థపదుతున్నారు. వారు పనిచేసే పరిస్థితిలో లేరు. వారికి కనీసం పది కేజీల బియ్యం చొప్పున ఇష్టాలి. 20 లక్షల పెస్టన్లు ఇష్టమన్నాము. కరువు పెస్టన్లు కొనీసం పేద కుటుంబాల వారు చాలా ఇబ్బంది పదుతున్నారు. నేపఫల్ ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారెంటీ స్క్రీన్ కొన్ని జిల్లాలకు ఉంది. కర్మనులు జిల్లాకు ఆ స్క్రీన్ లేదు. కనీసం పేద వారిని ఆదుకోసందుకు నిరసన తెలియజేస్తున్నాను.

షైర్ పర్సన్ : - ప్రోటెస్ట్ చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : - రాష్ట్రంలోపేద విద్యార్థులు ఉన్నారు. వారి ఫీజు మాఫీ చేయాలని చెప్పాము. రైతులకు కొంత వరకు ఇన్ఫుల్ సబ్సిడీ ఇచ్చేదే ఇష్టున్నారు తప్ప కొత్తగా ఇష్టడం లేదు. ఇంటప్ప మాఫీ చేయడం లేదు. కరెంటు ఇష్టకపోవడానికి నిరసనగా, పేద వారికి ఉపాధి కల్పించడం కొనం .....

CHAIRPERSON : The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. tomorrow.

(Then the House adjourned at 2.27 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Tuesday, the 29th August, 2006.)